



*Guidance and Learning
App for Adult Digital Education*

GLAD

Guidance and Learning App for Adult Digital Education

Εγχειρίδιο για Εκπαιδευτές

**Αναπτύσσοντας τις Ψηφιακές Ικανότητες των Γονέων
στην Εποχή της Τεχνολογίας**

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Αρ.: 2019-1-PL01-KA204-065555



Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

glad

*Guidance and Learning
App for Adult Digital Education*

ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ GLAD

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Καλώς ήρθατε!	1
ΜΕΡΟΣ 1	
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Εμπλέκοντας τους Γονείς	5
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Αναζητώντας στο Διαδίκτυο	20
ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Προώθηση της Ψηφιακής Ευημερίας	33
ΜΕΡΟΣ 2	
ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Εκμάθηση των Ψηφιακών Ικανοτήτων	50
ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Ενδυναμώνοντας τους Γονείς	61
ΕΝΟΤΗΤΑ 6:	
Ας διδάξουμε! Οργανώνοντας μια Εκπαιδευτική Δραστηριότητα	67
ΕΝΟΤΗΤΑ 7: Αξιολόγηση	98
Επιπρόσθετο Διαδικτυακό Υλικό	85
Γλωσσάριο	119
Βιβλιογραφία	120

Καλώς ήρθατε!

Σχετικά με το GLAD

Το GLAD – «Guidance and Learning App for Adult Digital Education» – ήταν ένα διετές ευρωπαϊκό έργο, χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα Erasmus+. Το έργο αποσκοπούσε στην ενδυνάμωση ενηλίκων, γονέων/κηδεμόνων, και εκπαιδευτών ενηλίκων όσον αφορά τη βελτίωση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού των γονέων και στην ανάπτυξη χρήσιμων δεξιοτήτων και στρατηγικών που θα οδηγήσουν στην αποτελεσματική ψηφιακή εκπαίδευση των παιδιών τους.

Μέσα από το έργο GLAD, αναπτύξαμε:

- Ένα ασφαλές πρότυπο εκπαίδευσης για τους γονείς, εστιάζοντας στη σχέση μεταξύ γονέων και παιδιών όσο αφορά τη χρήση της τεχνολογίας.
- Καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι τεχνολογίες επηρεάζουν τις σχέσεις γονέα-παιδιού.
- Έτοιμο προς χρήση εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό υλικό, συμπεριλαμβανομένου του Εγχειριδίου για Εκπαιδευτές, ενός συνόλου διαδραστικών εργαλειοθηκών για γονείς και ενός καινοτόμου παιχνιδιού για γονείς και παιδιά.

Με αυτόν τον τρόπο, συμβάλαμε στην τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό των γονέων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δημιουργώντας καλύτερα εξοπλισμένους ενήλικες, γονείς, και εκπαιδευτές, για να υποστηρίξουν την ψηφιακή τους εκπαίδευση, έτσι ώστε με τη σειρά τους οι γονείς να βελτιώσουν τις τεχνικές γονικής διαμεσολάβησης.

Η Ομάδα μας

Η ομάδα της GLAD αποτελείται από έξι δυναμικούς οργανισμούς από την Πολωνία, την Κύπρο, την Ιταλία, την Ισπανία και τη Ρουμανία, με μακρά εμπειρία στη διαχείριση έργων, την εκπαίδευση και την εκπαίδευση των επαγγελματιών.



Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

<https://www.oic.lublin.pl>



<https://www.eurosc.eu>



<http://www.goneisdemotikonlca.com>



<https://www.neo-sapiens.com>



<https://www.polygonalngo>



<https://www.facebook.com/MixtSource>

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το Εγχειρίδιο

Σκοπός αυτού του Εγχειριδίου είναι να εφοδιάσει τους εκπαιδευτές ενηλίκων με τις κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση των γονέων, διδάσκοντάς τους τρόπους για να αποκτήσουν μεγαλύτερη ψηφιακή επίγνωση και να προωθήσουν ένα καλό σύστημα συνεργασίας και επικοινωνίας με τα παιδιά τους χρησιμοποιώντας την τεχνολογία και τα μέσα ενημέρωσης.

Το εγχειρίδιο θα πρέπει να θεωρείται περισσότερο ένα βιβλίο καθοδήγησης που δεν έχει ως στόχο να "πει στους ενήλικες εκπαιδευτές τι να κάνουν", αλλά να ενισχύσει το ρόλο τους ως διαμεσολαβητές και υποστηρικτές στην καθοδήγηση των γονέων και κηδεμόνων για τη δημιουργία ισχυρότερων σχέσεων με τα παιδιά τους μέσω της τεχνολογίας.

Οι δραστηριότητες και το θεωρητικό υλικό που ενσωματώνονται μπορούν να τροποποιηθούν ή να προσαρμοστούν σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό περιβάλλον και πλαίσιο και να χρησιμοποιηθούν με βάση τις ατομικές ανάγκες και προσδοκίες των εκπαιδευομένων. Μέσω της ανάγνωσης του Εγχειριδίου, οι εκπαιδευτές θα εισαχθούν σε νέες προοπτικές στους τομείς της ψηφιακής και γονικής διαμεσολάβησης, καθώς και μεθοδολογίες και τεχνικές εκπαίδευσης που θα τους βοηθήσουν να δημιουργήσουν μια ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία με τους γονείς.

Δομή

Το Εγχειρίδιο Εκπαιδευτών χωρίζεται σε 2 κύρια μέρη:

ΜΕΡΟΣ 1: Η Θεωρία

Το πρώτο μέρος του εγχειριδίου θα επικεντρωθεί στη θεωρία, καθώς οι εκπαιδευτές θα εισαχθούν σε σημαντικές έννοιες και μεθοδολογίες σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση των γονέων. Αρχικά, οι εκπαιδευτές θα είναι σε θέση να καθορίσουν μεθόδους για την προώθηση της συμμετοχής και της συνεργασίας των γονέων με τα παιδιά τους και να μάθουν τρόπους εκπαίδευσης των ικανοτήτων ανταλλαγής γνώσεων. Επιπλέον, το Μέρος 1 θα εμβαθύνει σε σημαντικές στρατηγικές για τη διασφάλιση της ασφάλειας των γονέων και των παιδιών στο διαδίκτυο, τρόποι αποτελεσματικής αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο και αξιολόγησης της αξιοπιστίας των πηγών, καθώς και τεχνικές γονικού ελέγχου. Τέλος, οι εκπαιδευτές θα διερευνήσουν την έννοια της Ψηφιακής Ευημερίας και τη σημασία που έχει για τους γονείς, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων απειλών και κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο διαδίκτυο, καθώς και τους βασικούς κανόνες του «Διαδικτυακού Πρωτόκολλου» (Netiquette)

Το Μέρος 1 περιλαμβάνει τις ενότητες:

- Εμπλέκοντας τους Γονείς
- Αναζητώντας στο Διαδίκτυο
- Προώθηση της Ψηφιακής Ευημερίας

ΜΕΡΟΣ 2: Η Πρακτική

Το δεύτερο μέρος του εγχειριδίου είναι περισσότερο προσανατολισμένο στην πρακτική εφαρμογή, καθώς παρέχει στους εκπαιδευτές τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης (facilitation), τεχνικές της ενεργητικής μάθησης και χρήσιμων εργαλείων ΤΠΕ και μεθόδων διαμεσολάβησης που θα εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές θα μάθουν τρόπους για να ενισχύσουν τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη των γονέων καθώς θα αποκτήσουν πολύτιμες γνώσεις για τη δημιουργία προσβάσιμων χώρων και συμμετοχικών περιβαλλόντων, με βάση τα κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά και τις ψηφιακές δεξιότητες των γονέων. Τέλος, το Μέρος 2 διερευνά τα βασικά βήματα για την οργάνωση ενός εκπαιδευτή προγράμματος με τους γονείς, από την επιλογή της σωστής μεθοδολογίας έως την εφαρμογή μεθόδων αξιολόγησης.

Το Μέρος 2 περιλαμβάνει τις ενότητες:

- Εκμάθηση των Ψηφιακών Ικανοτήτων
- Ενδυναμώνοντας τους Γονείς
- Ας διδάξουμε! Οργανώνοντας μια Εκπαιδευτική Δραστηριότητα
- Αξιολόγηση

Κάθε ενότητα περιέχει:

- Μια εισαγωγή που επισημαίνει τα κύρια θέματα που θα να καλυφθούν
- Ένα θεωρητικό πλαίσιο που καλύπτει τα σημαντικότερα θεωρητικά στοιχεία
- Μελέτες περίπτωσης και καλές πρακτικές από την Ευρώπη και όλο τον κόσμο
- Ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες που βοηθούν τους εκπαιδευτές να αφομοιώσουν και να δοκιμάσουν τις παρεχόμενες γνώσεις
- Περίληψη των κύριων αποτελεσμάτων
- Ερωτήσεις προς τους εκπαιδευτές για να επαληθεύσουν τα θέματα που καλύπτονται

Εκτός από τις εκπαιδευτικές ενότητες, το Εγχειρίδιο περιλαμβάνει επίσης μια πλήρη βιβλιογραφία, ένα γλωσσάριο με σημαντικούς όρους και ορισμούς, καθώς και επιπρόσθετες πηγές (άρθρα, δημοσιεύσεις, βίντεο, ιστοσελίδες κ.λπ.) για την περαιτέρω ενίσχυση των γνώσεων των εκπαιδευτών σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση, τη γονική διαμεσολάβηση, και τις τεχνικές εκπαίδευσης.

Μεθοδολογία

Η ανάπτυξη αυτού του εγχειριδίου βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό σε ποσοτική και ποιοτική έρευνα που διεξήγαγε η ομάδα του GLAD στην Πολωνία, την Κύπρο, την Ιταλία, την Ισπανία και τη Ρουμανία, χρησιμοποιώντας ερωτηματολόγια και εις-βάθος συνεντεύξεις. Στην επιτόπια έρευνα συμμετείχαν 97 γονείς και 52 εκπαιδευτές, οι οποίοι παρείχαν τις γνώσεις τους σχετικά με τις δεξιότητες, τα κανάλια, τα μέσα ενημέρωσης και τις ικανότητες που απαιτούνται και από τις δύο ομάδες, προκειμένου να βελτιωθεί το επίπεδο των γονέων ως προς την αποτελεσματική χρήση ψηφιακών τεχνολογιών. Η ανάλυση αυτών των αποτελεσμάτων οδήγησε στη δημιουργία ενός θεωρητικού και πρακτικού πλαισίου εκπαίδευσης για γονείς και εκπαιδευτές ενηλίκων. **Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.digitalparent.eu και ανακαλύψτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έρευνά μας.**

**Απόλαυσε την ανάγνωση του Εγχειριδίου!
Η ομάδα του έργου GLAD**



ΜΕΡΟΣ 1

Η Θεωρία

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Εμπλέκοντας τους Γονείς

Εν συντομία

Η πρώτη ενότητα του εγχειριδίου εισάγει τις έννοιες της ψηφιακής διαμεσολάβησης και του αλφαριθμητισμού και τη σημασία που έχει η ενασχόληση των γονέων με την ψηφιακή ζωή των παιδιών. Η ενότητα θέτει το θεωρητικό πλαίσιο των υπόλοιπων ενοτήτων του εγχειριδίου και διερευνά ορισμούς, έννοιες και μεθοδολογίες που θα διερευνηθούν στη συνέχεια.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Τις αρχές της καλής ανατροφής των παιδιών
- Την Ψηφιακή διαμεσολάβηση
- Τις αρχές γονικής συμμετοχής που εφαρμόζονται στην τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης
- Τη συμμετοχή των γονέων στην ψηφιακή ζωή των παιδιών
- Τα βήματα για τη δημιουργία φόρουμ (κοινότητες για γονείς)

Ας περιηγηθούμε...

Οι οθόνες είναι εδώ για να μείνουν. Οι αναδυόμενες τεχνολογίες, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στη ζωή μας από ποτέ άλλοτε. Έχουν αλλάξει δραστικά τον τρόπο με τον οποίο τα μέλη της οικογένειας επικοινωνούν και περνούν χρόνο μεταξύ τους, επιλύουν καθημερινά προβλήματα και συμμετέχουν σε κοινές δραστηριότητες. Υπό το φως αυτής της νέας πραγματικότητας, οι γονείς αντιμετωπίζουν καθημερινές προκλήσεις όσον αφορά την ανατροφή των παιδιών τους. Αναμφίβολα, ο θεμελιώδης ρόλος των γονέων παραμένει αμετάβλητος: οι γονείς και οι κηδεμόνες πρέπει να καλλιεργούν, να προστατεύουν, και να καθοδηγούν τα παιδιά, ενδυναμώνοντάς τα να γίνουν σωστοί πολίτες και αναγνωρίζοντας τις αξίες τους ως άτομα με δικά τους δικαιώματα. Ωστόσο, λόγω της αυξανόμενης χρήσης της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης από παιδιά και εφήβους, οι γονείς θα πρέπει όχι μόνο να είναι μέρος της ψηφιακής εποχής, αλλά και να κατανοούν πραγματικά τη δραστηριότητα και τις συμπεριφορές των παιδιών τους στο διαδίκτυο, να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν πιθανές απειλές που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν τα παιδιά και να ενεργούν ως «ψηφιακοί πάροχοι» (Milovidov, 2020).

Όπως όλοι οι γονείς, έτσι και οι γονείς στην ψηφιακή εποχή πρέπει να γίνουν υπεύθυνα πρότυπα, να δημιουργήσουν έννοιες εμπιστοσύνης και επικοινωνίας και να ασχοληθούν ενεργά με την ψηφιακή ζωή των παιδιών τους. Υπάρχει τώρα αυξανόμενη έρευνα που προτείνει μια ποικιλία προσεγγίσεων που επιτρέπουν στους γονείς να "μεσολαβούν" ή να ρυθμίζουν τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών (π.χ. Livingstone and Helsper, 2008; Valcke et al., 2010). Ενώ θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι η τεχνολογία και οι συσκευές μπορεί να υπονομεύσουν τις οικογενειακές πρακτικές – για παράδειγμα, ξοδεύοντας πολύ χρόνο στέλνοντας μηνύματα κατά τη διάρκεια του δείπνου – ταυτόχρονα, παρέχουν μυριάδες οφέλη και ευκαιρίες για συνεργατική μάθηση, επικοινωνία,

και ψυχαγωγία. Για παράδειγμα, νέες μορφές οικογενειακών συνδέσεων έχουν καταστεί δυνατές με τη χρήση κινητών τηλεφώνων και μέσων κοινωνικής δικτύωσης, καθιστώντας πιο εφικτό τον συντονισμό πολυάσχολων χρονοδιαγραμμάτων, τη συχνή επικοινωνία, την ανταλλαγή ειδήσεων και τη δημιουργία κοινών εμπειριών στον κυβερνοχώρο. Ωστόσο, προκειμένου να μεγαλώσουν ικανά και εξειδικευμένα παιδιά, οι εκπαιδευτές θα πρέπει πρώτα να εργαστούν για τη «δημιουργία» ισχυρών, αξιόπιστων και καταρτισμένων γονέων, έχοντας επίγνωση των πολλών πτυχών που φέρνει στο προσκήνιο ο ψηφιακός κόσμος.

Προκειμένου να εμπλέξει τους γονείς στην ψηφιακή ζωή των παιδιών τους, ένας εκπαιδευτής ενηλίκων θα πρέπει να έχει κατά νου ότι η καλή ανατροφή των παιδιών προωθεί θετικά χαρακτηριστικά, όπως η ενσυναίσθηση, η ειλικρίνεια, η αυτοδυναμία, ο αυτοέλεγχος, η καλοσύνη και η συνεργασία (FoxNews, 2021). Αυτά τα χαρακτηριστικά δεν έχουν αλλάξει με την αυξημένη χρήση της τεχνολογίας. Οι γονείς πρέπει να είναι προσεκτικοί για να είναι ακόμη πιο επιμελείς στην τήρηση αυτών των αρχών με τις ραγδαίες αλλαγές που επιφέρει η τεχνολογία και η χρήση των μέσων ενημέρωσης.



Για να διευκολυνθούν οι ικανότητες των γονέων να αλληλοεπιδρούν και να συνεργάζονται με τα παιδιά, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να γνωρίζει τις διάφορες αρχές της καλής ανατροφής των παιδιών, έτσι ώστε να μεταφέρει αυτές τις στάσεις και δεξιότητες στους γονείς κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τον Steinberg (2005) οι δέκα βασικές αρχές της «σωστής ανατροφής των παιδιών» είναι:

1. Αυτό που κάνετε είναι σημαντικό.
2. Είναι αδύνατο να το παρακάνετε στο θέμα της αγάπης
3. Να έχετε ενεργή ανάμιξη στη ζωή του παιδιού σας.
4. Προσαρμόστε τη μέθοδο ανατροφής σας στα πλαίσια του παιδιού σας.
5. Θεσπίστε κανόνες και εφαρμόστε τους
6. Ενθαρρύνετε και ενισχύστε την ανεξαρτητοποίηση του παιδιού σας.
7. Να είστε συνεπής.
8. Αποφύγετε σκληρές μορφές πειθαρχίας.
9. Δώστε εξηγήσεις για τους κανόνες και τις αποφάσεις σας.
10. Φερθείτε στο παιδί σας με σεβασμό.

Ο πυρήνας αυτών των αρχών παραμένει άθικτος, παρά τη μαζική εισβολή της τεχνολογίας και της χρήσης των μέσων ενημέρωσης. Με λίγα λόγια, οι πιο πάνω αρχές «σωστής ανατροφής των παιδιών» συμβάλλουν στην ανατροφή των παιδιών με αυτοπεποίθηση, υγεία και ενδυνάμωση, σε ένα περιβάλλον όπου επικρατεί η κατανόηση, η ενσυναίσθηση και οι καλοί τρόποι συμπεριφοράς.

Γονική Μέριμνα και Ψηφιακή Διαμεσολάβηση

Όπως θα εξετάσουμε στις ακόλουθες ενότητες, για να κατανοήσουμε την ανατροφή των παιδιών στην ψηφιακή εποχή, είναι θεμελιώδους σημασίας να παρακολουθούμε τη συμπεριφορά των παιδιών στο διαδίκτυο, καθώς αυτό είναι ένα περιβάλλον όπου βιώνουν πολύ διαφορετικά αποτελέσματα. Μπορούμε να απαριθμήσουμε τους κινδύνους και τις απειλές, να δούμε ενοχλητικές εικόνες ή βίντεο, να λάβουμε ανεπιθύμητα μηνύματα, τεχνολογίες υπερβολικής χρήσης και να βιώσουμε την κοινωνική απομόνωση ως μερικές από τις αρνητικές εμπειρίες που σχετίζονται με διαδικτυακές δραστηριότητες. Από την άλλη, τα παιδιά βιώνουν επίσης ευκαιρίες και ανακαλύπτουν νέες δυνατότητες μάθησης μέσω βίντεο, σεμιναρίων, παιχνιδιών και άλλων πηγών, οι οποίες τα βοηθούν να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους και να εξοπλιστούν με πολύτιμες δεξιότητες.

Επιπλέον, η αυξανόμενη παρουσία του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), η ψηφιακή αλληλεπίδραση (όπως οι έξυπνοι ομιλητές) και άλλος τεχνολογικός οικιακός εξοπλισμός έχουν αλλάξει σημαντικά τις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ των οικογενειών, καθιστώντας την τεχνολογία αναπόσπαστο μέρος των επικοινωνιακών σχέσεων (Trilar et al. 2019).

Κατά συνέπεια, ένα κρίσιμο μέρος της ψηφιακής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της οικογενειακής μάθησης βρίσκεται στη γονική διαμεσολάβηση, που ορίζεται ως μια μορφή γονικής κοινωνικοποίησης όπου οι γονείς, ως πρωταρχικοί παράγοντες κοινωνικοποίησης, επηρεάζουν τις συμπεριφορές και τις στάσεις των παιδιών τους για να γίνουν πιο ικανοί χρήστες της τεχνολογίας (Youn, 2018 in Smahelova, Juhoná, Cermak & Smahel, 2017). Υπάρχουν διάφορα στυλ γονικής διαμεσολάβησης στην ψηφιακή εκπαίδευση και διερευνώνται κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, και στην πραγματικότητα είναι μια σχετικά νέα έννοια στον ευρύτερο τομέα της γονικής διαμεσολάβησης.

Όπως συζητήθηκε από τους Livingstone και Helsper (2008), η γονική διαμεσολάβηση μπορεί να ταξινομηθεί σε τέσσερις τύπους:

Ενεργός χρήση	Τεχνικοί περιορισμοί	Περιορισμοί αλληλεπίδρασης	Παρακολούθηση
π.χ. όταν ένας γονέας ρωτάει τα παιδιά τι κάνουν. Περιλαμβάνει επίσης περιορισμούς που σχετίζονται με την επικοινωνία προσωπικών πληροφοριών στο διαδίκτυο, τις διαδικτυακές αγορές, τη συμπλήρωση εντύπων, κ.λπ.	οι γονείς διασφαλίζουν ότι ισχύουν διαφορετικοί περιορισμοί και αναφέρονται κυρίως στην εγκατάσταση λογισμικού και στα τεχνικά εμπόδια που προκύπτουν	συνδέεται με την απαγόρευση επικοινωνίας με άλλους (π.χ. χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συνομιλίας, παιχνιδιού, κ.λπ.)	είναι η διαδικασία ανατροφοδότησης που αναζητά ένας γονέας μετά τη χρήση τεχνολογιών διαδικτύου ή άλλων διαδικτυακών δραστηριοτήτων

Οι Zaman και Mifsud (2017) δηλώνουν ότι αυτοί οι τύποι είναι κοινά στυλ με τα οποία οι γονείς – ειδικά στους δυτικούς πολιτισμούς – μεσολαβούν στην τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης των παιδιών σε ένα ευρύ ηλικιακό φάσμα. Επίσης, η ψηφιακή διαμεσολάβηση είναι μια δυναμική διαδικασία και υποστηρίζεται και είναι στενά συνδεδεμένη με διαφορετικά στυλ

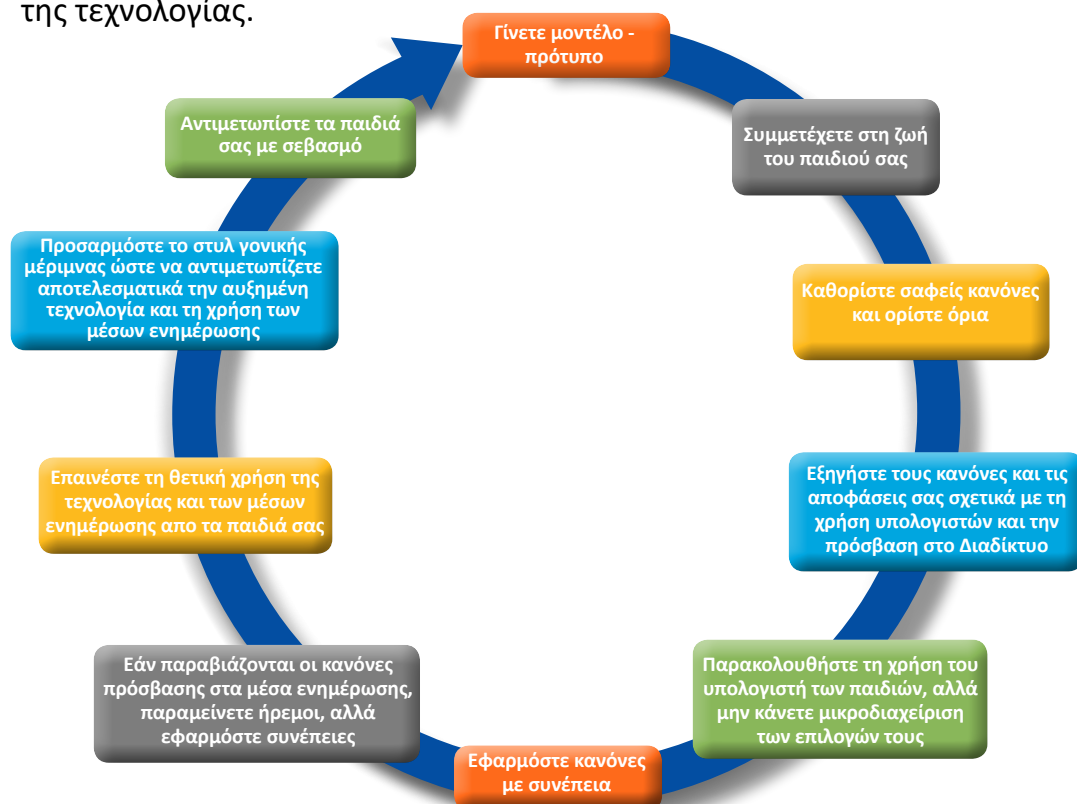
γονικής μέριμνας. Η διαδικασία αυτή «συν-δημιουργείται» από τους γονείς και τα παιδιά στο πλαίσιο της πραγματικής κατάστασης που βιώνουν. Στο πλαίσιο αυτής της συν-δημιουργίας της ψηφιακής διαμεσολάβησης, τα παιδιά διαμορφώνουν επίσης τη χρήση των μέσων ενημέρωσης από τους γονείς. Η τεχνολογία και η χρήση των μέσων μαζικής ενημέρωσης στις οικογένειες δεν συμβαίνει σε ένα «απομονωμένο πλαίσιο», αλλά αποτελεί μέρος της καθημερινότητας ανάλογα με το χρόνο και τις απαιτήσεις.

Οι αρχές της Γονικής Συμμετοχής

Η διδασκαλία των γονέων για τη σημασία του καθορισμού κανόνων και προσδοκιών για την πρόσβαση στο διαδίκτυο και την τεχνολογία είναι εξίσου σημαντική για την εξήγηση αυτών των κανόνων και την εφαρμογή τους με συνέπεια. Τα παιδιά δοκιμάζουν πάντα τα δικά τους όρια από την ημέρα που γεννιούνται, οπότε η πιθανότητα οι γονείς να αντιμετωπίσουν περιπτώσεις παραβίασης κανόνων, ειδικά κατά την εφηβεία, είναι υψηλή. Όσο ενοχλητικό και αν είναι αυτό, μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως ένα καλό μάθημα για την υπεύθυνη λήψη αποφάσεων στο μέλλον. Οι γονείς πρέπει να κατανοήσουν ότι δεν μπορούν να είναι παρόντες όλη την ώρα όταν τα παιδιά τους χρησιμοποιούν την τεχνολογία και τα μέσα ενημέρωσης, οπότε ο απώτερος στόχος είναι να **ενισχυθεί** η λογοδοσία και η **ανεξαρτησία**, να **διασφαλιστεί** ότι τα παιδιά μπορούν να κάνουν υπεύθυνες επιλογές για τον εαυτό τους και να αναλάβουν την ευθύνη των πράξεών τους. Στην πραγματικότητα, σύμφωνα με έρευνα (Stattin and Kerr, 2000) οι προσπάθειες των γονέων να συζητήσουν ή να παρακολουθήσουν τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους είναι λιγότερο αποτελεσματικές εάν τα παιδιά δεν εμπιστεύονται τους γονείς τους.

Οι αντιλήψεις των γονέων απέναντι στην τεχνολογία είναι επίσης ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τη σχέση γονέα-παιδιού. Δηλαδή, οι θετικές πεποιθήσεις των γονέων σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας και των συσκευών (π.χ. το διαδίκτυο παρέχει ευκαιρίες μάθησης) συνδέονται με ευνοϊκότερες συμπεριφορές, προωθεί την επικοινωνία και ενισχύει την κατάλληλη χρήση του Διαδικτύου από τα παιδιά (Nikken και de Haan, 2015).

Το Σχήμα 1 παρουσιάζει τις αλληλένδετες αρχές της γονικής συμμετοχής και προσφέρουν συγκεκριμένες προτάσεις για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να εφαρμοστούν στην εποχή της τεχνολογίας.



Σχήμα 1. Δέκα αλληλένδετες αρχές της γονικής συμμετοχής που εφαρμόζονται στην τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης (Patrikakou, 2016, σελ.18)

Ας πάρουμε αυτές τις αρχές μία προς μία:

1 Γίνετε μοντέλο - πρότυπο. Πόσες φορές οι γονείς βρίσκουν τον εαυτό τους να ζητούν από τα παιδιά να σταματήσουν να παίζουν με τα τηλέφωνα τους ή άλλες συσκευές, ενώ ταυτόχρονα, οι ίδιοι στέλνουν μηνύματα; Ενθαρρύνετε τους γονείς να αποφεύγουν να βρίσκονται συνεχώς μπροστά από την οθόνη, αλλά να συμμετέχουν σε σημαντικές οικογενειακές στιγμές, όταν αυτό είναι απαραίτητο. Θα πρέπει να στέλνουν μηνύματα και να περιηγούνται στο διαδίκτυο με τρόπο που θα ήθελαν τα παιδιά τους να χρησιμοποιούν αυτά τα εργαλεία επικοινωνίας.

Η υπερβολική προβληματική χρήση ή τεχνολογία από τους γονείς έχει τραβήξει τόσο μεγάλη προσοχή, που έχει δημιουργήσει ακόμη και έναν νέο όρο: *technoference*. Επινοημένος από τον καθηγητή Brandon McDaniel, ο όρος *technoference* αναφέρεται σε καθημερινές διακοπές στις διαπροσωπικές επικοινωνίες που προκαλούνται από την υπερβολική προσοχή σε προσωπικές τεχνολογικές συσκευές (π.χ. οι γονείς να ελέγχουν συνεχώς το τηλέφωνο τους για μηνύματα, χωρίς τελικά να ακούνε το παιδί τους).

Μια πρόσφατη μελέτη των McDaniel και Radesky (2017) δείχνει συσχετισμούς μεταξύ του *technoference* και των δυσκολιών συμπεριφοράς των παιδιών, κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις της υπερβολικής ή προβληματικής χρήσης τεχνολογικών συσκευών στις οικογενειακές σχέσεις.

Άλλες μελέτες δείχνουν ότι η βαριά χρήση κινητών συσκευών από τους γονείς συνδέεται με μειωμένες λεκτικές και μη λεκτικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ γονέων και παιδιών και μπορεί κάλλιστα να σχετίζεται με περαιτέρω συγκρούσεις γονέων-παιδιών (Jago et al., 2012; Radesky et al., 2014).

2 Συμμετέχετε στη ζωή των παιδιών σας. Οι γονείς θα πρέπει να γνωρίζουν πώς περνούν τα παιδιά το χρόνο τους σε εικονικά περιβάλλοντα, όπως οι ιστότοποι και οι πλατφόρμες που επισκέπτονται, τα κανάλια κοινωνικών μέσων και οι εφαρμογές που χρησιμοποιούν και το είδος των ταινιών που τους αρέσει να παρακολουθούν. Θα μπορούσαν επίσης να δοκιμάσουν να παίξουν τα αγαπημένα τους βιντεοπαιχνίδια μαζί – τα παιδιά διασκεδάζουν με την ιδέα να νικήσουν τους γονείς τους!

3 Καθορίστε σαφείς κανόνες και ορίστε όρια για την πρόσβαση στο διαδίκτυο και τον χρόνο που αφιερώνουν τα παιδιά μπροστά στην οθόνη. Θα πρέπει να καταστεί σαφές στα παιδιά ότι η τεχνολογική χρήση και η πρόσβαση στο διαδίκτυο για ψυχαγωγία είναι προνόμιο— η παράβλεψη των κανόνων μπορεί να οδηγήσει σε συνέπειες.

4 Εξηγήστε τους κανόνες και τις αποφάσεις για τη χρήση υπολογιστών και την πρόσβαση στο διαδίκτυο, ακόμη και τους πιο προφανείς. Για παράδειγμα, οι γονείς πρέπει να επισημάνουν τους λόγους αποκλεισμού περιεχομένου που θεωρείται ακατάλληλο. Όπως θα δούμε στις Ενότητες 2 και 3, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να υποστηρίζουν τους γονείς στην αναθεώρηση και τη συζήτηση των διαδικτυακών κινδύνων με τα παιδιά τους και να προετοιμάζονται για περιστασιακό έλεγχο.

5 Βοηθήστε τους γονείς να ενισχύσουν την ανεξαρτησία των παιδιών τους παρακολουθώντας στενά τη χρήση του υπολογιστή τους, χωρίς όμως να γίνεται μικροδιαχείριση των επιλογών τους (π.χ. στη μουσική και τα παιχνίδια). Εάν αυτές οι επιλογές εμπίπτουν στους καθιερωμένους κανόνες των γονέων, τότε οι γονείς είναι σίγουροι ότι τα παιδιά τους είναι σε θέση να κάνουν ασφαλείς επιλογές για τον εαυτό τους.

6 Εφαρμόστε κανόνες με συνέπεια. Διευκρινίστε στους γονείς ποιοι από τους κανόνες θα πρέπει να είναι διαπραγματεύσιμοι και ποιοι όχι — Η υποχώρηση για να αποφευχθεί η γκρίνια των παιδιών δεν αποτελεί λύση για κανέναν.

7.7 Εάν παραβιάζονται οι κανόνες πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης, παραμείνετε ήρεμοι. Αντί να δημιουργούνται εντάσεις, οι γονείς θα πρέπει να εφαρμόζουν συνέπειες μετατρέποντας την παραβίαση των κανόνων σε ευκαιρία μάθησης για τα παιδιά. Αυτό θα συμβάλει στην ανατροφή υπεύθυνων παιδιών, ικανών να διατηρήσουν τον εαυτό τους ασφαλή και να πάρουν τον έλεγχο της ζωής τους.

8 Επαινέστε τη θετική χρήση της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης από τα παιδιά σας, την καλή συμπεριφορά που δείχνουν στο διαδίκτυο και απέναντι σε άλλους ανθρώπους. Τα παιδιά λατρεύουν την αναγνώριση.

9.9 Προσαρμόστε το στυλ γονικής μέριμνας ώστε να αντιμετωπίζετε αποτελεσματικά την αυξημένη τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης. Εξηγήστε στους γονείς ότι δεν πρέπει να εναντιώνονται στην τεχνολογία, αλλά να προσπαθούν να γίνουν μέρος της ψηφιακής ζωής των παιδιών τους, να εξερευνήσουν τις πολλές ευκαιρίες που φέρνουν και να είναι ανοιχτοί να μάθουν τους τρόπους που λειτουργούν με τη χρήση της τεχνολογίας. Οι γονείς θα πρέπει επίσης να διδάσκουν στα παιδιά τους τη χρήση της τεχνολογίας από νεαρή ηλικία, να συζητούν μαζί τους τα διάφορα οφέλη καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με αυτήν.

10 Αντιμετωπίστε τα παιδιά με σεβασμό, όπως θα θέλατε να αντιμετωπίζουν τους άλλους, αυτοπροσώπως και διαδικτυακά. Οι γονείς θα πρέπει να είναι προσεκτικοί σε αυτά που λένε τα παιδιά μέσω της διαδικτυακής επικοινωνίας και να αναγνωρίζουν τις προοπτικές και τις απόψεις τους.

Ενασχόληση με Παιδιά

Σε έναν κόσμο όπου η τεχνολογία αποτελεί αναπόφευκτα μέρος της ζωής των παιδιών, είναι ζωτικής σημασίας για τους εκπαιδευτές να παρέχουν στους γονείς υγιείς έννοιες της ψηφιακής χρήσης και του ψηφιακού τρόπου ζωής, προσφέροντάς τους σχετικές δεξιότητες επί του θέματος. Ακολουθούν μερικές συμβουλές από την Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής για να επικοινωνήσετε με τους γονείς για να τους βοηθήσετε να αλληλοεπιδράσουν με τα παιδιά τους στον ψηφιακό κόσμο (στο GUADUSD, 2018):

- **Κάντε την έρευνά σας.** Πολλές εφαρμογές και ιστότοποι μπορούν να χαρακτηριστούν "εκπαιδευτικές", με την προϋπόθεση ότι είναι κατάλληλες και χρήσιμες για τα παιδιά. Οι γονείς θα πρέπει να μπορούν να διακρίνουν μεταξύ των «κατάλληλων» και των «ακατάλληλων» ιστότοπων και εφαρμογών. Οργανισμοί όπως το Common Sense Media μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να εντοπίσουν εφαρμογές, παιχνίδια και προγράμματα κατάλληλα για την ηλικία και το περιεχόμενο, ώστε να κάνουν τις καλύτερες επιλογές για τα παιδιά τους.

- **Ετοιμάστε ένα σχέδιο για χρήση της τεχνολογίας.** Όπως θα δούμε στην Ενότητα 3, όταν τα μέσα ενημέρωσης είναι σε κατάλληλα όρια, μπορεί να οδηγήσουν σε μια σειρά θετικών αποτελεσμάτων για την ανάπτυξη των παιδιών. Ωστόσο, όταν χρησιμοποιούνται ακατάλληλα ή χωρίς κατάλληλη επίβλεψη, τα μέσα ενημέρωσης ενδεχομένως να υπονομεύουν σημαντικές δραστηριότητες όπως ο επαρκής ύπνος και η παχυσαρκία (Fuller et al., 2017). Από την άλλη, οι δραστηριότητες εκτός σύνδεσης μπορούν να τονώσουν τη δημιουργικότητα και την κοινωνικοποίηση. Ως εκ τούτου, οι γονείς θα πρέπει να στοχεύουν στην επίτευξη μιας καλής ισορροπίας μεταξύ του διαδικτυακού (online) και του εκτός διαδικτύου (offline) χρόνου των παιδιών, ενθαρρύνοντας τους

να συμμετέχουν τόσο στο διαδίκτυο (π.χ. παίζοντας βιντεοπαιχνίδια, συνομιλώντας με φίλους) όσο και σε δραστηριότητες εκτός διαδικτύου (π.χ. παίζοντας υπαίθρια παιχνίδια, διαβάζοντας ένα βιβλίο, συζητώντας με τις οικογένειές τους για σημαντικά θέματα).

- **Χρόνος χωρίς τεχνολογία.** Η επίτευξη της ισορροπίας online-offline σημαίνει επίσης οι γονείς και τα παιδιά να επενδύσουν σε οικογενειακές στιγμές όπου η τεχνολογία δεν χρησιμοποιείται καθόλου. Αυτά μπορεί να είναι οικογενειακά γεύματα, κοινωνικές συγκεντρώσεις, βραδιές επιτραπέζιων παιχνιδιών ή απλά συζήτηση και αφήγηση παλιών ιστοριών. Η τηλεόραση ή η μουσική υπόκρουση θα μπορούσαν να απενεργοποιηθούν, ώστε να μην διαταραχθούν οι πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπιδράσεις.

- **Ο χρόνος οθόνης δεν πρέπει πάντα να είναι μοναχικός.** Ενώ οι γονείς μπορούν να επενδύσουν σε μη-διαδικτυακές δραστηριότητες ταυτόχρονα ενθαρρύνονται να βλέπουν, να παίζουν και να συνεργάζονται με τα παιδιά τους όταν χρησιμοποιούν την τεχνολογία. Αυτό γίνεται μια διαδραστική και πραγματική εμπειρία για τα παιδιά, καθώς προωθεί τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους γονείς τους, ώστε να δεθούν και να μάθουν μαζί τους. Οι γονείς δεν πρέπει απλώς να παρακολουθούν τα παιδιά τους — θα πρέπει να προσπαθούν να περάσουν χρόνο μαζί τους, έτσι ώστε να έχουν μια σαφή ιδέα για τις δραστηριότητες με τις οποίες ασχολούνται τα παιδιά και να γίνουν ενεργό μέρος αυτής της διαδικασίας.

Ορισμένες ιδέες για την κοινή χρήση χρόνου οθόνης μεταξύ γονέων και παιδιών:

- > Παρακολούθηση μια ταινίας, τηλεοπτικής σειράς ή ντοκιμαντέρ - οι γονείς μπορούν να παρουσιάσουν και να μοιραστούν τις δικές τους εμπειρίες και προοπτικές ζωής.
- > Ενασχόληση με ένα βιντεοπαιχνίδι ή μια εφαρμογή - όπως αναφέραμε, το να νικάς έναν γονέα είναι πάντα διασκεδαστικό!
- > Ανάγνωση ενός ηλεκτρονικού βιβλίου.
- > Αναζήτηση πηγών για μια σχολική εργασία.
- > Ακρόαση μουσικής.



- **Η σημασία της διαδικτυακής συμπεριφοράς.** Τα παιδιά εξερευνούν το διαδίκτυο ως μέρος της προσωπικής και κοινωνικής τους ανάπτυξης. Ωστόσο, καθώς για να αναπτυχθεί μια καλή σχέση στον πραγματικό κόσμο απαιτεί να υπάρχουν καλές βάσεις, τα παιδιά πρέπει επίσης να θυμούνται πώς να συμπεριφέρονται κατάλληλα, να σέβονται τους άλλους χρήστες χωρίς να παραβιάζουν τα δικαιώματά τους. Οι γονείς θα πρέπει να είναι σε θέση να διδάσκουν αυτές τις αξίες στα παιδιά τους, διατηρώντας ανοιχτές τις γραμμές επικοινωνίας σε περίπτωση που έχουν ερωτήσεις ή ανησυχίες.

- **Να είστε προετοιμασμένοι.** Τα παιδιά πρέπει να είναι εξαιρετικά προσεκτικά όταν μοιράζονται πληροφορίες με άλλους χρήστες, καθώς μερικές φορές αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια αλυσίδα προβλημάτων που μπορεί να μην επιλυθούν εύκολα. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να ενημερώσουν τους γονείς σχετικά με τη σημασία της ιδιωτικής ζωής, καθώς και τις πολλές απειλές και κινδύνους της διαδικτυακής δραστηριότητας.

• **Να είστε ανήσυχοι, αλλά με θετικό τρόπο.** Οι γονείς πρέπει να θυμούνται ότι στην πορεία της χρήσης του διαδικτύου, τα παιδιά θα κάνουν λάθη και αδέξιες επιλογές. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους γονείς να αντιμετωπίζουν αυτά τα λάθη με ενσυναίσθηση και να τα μετατρέπουν σε διδακτικές στιγμές. Όταν εμφανίζονται σοβαρά περιστατικά, όπως εκφοβισμός ή αυτοτραυματισμός, οι γονείς θα πρέπει λάβουν άμεσα μέτρα. Όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, οι γονείς πρέπει να επιστρατεύουν επαγγελματική υποστήριξη.

• **Επενδύστε σε ανοιχτούς διαλόγους.** Τέλος, οι γονείς θα πρέπει να καθιερώνουν τακτικές και ειλικρινείς συζητήσεις με τις οικογένειές τους, να ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη των παιδιών και να τα παρακινούν να γίνουν καλοί ψηφιακοί πολίτες, προκειμένου να αποφευχθούν ανεπιθύμητες εμπειρίες. Για να επιτευχθεί αυτό, οι γονείς θα πρέπει να γίνουν καλοί ακροατές και να εντοπίσουν τρόπους αντιμετώπισης ζητημάτων σε συνεργασία με τα παιδιά τους.

Κάθε ένα από τα προαναφερθέντα θέματα θα συζητηθεί περισσότερο στις ακόλουθες ενότητες!

Πρώθηση των κοινοτήτων για γονείς για την ανάπτυξη και την ενδυνάμωση της προστασίας των παιδιών

Μια καλή στρατηγική που μπορεί να υποστηρίξει τους γονείς να ασχοληθούν περισσότερο με την ψηφιακή ζωή των παιδιών τους είναι να οικοδομήσουν **κοινότητες για γονείς (π.χ. φόρουμ)** που θα παρέχουν το χώρο και την ευκαιρία σε γονείς να συζητήσουν ανησυχίες, ερωτήματα, προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσουν σχετικά με την ψηφιακή ζωή των παιδιών και τη συμμετοχή τους σε αυτήν.

Οι κοινότητες επιτρέπουν στους γονείς και τους κηδεμόνες να δημιουργήσουν έναν κοινό χώρο, με τον οποίο μπορούν να αλληλοεπιδρούν, να μοιράζονται εμπειρίες, και να επιλύουν ζητήματα. Εντός ενός εξελισσόμενου διαδικτυακού κόσμου, μια κοινότητα που ανταλλάσσει πληροφορίες και ενισχύει τις ικανότητες των γονέων για το πώς μπορούν να βελτιώσουν τη σχέση τους με τα παιδιά αποτελεί ζωτικό πόρο για τη συνεχή μάθηση των γονέων. Οι διαδικτυακές κοινότητες μπορεί να περιορίζονται στα όρια μιας πόλης ή μιας γειτονιάς, ή ακόμη και να υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα, μαζεύοντας γονείς από όλη την Ευρώπη ή και τον κόσμο. Είναι σημαντικό οι γονείς να αισθάνονται **σεβαστοί, να αναγνωρίζονται** και να εκτιμώνται εντός της κοινότητάς τους. (CSSP, 2010)

Πώς να καθοδηγήσετε τους γονείς να δημιουργήσουν κοινότητες

Από την πρώτη φορά που εμφανίστηκαν, έχουν δημιουργηθεί διαδικτυακές κοινότητες γονέων (φόρουμ) στις περισσότερες μεγάλες περιοχές της Ευρώπης, υποστηρίζοντας κυρίως σχολεία, τοπικές δημόσιες αρχές και μη-κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ). Ωστόσο, συνειδητοποιώντας τη σημασία της ύπαρξης μιας οργανωμένης δομής στην οποία θα βασίζονται για βοήθεια και υποστήριξη, οι γονείς σε όλη την Ευρώπη έχουν δημιουργήσει κοινότητες και διαδικτυακές κοινότητες, χωρίς να επωφελούνται από την προστασία ή την επιρροή άλλων οργανισμών. Αυτού του είδους οι πλατφόρμες επικοινωνίας – διαδικτυακά και εκτός διαδικτύου – έχουν καταφέρει

να ενδυναμώσουν τους γονείς και τα παιδιά, να προωθήσουν την ψηφιακή ευαισθητοποίηση, να στήνουν προγράμματα εράνων και να γίνουν αποθετήρια πληροφοριών για γονείς.

Ακολουθούν ορισμένα βήματα που μπορείτε να μοιραστείτε με τους γονείς για να τους βοηθήσετε να συμβάλουν στη δημιουργία της δικής τους διαδικτυακής κοινότητας ή κοινότητας εκτός σύνδεσης (CSSP, 2010):

ΒΗΜΑ

1

ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑΣ ΟΜΑΔΑΣ

Το αρχικό βήμα είναι να βρεθούν και άλλοι γονείς για να δημιουργήσουν ομάδες για τη διοίκηση της κοινότητας. Αυτοί οι γονείς θα πρέπει πρώτα να έχουν κοινά ενδιαφέροντα και μαθησιακές ανάγκες και να είναι σε θέση να παρέχουν ιδέες για τη δημιουργία της κοινότητας. Οι γονείς μπορεί να προέρχονται από τοπικές ομάδες υποστήριξης, κέντρα φροντίδας ή να έχουν ήδη δημιουργήσει ομάδες με άλλα γνωστά μέλη.

Μόλις συσταθεί η διευθύνουσα ομάδα, είναι σημαντικό για τους γονείς να κατανέμουν καθήκοντα και ευθύνες, να αποφεύγουν τη σύγχυση και τις επαναλαμβανόμενες ενέργειες. Αυτό θα βοηθήσει στον προσδιορισμό του ρόλου του κάθε γονέα ώστε η κοινότητα να γίνει πιο οργανωμένη και δομημένη. Συμβουλευστε τους γονείς να κατανέμουν τις ευθύνες σύμφωνα με τα δυνατά σημεία και τις ικανότητες κάθε γονέα.

Σε αυτό το στάδιο, θα είναι χρήσιμο να διοριστεί ένα άτομο για να ενεργήσει ως:

- **Υπεύθυνος/Αρχηγός** – να οργανώνει συναντήσεις, να διευθύνει συζητήσεις και να υποστηρίζει την ομάδα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- **Γραμματέας** – να καταγράφει σημειώσεις σχετικά με τις συμφωνηθείσες αποφάσεις, να κατανέμει τα καθήκοντα και να ανακοινώνει το επόμενο βήμα ή/και ενέργειες.

ΒΗΜΑ

2

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Μόλις συσταθεί η διευθύνουσα ομάδα και ανατεθούν ευθύνες, οι γονείς θα πρέπει να συμφωνήσουν σε συγκεκριμένους στόχους, προκειμένου να υπάρξει σαφής δήλωση αποστολής για την κοινότητα. Ο καθορισμός των στόχων θα βοηθήσει τους γονείς να καθορίσουν τις ανάγκες που πρέπει να επιτευχθούν μέσω των διαφόρων δραστηριοτήτων της κοινότητας.

Για παράδειγμα, μια κοινότητα μπορεί να έχει ως στόχο να προωθήσει την ύπαρξη ανάγκης της ψηφιακής εκπαίδευσης των γονέων

Για να εμπλέξετε περισσότερους γονείς, η προώθηση της κοινότητας μπορεί γίνει μέσω της διανομής ενημερωτικών φυλλαδίων, ιστοτόπων και ενημερωτικών δελτίων. Επιπλέον, με βάση τους στόχους, οι γονείς πρέπει να αποφασίσουν τα κριτήρια επιλογής των μελών.

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα κριτήρια επιλεξιμότητας, πάντα σύμφωνα με αυτό που η κοινότητα στοχεύει να επιτύχει:

- **Κατάσταση** – γονέας, σταδιοδρομία, δάσκαλος, γιατρός, σχολικός διευθυντής, κ.λπ. – πρέπει να είναι κάποιος που συνδέεται με τα παιδιά.
- **Ηλικία** – η κοινότητα μπορεί να θέσει ως στόχο, για παράδειγμα, τους νέους γονείς ή γονείς με παιδιά έως 19 ετών.
- **Γεωγραφία** – πρόκειται η κοινότητα να εμπλέξει γονείς από το κοντινό περιβάλλον (γειτονιά ή περιοχή της πόλης); Στην περίπτωση μιας διαδικτυακής κοινότητας, αυτή θα περιλαμβάνει γονείς από όλη τη χώρα, την Ευρώπη, ή τον κόσμο.
- **Θέμα** – η κοινότητα πρέπει να επικεντρωθεί σε ένα συγκεκριμένο θέμα (π.χ. την ψηφιακή εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρίες).
- **Άλλα χαρακτηριστικά** – η κοινότητα πρέπει να στοχεύσει σε συγκεκριμένες ομάδες γονέων (π.χ. μονογονεϊκοί γονείς ή γονείς με χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες)

ΒΗΜΑ

3

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΡΟΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Αυτό το κρίσιμο βήμα θα καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς θα συνεργάζονται και θα επικοινωνούν μεταξύ τους για να επιτύχουν τους στόχους τους. Ο τρόπος λειτουργίας της κοινότητας εξαρτάται από τη γεωγραφική περιοχή που καλύπτει. Στην περίπτωση μιας τοπικής ομάδας, θα είναι σχετικά εύκολο να διοργανωθούν συναντήσεις και εκδηλώσεις που οι περισσότεροι γονείς θα μπορούν να παρακολουθήσουν. Οι γονείς μπορεί, για παράδειγμα, να αποφασίσουν να διεξάγουν μηνιαίες ή τριμηνιαίες συναντήσεις της κοινότητας, καθεμία από τις οποίες διαρκεί μερικές ώρες.

Στην περίπτωση **μιας μεγάλης ή διαδικτυακής ομάδας**, μεγάλες εκδηλώσεις μπορούν να πραγματοποιούνται μία ή δύο φορές το χρόνο, όπου οι γονείς μπορούν να προσκληθούν από όλη τη χώρα ή, εναλλακτικά, να συναντηθούν διαδικτυακά. Οι συναντήσεις και οι εκδηλώσεις παρέχουν την ευκαιρία στους γονείς να συζητήσουν τρέχοντα θέματα, να δώσουν προτεραιότητα στις δράσεις των επόμενων μηνών και να παρέχουν ανατροφοδότηση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί εντός της κοινότητας.

Μέσα από αυτές τις συζητήσεις και συναντήσεις, τα μέλη της κοινότητας θα είναι σε θέση να συντάξουν το σκοπό της (ΒΗΜΑ 2), συμπεριλαμβανομένων:

- Στόχοι
- Ρόλοι και ευθύνες
- Συχνότητα συναντήσεων και εκδηλώσεων
- Συμμετέχοντες και μέλη
- Επιλογή των αντιπροσώπων
- Διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Εάν η κοινότητα αποφασίσει να εφαρμόσει δράσεις μεγάλης κλίμακας, θα είναι χρήσιμο να δημιουργηθεί ένας τραπεζικός λογαριασμός, με ένα ή δύο άτομα υπεύθυνα για τη σύνταξη επιταγών.

ΒΗΜΑ**4****ΒΡΕΙΤΕ ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΩΣΤΕ ΤΟ**

Ενώ συζητάτε τους στόχους και τους τρόπους λειτουργίας, μια κοινότητα θα χρειαστεί, επίσης, ένα όνομα. Οι γονείς θα καταλήξουν σε ένα όνομα που έχουν εμπνευστεί και είναι ελκυστικό, ώστε να ενθαρρύνει άλλα άτομα να συμμετάσχουν.

Για να κάνετε την κοινότητα γνωστή, οι πληροφορίες μπορούν να διαδοθούν μέσω διαφήμισης, από στόμα σε στόμα ή διανέμοντας άρθρα και φυλλάδια. Επιπλέον, η δημιουργία ενός ιστότοπου αφιερωμένου στην κοινότητα θα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την προώθηση των δραστηριοτήτων και των στόχων της και την προσέγγιση ενός ευρύτερου φάσματος. Μια ιστοσελίδα ταιριάζει καλύτερα για μια διαδικτυακή κοινότητα, όπου τα μέλη μπορούν να παρέχουν συμβουλές και να ανταλλάσσουν ιδέες για μεγάλο χρονικό διάστημα.

ΒΗΜΑ**5****ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

Για να λειτουργήσει σωστά οποιαδήποτε κοινότητα, είναι σημαντικό να έχουν συμφωνηθεί γραπτές διαδικασίες, έτσι ώστε όλα τα μέλη να έχουν μια σαφή ιδέα για το πώς λειτουργεί η κοινότητα και να αποφεύγονται παρεξηγήσεις. Αυτές οι γραπτές διαδικασίες μπορούν επίσης να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα - αν υπάρχει - προκειμένου να προβληθούν εύκολα από τους επισκέπτες.

Η ύπαρξη σαφών πολιτικών και διαδικασιών θα συμβάλει επίσης στο να διασφαλιστεί ότι όλα τα εμπλεκόμενα μέλη γνωρίζουν πώς να αντιμετωπίσουν τις καταστάσεις που συμβαίνουν. Ως εκ τούτου, είναι προτιμότερο να αποφασίσουμε για αυτές τις πολιτικές και διαδικασίες από τα πρώτα στάδια ανάπτυξης της κοινότητας, για να αποφύγουμε τα προβλήματα αργότερα.

Οι πολιτικές δεν χρειάζεται να είναι περίπλοκες ή χρονοβόρες. Μπορούν να περιλαμβάνουν θέματα όπως:

- κώδικας δεοντολογίας
- ισότητα και πολυμορφία
- διασφάλιση
- προστασία δεδομένων
- μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- οικονομικές πολιτικές

Παραδείγματα σχετικών Διαδικτυακών Κοινοτήτων

CafeMom: ένας διαδικτυακός ιστότοπος που άρχισε να λειτουργεί το 2006. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα, έχει ως στόχο να "βοηθήσει τις οικογένειες να μεγαλώσουν ευτυχισμένα, ευγενικά και με αυτοπεποίθηση παιδιά", προσφέροντας συμβουλές για διάφορα θέματα, όπως η υγεία, ο τρόπος ζωής, το σχολείο, η εκπαίδευση και η καθιέρωση καλών σχέσεων με τα παιδιά. Αυτή η διαδικτυακή κοινότητα επιτρέπει σε μητέρες από τις ίδιες ή διαφορετικές περιοχές να συνδέονται και να παραμένουν σε επαφή μεταξύ τους.

Ιστοσελίδα: www.cafemom.com

Tinyhood Circle: αυτή η εικονική κοινότητα είναι αφιερωμένη σε όλους τους γονείς και τους κηδεμόνες, επιτρέποντάς τους να γίνουν μέρος μιας ευρύτερης υποστηρικτικής κοινότητας γονέων, να δημιουργήσουν ή να ενταχθούν σε υπάρχουσες ομάδες και να συμμετάσχουν σε συζητήσεις. Η ομάδα προσφέρει μαθήματα με επικεφαλής ειδικούς, καθώς και συμβουλές γονικής μέριμνας σε θέματα όπως η ασφάλεια, η διατροφή, η μάθηση και η ανάπτυξη.

Ιστοσελίδα: www.tinyhood.com

ParentsTogether: ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με αποστολή να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες πολιτικές, έρευνες και τάσεις στους τομείς της ανατροφής των παιδιών, έτσι ώστε οι γονείς να γίνουν πιο ικανοί στην ανατροφή των παιδιών τους. Το ParentsTogether προσελκύει πάνω από 2.5 εκατομμύρια γονείς στο διαδίκτυο, προσφέροντας γνώσεις στην εκπαίδευση, την υγεία, την επιστήμη και τον τρόπο ζωής.

Ιστοσελίδα: www.parents-together.org



Το γνωρίζατε αυτό;

Οι οικογένειες Google ©

Η Google εγκαινίασε πρόσφατα μια πλατφόρμα για την προώθηση της συνεργασίας και της επικοινωνίας μεταξύ γονέων και παιδιών μέσω της τεχνολογίας. Η πλατφόρμα περιέχει πληροφορίες, εφαρμογές και πηγές για διάφορα θέματα, όπως τρόπους για να κρατήσει τα παιδιά ασφαλή στο διαδίκτυο, εργαλεία επικοινωνίας, οικογενειακά παιχνίδια για ψυχαγωγία, εφαρμογές εκμάθησης για παιδιά και εργαλεία για γονείς για την προώθηση υγιεινών ψηφιακών συνηθειών για τις οικογένειές τους.

Πηγή: Google (2021) *Your family on Google*. Ανακτήθηκε από: www.families.google.com

Ας εξασκηθούμε

Αρχές Γονικής Συμμετοχής

Παρουσιάστε στους γονείς τις 10 αλληλένδετες αρχές της συμμετοχής των γονέων:

1. Γίνετε μοντέλο - πρότυπο
2. Συμμετέχετε στη ζωή των παιδιών σας
3. Καθορίστε σαφείς κανόνες και όρια
4. Εξηγήστε τους κανόνες και τις αποφάσεις σας σχετικά με τη χρήση υπολογιστών και την πρόσβαση στο διαδίκτυο
5. Παρακολουθήστε τη χρήση του υπολογιστή των παιδιών, αλλά μην κάνετε μικροδιαχείριση των επιλογών τους
6. Εφαρμόστε κανόνες με συνέπεια
7. Εάν παραβιάζονται οι κανόνες πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης, παραμείνετε ήρεμοι, αλλά εφαρμόστε συνέπειες
8. Επαινέστε τη θετική χρήση της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης από τα παιδιά σας
9. Προσαρμόστε το στυλ γονικής μέριμνας ώστε να αντιμετωπίζετε αποτελεσματικά την αυξημένη τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης
10. Αντιμετωπίστε τα παιδιά σας με σεβασμό

Ξεκινήστε μια συζήτηση γύρω από κάθε μία από τις αρχές. Ζητήστε από τους γονείς να σκεφτούν εάν εφαρμόζουν αυτές τις αρχές με τα παιδιά τους, εάν συμφωνούν ή διαφωνούν με αυτές τις αρχές και αν θα βελτίωναν τη γονική τους διαμεσολάβηση με βάση αυτές.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Ερωτήσεις για την Ψηφιακή Διαμεσολάβηση

Ετοιμάστε μια λίστα ερωτήσεων για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, η οποία επικεντρώνεται σε εργαστήρια ψηφιακής διαμεσολάβησης για τους γονείς. Στόχος των εργαστηρίων θα είναι η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των γονέων για τη θέσπιση των κανόνων χρήσης ηλεκτρονικών συσκευών από τα παιδιά τους. Για να αναπτύξετε περαιτέρω τις ερωτήσεις σας, συζητήστε τη λίστα με έναν έμπειρο εκπαιδευτή, για να επαληθεύσετε τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητά τους.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου ή με έναν συνάδελφο εκπαιδευτή

Σύνταξη στρατηγικής μιας κοινότητας

Ζητήστε από τους γονείς σχηματίσουν ζευγάρια ή μικρές ομάδες. Κάθε ζευγάρι/ομάδα πρέπει να αναπτύξει μια στρατηγική για τη μιας δημιουργία κοινότητας για γονείς. Μερικές ερωτήσεις που θα τους βοηθήσουν να το δημιουργήσουν:

- Τι θα επιδιώξει να επιτύχει η κοινότητα;
- Ποιος θα αναμιχθεί;
- Ποιες δραστηριότητες, συναντήσεις ή εκδηλώσεις θα υλοποιηθούν;
- Πώς θα εμπλακούν και άλλοι γονείς, ειδικοί, δάσκαλοι, οργανισμοί κ.λπ.;
- Υπάρχουν συγκεκριμένες πολιτικές ή κανόνες που πρέπει να ακολουθεί κάθε μέλος;

Αφού αναπτυχθούν όλες οι στρατηγικές, ζητήστε από κάθε ζευγάρι/ομάδα να τις παρουσιάσει στους υπόλοιπους γονείς και να τις συζητήσει.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Διαφορετικά επίπεδα γονικής συμμετοχής μπορούν να συσχετιστούν με διαφορετικά επιτεύγματα παιδιών.
- Η δημιουργία μίας διαδικτυακής κοινότητας είναι ένας χρήσιμος και εύκολος τρόπος σύνδεσης των γονέων.
- Οι γονείς πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στην ψηφιακή ζωή των παιδιών τους.
- Ένα σημαντικό μέρος της ψηφιακής εκπαίδευσης στα πλαίσια της οικογενειακής μάθησης έγκειται στη γονική διαμεσολάβηση.
- Οι διαδικτυακές κοινότητες γονέων παρέχουν μεγάλες ευκαιρίες στους γονείς να συνδεθούν και να συζητήσουν ανησυχίες και προκλήσεις σχετικά με την ψηφιακή ζωή των παιδιών.

Ερωτήσεις για προβληματισμό

- Ποιες τεχνικές μπορούν να διδαχθούν στους γονείς ώστε να εμπλακούν αποτελεσματικά στην ψηφιακή ζωή των παιδιών τους;
- Ποιες είναι οι δέκα αρχές της γονικής συμμετοχής σε σχέση με την τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης;
- Ποιες είναι μερικές καλές τεχνικές για τους γονείς να αλληλοεπιδρούν και να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τα παιδιά;
- Τι σημαίνει γονική διαμεσολάβηση και πώς μπορεί να διδαχθεί στους γονείς;
- Οι λειτουργίες τεχνολογιών/συσκευών υποστηρίζουν τους γονείς στην επιλογή της καταλληλότερης στρατηγικής ψηφιακής γονικής διαμεσολάβησης;



ΕΝΟΤΗΤΑ 2:

Αναζητώντας στο Διαδίκτυο

Εν συντομία

Αυτή η ενότητα στοχεύει να εισάγει τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτές μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να βελτιώσουν την κατανόησή τους ως προς τη χρήση του διαδικτύου και των διαδικτυακών πόρων για καθημερινές δραστηριότητες. Επιπλέον, περιέχει πρακτικά αποτελέσματα για κατάλληλη χρήση του διαδικτυακού υλικού, έτσι ώστε οι εκπαιδευτές να μπορούν να υποστηρίξουν τους γονείς στη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων τους.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να αναζητήσουν διαδικτυακές πληροφορίες με αποτελεσματικό και κατάλληλο τρόπο
- Τις ασφαλείς στρατηγικές για την αναζήτηση διαδικτυακών πηγών και πλατφορμών
- Τις αρχές του γονικού ελέγχου

Ας περιηγηθούμε...

Αναζήτηση στο Διαδίκτυο

Σήμερα, όλο και περισσότεροι γονείς επισκέπτονται το διαδίκτυο για να αναζητήσουν πληροφορίες, επιστημονικά δεδομένα και απαντήσεις σε διάφορα θέματα, όπως η υγεία και η εκπαίδευση. Επιπλέον, οι γονείς συχνά βοηθούν τα παιδιά τους με σχολικές τους εργασίες μέσω της αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο (Planting and Daneback, 2009). Όπως γνωρίζουν ήδη οι περισσότεροι, το διαδίκτυο περιέχει πολλές πληροφορίες, αλλά πώς μπορούν οι γονείς να τις αναζητήσουν σωστά και να αποφύγουν τη σύγχυση όταν όλα φαίνονται σημαντικά; Ποιος είναι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι εκπαιδευτές σε αυτή τη διαδικασία;

Είναι απλό: Επενδύστε στη διδασκαλία της "έξυπνης αναζήτησης" για να αποφύγετε χαμένο χρόνο. Η εκμάθηση των γονέων για να σκέφτονται κριτικά για τα αποτελέσματα αναζήτησης θα τους βοηθήσει να εντοπίσουν καλύτερες πληροφορίες. Για παράδειγμα, μπορούν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους να βρουν πιο ακριβείς, αξιόπιστες και ασφαλείς πληροφορίες σχετικά με τις σχολικές τους εργασίες. Η έξυπνη αναζήτηση θα επιτρέψει στους γονείς και τα παιδιά να σκεφτούν πιο κριτικά για οποιαδήποτε πληροφορία βρεθεί στο διαδίκτυο.

Με αυτή την έννοια, η αναζήτηση στο διαδίκτυο απαιτεί από τους γονείς να είναι προσεκτικοί και να έχουν κριτική σκέψη.

Έξυπνη Αναζήτηση – Συμβουλές για Εκπαιδευτές

Ακολουθούν διάφορες προτάσεις, πληροφορίες και συμβουλές που μπορούν να διαβιβάσουν οι εκπαιδευτές στους γονείς, προκειμένου να τους διδάξουν την αποτελεσματική και ασφαλή διαδικτυακή αναζήτηση στο διαδίκτυο:

1. Ελέγξτε τις πηγές σας

Κατά την αναζήτηση διαδικτυακών πηγών, τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι γονείς πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτές οι πηγές είναι ακριβείς, έγκυρες και κατάλληλες για τον σκοπό που απαιτείται, καθώς και αν είναι πραγματικά σημαντικές. Στην πραγματικότητα, πολλά παιδιά αναζητούν διαδικτυακό περιεχόμενο πολύ γρήγορα, αλλά έχουν πάντα τις κατάλληλες δυνατότητες να αξιολογήσουν εάν οι πηγές είναι αξιόπιστες ή αν είναι ασφαλείς;

Κατά την αναζήτηση πηγών, ένας χρήστης πρέπει να ελέγξει τα εξής (PEHS, 2018):

- Ενημέρωση (είναι ενημερωμένες οι πληροφορίες;)
- Ασφάλεια (ζητά ο ιστότοπος πάρα πολλές προσωπικές πληροφορίες ή προειδοποιήσεις για ιούς;)
- Πρόθεση (είναι οι πληροφορίες εις βάθος;)
- Αυθεντία (οι πληροφορίες προέρχονται από αξιόπιστο εμπειρογνώμονα;)



Ως εκπαιδευτής, πρέπει να προτρέψετε τον εαυτό σας και τους γονείς να συγκρίνετε τις διαφορετικές πηγές που βρίσκουν ή να αναζητήσετε επίσημες και πιο αξιόπιστες πηγές. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να συμβουλέψετε να αποφεύγουν απλοϊκές λύσεις σε πιο σύνθετα προβλήματα, ιδίως όταν αυτά αφορούν την υγεία ή άλλες προσωπικές ανάγκες.

2. Κάντε τις κατάλληλες ερωτήσεις

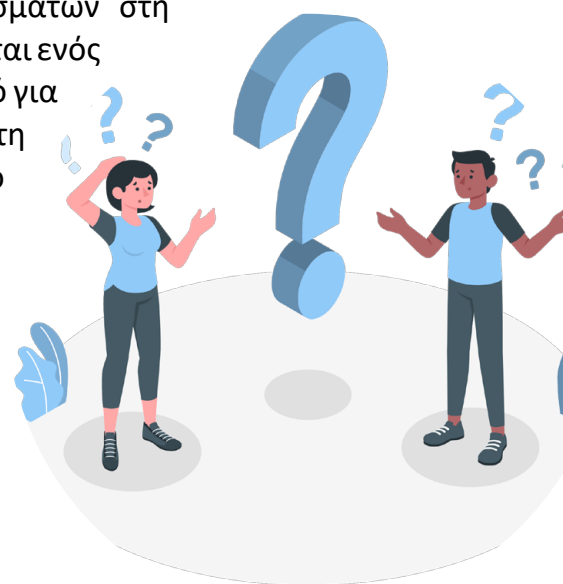
Η αναζήτηση στο διαδίκτυο σημαίνει καθορισμός συνδυασμών λέξεων, οι οποίοι μπορούν να οδηγήσουν σε μία ή περισσότερες απαντήσεις που μπορούν να δώσουν λύσεις σε διάφορες ανάγκες. Όταν είμαστε συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο, κάνουμε συνεχώς αναζητήσεις για διαφορετικούς λόγους ("Πρέπει να το ξέρω αυτό", "Πρέπει να το καταλάβω αυτό", "Πρέπει να αγοράσω ένα προϊόν" κ.λ.π). Με αυτή την έννοια, όσο περισσότερο χρόνο περνάμε στο διαδίκτυο, τόσο πιο πολύ δημιουργείται η ανάγκη να εντοπίζουμε πληροφορίες.

Ως πρώτη ενέργεια, χρησιμοποιούμε συνήθως μηχανές αναζήτησης, δηλαδή λογισμικό που «οργανώνει» τις πληροφορίες για τους χρήστες, κάνοντας τους ιστότοπους και το περιεχόμενό τους

φιλικά προς τους χρήστες (π.χ. Google). Στην πραγματικότητα, για πολλούς ανθρώπους έχει γίνει όλο και πιο συνηθισμένο να αναζητούν οτιδήποτε στο διαδίκτυο με «ασυνείδητο τρόπο».

Γιατί κάποιο συγκεκριμένο υλικό προηγείται άλλων αποτελεσμάτων στη μηχανή αναζήτησης; Με άλλα λόγια, γιατί ένας ιστότοπος προηγείται ενός άλλου; Πριν απαντήσουμε σε αυτές τις ερωτήσεις, είναι σημαντικό για τους γονείς να γνωρίζουν πώς να σχεδιάσουν μια έρευνα και στη συνέχεια να αξιολογήσουν κριτικά τις πηγές που προκύπτουν από μίαν αναζήτηση.

Κατά την αναζήτηση στο διαδίκτυο, οι γονείς θα πρέπει να χρησιμοποιούν συνώνυμα, καθώς και πιο εκλεπτυσμένους όρους για να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Επιπλέον, είναι καλό να συγκρίνουν τις διάφορες πηγές σύμφωνα με την ερώτησή που έθεσαν. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να ξεκινήσουν από γενικούς όρους προχωρώντας σε πιο συγκεκριμένους.



Ας πάρουμε ένα παράδειγμα:

Ένας γονέας κάνει αναζήτηση "υγιεινός τρόπος ζωής" στο διαδίκτυο και συναντά χιλιάδες ιστότοπους που είτε περιγράφουν τη σημασία και τον αντίκτυπο μιας υγιεινής διατροφής, άσκησης, χρόνου ύπνου ή χρήσης της τεχνολογίας, θέματα άγχους κ.λπ. Αυτό είναι ένα πολύ ασαφές σύνολο αποτελεσμάτων που παρέχει χρήσιμες, αλλά όχι συγκεκριμένες πληροφορίες. Ως εκ τούτου, ο γονέας θα πρέπει να προσθέσει περισσότερους όρους σε αυτή την αναζήτηση, όπως «υγιεινή διατροφή που πρέπει να ακολουθώ όταν κάνω γυμναστική» ή «ποιο φαγητό είναι ιδανικό όταν κάνω γυμναστική κάθε μέρα;»

Φυσικά, αυτό μπορεί, επίσης, να εφαρμοστεί όταν τα παιδιά αναζητούν πληροφορίες για μια σχολική τους εργασία. Για παράδειγμα, αντί να γράψει «Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος», μπορείτε να γράψει «Η ζωή ενός αντάρτη στην Ιταλία στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο» ή «Η αιτία της εισβολής στη Γαλλία στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο», κλπ.

Θυμηθείτε: όσο πιο περιορισμένη είναι μια αναζήτηση, τόσο πιο εύκολο είναι να βρείτε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Ένας καλός τρόπος θα ήταν να συγκρίνετε με τους γονείς τα αποτελέσματα μιας αναζήτησης και να συζητήσετε πώς η αλλαγή μερικών λέξεων μπορεί να εμφανίσει διαφορετικές πληροφορίες.

Χρήσιμες συμβουλές για να μάθουν οι γονείς πώς να κάνουν μια σωστή αναζήτηση στο διαδίκτυο:

- Προσπαθήστε να ορίσετε την έρευνά σας σύμφωνα με συγκεκριμένους όρους
- Κάντε περισσότερους συνδυασμούς λέξεων για το ίδιο θέμα
- Προσπαθήστε να χρησιμοποιήσετε συνώνυμα για να αλλάξετε την αναζήτησή σας
- Προχωρήστε πέρα από τα αποτελέσματα της Βικιπαίδειας! Η Βικιπαίδεια είναι μια εγκυκλοπαίδεια ελεύθερου περιεχομένου, που γράφτηκε από εθελοντές χρήστες μέσω μιας ανοιχτής συνεργασίας. Ως εκ τούτου, να είστε προσεκτικοί σχετικά με την αξιοπιστία των πληροφοριών που βρίσκονται στη Βικιπαίδεια.

3. Δείτε πέρα από την επιφάνεια

Όπως δείχνουν διάφορες μελέτες, όταν οι άνθρωποι αναζητούν πληροφορίες στο Google, είναι πιο πιθανό να σταματήσουν στα πρώτα πέντε αποτελέσματα που εμφανίζονται, κι έτσι χάνουν τις πιο σχετικές πληροφορίες με το θέμα που αναζητούν (Dewey, 2015). Εκτός από αυτό, τα παιδιά και οι έφηβοι αργότερα, μελετούν κυρίως το πρώτο αποτέλεσμα της Βικιπαίδεια για να κατανοήσουν κάτι σχετικά με ένα θέμα ή να αντιγράψουν κείμενα για να βελτιώσουν τα δοκίμια και τις ομαδικές εργασίες τους. Ως εκ τούτου, τα παιδιά θεωρούν πως τα «πρώτα αποτελέσματα» που εμφανίζονται είναι τα πιο αξιόπιστα, αλλά η έρευνα απαιτεί από αυτά να επιδιώξουν και να συνθέσουν πληροφορίες από διαφορετικές πηγές για να αποκτήσουν μια ευρύτερη προοπτική του θέματος που μελετούν.

Ως εκπαιδευτές, προτρέψτε τους γονείς να αξιολογήσουν κριτικά τις πηγές τους και να σας συμβουλευτούν όταν πρόκειται για επιστημονικές πληροφορίες. Υπάρχει μια αυξανόμενη τάση των γονέων που αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο σχετικά με θέματα υγείας ή διάφορα ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά. Ωστόσο, πολλοί από αυτούς αποφεύγουν να συζητούν θέματα με ειδικούς, εκπαιδευτές ή λειτουργούς μόνο και μόνο επειδή βασίζονται «στα αποτελέσματα του διαδικτύου».



Με αυτή την έννοια, η το να βλέπουμε πέρα από την επιφάνεια είναι μια δεξιότητα που πρέπει να αποκτήσουν οι γονείς και τα παιδιά για να αξιοποιούν το διαδίκτυο με κριτικό τρόπο και να χρησιμοποιούν πιο επίσημες πηγές πληροφοριών για να αναθεωρήσουν αυτά που έχουν μάθει (π.χ. από την ανάγνωση σχολικών βιβλίων, εκμάθηση από δασκάλους και ειδικούς για παιδιά).

Ως εκ τούτου, η απλή υπέρβαση της δεύτερης σελίδας των αποτελεσμάτων αναζήτησης είναι το πρώτο βήμα για να αποκτήσουν μια ποικιλία πληροφοριών για σύγκριση και αξιολόγηση. Το να βλέπουμε πέρα από την επιφάνεια σημαίνει ότι οι γονείς ενισχύουν τις κοινωνικές τους σχέσεις με θεσμικές πηγές για να λαμβάνουν επιστημονικές και τεκμηριωμένες πληροφορίες.

Ως εκ τούτου, ως εκπαιδευτής, προσπαθήστε να αποθαρρύνετε τους γονείς από το να πουν «Αυτό έχω διαβάσει στο διαδίκτυο ...»

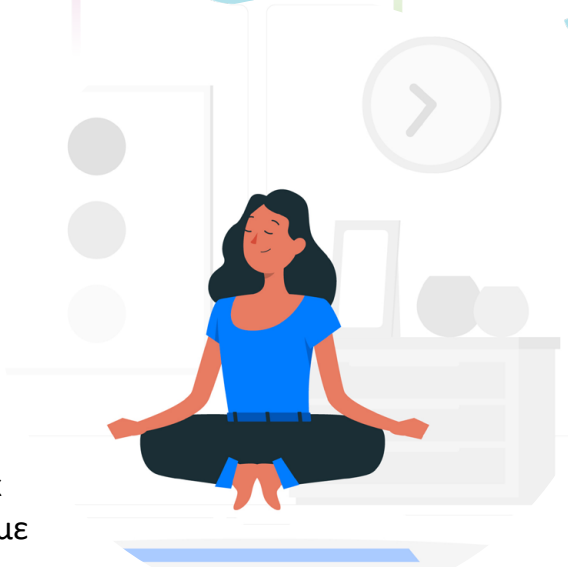
Πρέπει να γνωρίζουμε ότι οι γονείς συχνά βασίζονται σε πληροφορίες από στόμα σε στόμα ή σε ομάδες στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης όπου οι πληροφορίες μοιράζονται μεταξύ των γονέων (όπως το WhatsApp © το Facebook © κ.λπ.), επομένως είναι σημαντικό να εστιάσουμε στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης μέσω της διαφοροποίησης των πηγών πληροφοριών.

Χρήσιμες συμβουλές για να επικοινωνήσετε με τους γονείς:

- Μην βασίζεστε μόνο στο πρώτο αποτέλεσμα που θα βρείτε - αναζητήστε όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε.
- Κατά τη σύνταξη ενός κειμένου, αντλήστε πληροφορίες από τουλάχιστον περισσότερες από 5 διαφορετικές πηγές.
- Κατά την αναζήτηση πληροφοριών, χωρίστε την αναζήτησή σας σε μικρά μέρη, ώστε να είναι πιο συγκεκριμένη.

4. Να είστε υπομονετικοί

Πολλές φορές, τα παιδιά είναι απογοητευμένα επειδή επιθυμούν να βρουν απαντήσεις αμέσως και με μηδενική προσπάθεια. Στην πραγματικότητα, ως εκπαιδευτής, θα πρέπει να τονίσετε τη σημασία του χρόνου. Δηλαδή, οι γονείς και τα παιδιά να κάνουν την κατάλληλη προσπάθεια για να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους. Με αυτή την έννοια, το να είναι ένας γονέας υπομονετικός σημαίνει να **δίνει τη σωστή αξία στα πράγματα που κάνει ένα παιδί**. Ως εκ τούτου, οι γονείς μπορούν να έχουν θετική επιρροή εάν με κάποιο τρόπο «παιγνιάζουν» το ερευνητικό έργο.



Για να εξασκήσουν την υπομονή, διδάξτε στους γονείς να:

- ορίζουν ερωτήσεις που δεν μπορούν να αναζητήσουν εύκολα στο διαδίκτυο
- βρουν πληροφορίες σχετικά με ένα θέμα χρησιμοποιώντας όλους τους πιθανούς όρους αναζήτησης
- κάνουν ένα «δέντρο αποφάσεων» με τις λέξεις έρευνας που χρησιμοποιήθηκαν

5. Α, είναι στο διαδίκτυο, άρα μπορώ να το χρησιμοποιήσω!

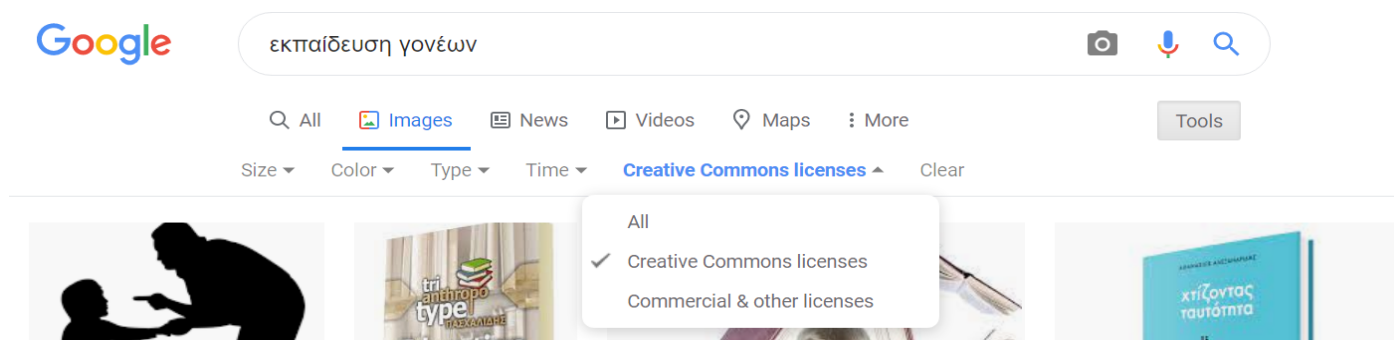
Όταν συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο, πρέπει να δείξουμε σεβασμό στα δικαιώματα ιδιοκτησίας των δημιουργών και των παραγωγών. Πολλές φορές, οι νέοι αντιγράφουν ή τροποποιούν κείμενο, φωτογραφίες, και βίντεο για προσωπικούς σκοπούς, χωρίς να αναφέρουν ή να λάβουν υπόψη τα απαιτούμενα δικαιώματα. Σε γενικές γραμμές, κάθε υλικό που βρίσκεται στο διαδίκτυο περιέχει δικαιώματα χρήσης και αυτά ρυθμίζονται μέσω διαδικτυακών αδειών χρήσης. Επομένως, πώς μπορούν οι γονείς να κατανοήσουν τον τρόπο σωστής χρήσης διαδικτυακών εικόνων, βίντεο και κειμένων;

Σε αυτό το σημείο, θα μπορούσαμε να εισαγάγουμε μερικές έννοιες.

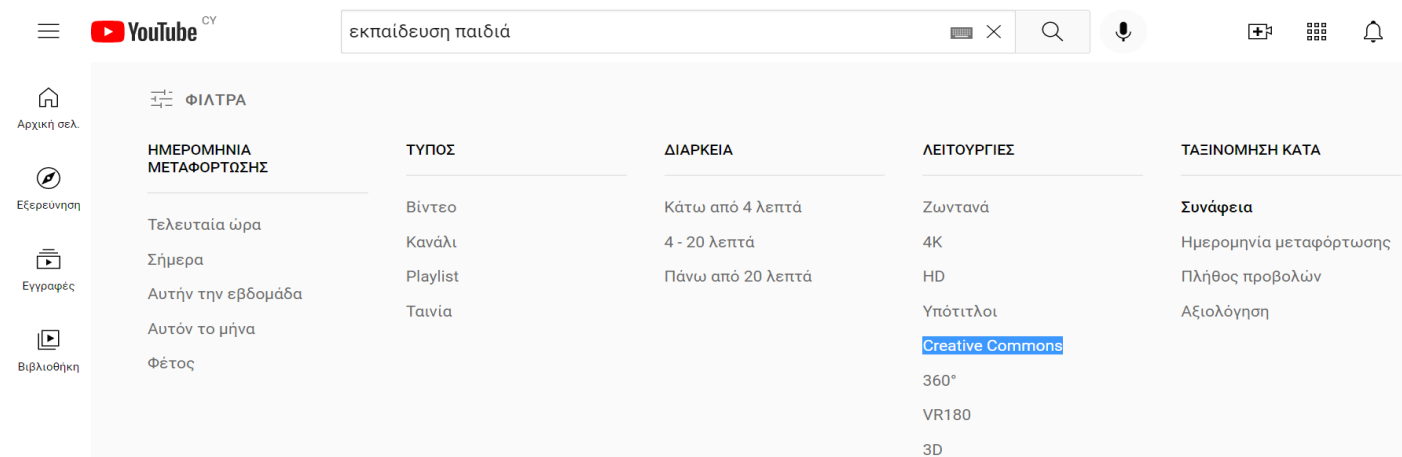
Οι ηλεκτρονικές άδειες χρήσης είναι ρυθμιστικά εργαλεία που παρέχουν οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το διαδικτυακό περιεχόμενο μπορεί ή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Η πιο κοινή διαδικτυακή άδεια είναι το **Creative Commons** – ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που παρέχει δωρεάν άδειες για τους δημιουργούς, για να μπορούν να μοιράζονται τη δουλειά τους με το κοινό. Σύμφωνα με την άδεια Creative Commons, οι δημιουργοί μπορούν να δώσουν άδεια σε άλλους χρήστες με τυποποιημένο και απλό τρόπο, ώστε να μπορούν να αντιγράφουν, να διανέμουν, να επεξεργάζονται, και να βελτιώνουν το περιεχόμενο, πάντα σύμφωνα με τις αρχές και τους περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων.

Ένας απλός τρόπος να βοηθήσετε τους γονείς να κάνουν σωστή χρήση των διαδικτυακών πηγών είναι να «φιλτράρουν» την αναζήτησή τους, ώστε να εμφανίζει μόνο αποτελέσματα με δικαιώματα ιδιοκτησίας πατώντας την επιλογή "**Creative Commons Licenses**", για παράδειγμα σε εικόνες Google και YouTube:

Αναζήτηση εικόνων με άδεια Creative Commons στο Google:



Αναζήτηση βίντεο με άδεια Creative Commons στο YouTube:



Επιλέγοντας την επιλογή «Creative Commons», οι γονείς και τα παιδιά μπορούν να κατεβάσουν το περιεχόμενο με ασφάλεια και να το επαναχρησιμοποιήσουν για άλλους σκοπούς.

Δείτε περισσότερα για το Creative Commons στην ιστοσελίδα www.creativecommons.org

Τι γίνεται με το υπόλοιπο περιεχόμενο που βρίσκεται στο διαδίκτυο;

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν έχει υιοθετήσει ακόμη τη λεγόμενη πολιτική της «δίκαιης χρήσης», η οποία είναι δημοφιλής και εφαρμόζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. - Τι είναι αυτό; Εφόσον χρησιμοποιείτε περιεχόμενο που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα (δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου του διαδικτυακού περιεχομένου) για εκπαιδευτές και μη κερδοσκοπικούς σκοπούς, τότε κανονικά δεν θα πρέπει να προκύπτει οποιοδήποτε πρόβλημα. Ωστόσο, εάν κάποιος επιθυμεί να αποκομίσει κέρδος από ένα περιεχόμενο, δεν υπάρχει τρόπος χρήσης υλικού που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα.

Οι κίνδυνοι υπέρβασης των ορίων

Τι γίνεται λοιπόν όταν ένας γονέας ή ένα παιδί αποφασίσει να κάνει χρήση του διαδικτυακού περιεχομένου χωρίς να εξετάσει τα πνευματικά δικαιώματα; Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να περάσουμε το όριο και να αντιμετωπίσουμε σημαντικές συνέπειες. Ας δούμε μερικά σημαντικά παραδείγματα:

1. Η λογοκλοπή είναι ένα εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα που δεν λαμβάνεται πάντα υπόψη από τους γονείς και τα παιδιά, κυρίως όταν πρόκειται για διαδικτυακή αναζήτηση. Με άλλα λόγια, μόνο και μόνο επειδή σε ένα σύνολο υλικών είναι διαθέσιμο στη Βικιπαίδεια δεν σημαίνει ότι ένας γονέας μπορεί να το αντιγράψει για τις ανάγκες μιας σχολικής εργασίας.

2. Η παράνομη λήψη και κατανάλωση περιεχομένου που παραβιάζει τα πνευματικά δικαιώματα (π.χ. για τηλεοπτικά προγράμματα, μουσική και ταινίες) είναι μια άλλη ευρέως διαδεδομένη πρακτική, ειδικά πριν από την ύπαρξη πλατφορμών όπως το Netflix © το YouTube © και το Spotify ©. Αν και αυτές οι ενέργειες άρχισαν να μειώνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση (με βάση τα αποτελέσματα των δεδομένων από το EUIPO, 2019), η ψηφιακή πειρατεία εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα, καθώς πολλοί νέοι ενδέχεται να κατεβάσουν παράνομα περιεχόμενο και να παραβιάσουν τα χαρακτηριστικά πνευματικής ιδιοκτησίας των ψηφιακών προϊόντων. Ακόμη και μέσω, στις μέρες μας, τα παιδιά και οι έφηβοι είναι σε μεγάλο βαθμό χρήστες μέσων ενημέρωσης και πλατφορμών συνεχούς ροής, πρέπει ακόμα να διασφαλίσουν ότι τα χρησιμοποιούν υπεύθυνα.

Χρήσιμες συμβουλές για την επικοινωνία με τους γονείς:

- Προσπαθήστε να συνδεθείτε και να ενεργοποιήσετε την επιλογή Creative Commons για λήψη πολυμέσων
- Βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά αναζητούν πληροφορίες από τις σωστές πηγές
- Βεβαιωθείτε ότι χρησιμοποιούν πολλές και ποικίλες πηγές

Γονείς και τα δίκτυά τους

Ως εκπαιδευτής, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι οι γονείς τείνουν να διακρίνουν μεταξύ της «**διαδικτυακής σύνδεσης**» και της «**εκτός σύνδεσης**», διαμορφώνοντάς τα ως δύο διακριτά πράγματα, τόσο για τη δραστηριότητα των παιδιών όσο και της γονικής επιρροής. Οι γονείς αισθάνονται ότι έχουν πολύ μεγαλύτερο έλεγχο και συμβολή στην αλληλεπίδραση των παιδιών τους εκτός σύνδεσης σε σύγκριση με τις διαδικτυακές τους δραστηριότητες.

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι γονείς βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στα κοινωνικά τους δίκτυα για να μοιράζονται και να συλλέγουν σχετικές πληροφορίες. Τέτοια δίκτυα δημιουργούν αυτό το φαινόμενο της σκέψης που επηρεάζει βαθιά τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς αξιολογούν τις πληροφορίες και πώς επηρεάζουν τον εαυτό τους (διαβάστε περισσότερα για αυτό το θέμα στην Ενότητα 3).

Με αυτόν τον τρόπο, είναι ζωτικής σημασίας να ενθαρρύνετε την κριτική σκέψη και να υποστηρίζετε τους γονείς στην ανταλλαγή και αφομοίωση πληροφοριών που θεωρούνται αξιόπιστες. Εάν οι γονείς δεν αναζητήσουν αξιόπιστες πηγές, τα παιδιά τους είναι πιθανό να αποκτήσουν αυτή τη στάση. Πολλά παιδιά συχνά χρησιμοποιούν πλατφόρμες - όπως το Facebook ©, το Reddit © και το Wikipedia © για να συλλέξουν και να χρησιμοποιήσουν πληροφορίες. Ωστόσο, αντιμετωπίζουν προβλήματα στη διάκριση μεταξύ κοινής χρήσης και λογοκλοπής.

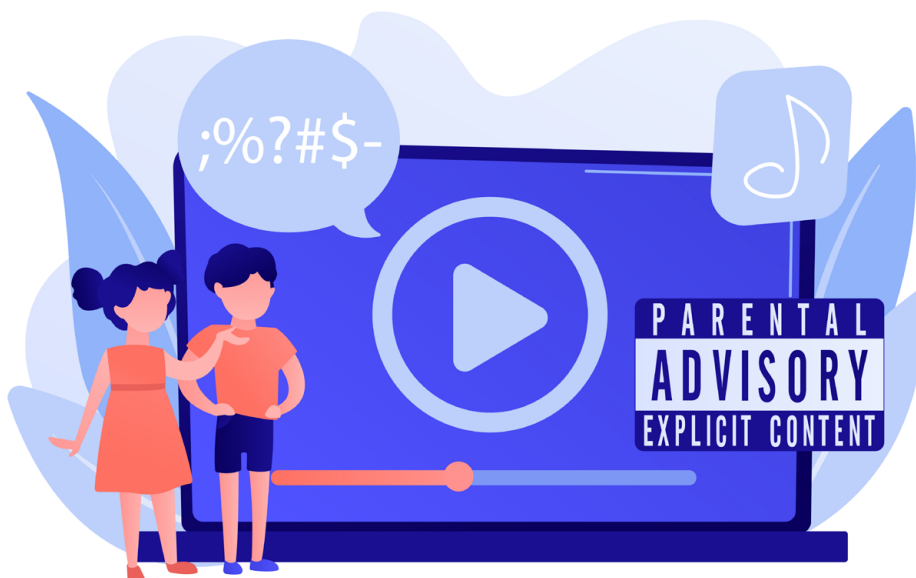
Γονικός έλεγχος

Τι πρέπει να γνωρίζουν οι εκπαιδευτές

Όπως θα δούμε πιο διεξοδικά στην **επόμενη Ενότητα**, πολλοί γονείς προσπαθούν να επωφεληθούν από διάφορα εργαλεία και τεχνικές για την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμπεριφοράς, των δραστηριοτήτων και του χρόνου που αφιερώνουν τα παιδιά τους σε τεχνολογικές συσκευές, ως έναν τρόπο να φροντίσουν την ευημερία τους. Για παράδειγμα, η έρευνα δείχνει (Anderson, 2016) ότι η συντριπτική πλειοψηφία των γονέων παρακολουθούν το ιστορικό αναζήτησης των παιδιών τους, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που έχουν επισκεφτεί και τα αρχεία τηλεφωνικών κλήσεων ή χρησιμοποιούν μέσα για να μπλοκάρουν ή να φιλτράρουν τις διαδικτυακές δραστηριότητες των εφήβων, προκειμένου να τους προστατεύσουν από την έκθεση σε «υπερβολικό χρόνο οθόνης» ή επιβλαβές περιεχόμενο. Με άλλα λόγια, οι γονείς τείνουν να χρησιμοποιούν τεχνικές **γονικού ελέγχου** για την αποτελεσματική διαχείριση της διαδικτυακής δραστηριότητας των παιδιών τους.

Οι γονικοί έλεγχοι είναι εργαλεία λογισμικού που συμβάλλουν στην ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο, μέσω του περιορισμού ή της διαχείρισης της δραστηριότητάς τους και του περιεχομένου των μέσων ενημέρωσης στο οποίο εκτίθενται. Για την αποτελεσματική χρήση των γονεϊκών ελέγχων, είναι σημαντικό ο κάθε γονέας να κατανοήσει το είδος των ιστότοπων και των διαδικτυακών δραστηριοτήτων με τις οποίες αλληλεπιδρούν τα παιδιά τους.

Όπως θα δούμε στις επόμενες σελίδες αυτού του εγχειριδίου, το διαδίκτυο περιέχει πολλούς κινδύνους και απειλές για τα παιδιά. Για παράδειγμα, πολλά παιχνίδια περιλαμβάνουν διαδραστικά στοιχεία, όπως συνομιλίες και διαδικτυακούς διαγωνισμούς ή καταστήματα, όπου τα παιδιά μπορούν να αγοράσουν επιπρόσθετα εργαλεία για ένα παιχνίδι. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στους εκπαιδευτές να ενημερώνουν τους γονείς σχετικά με τον τρόπο αποτελεσματικής χρήσης των **γονικών ελέγχων** για την παρακολούθηση αυτών των δραστηριοτήτων, έτσι ώστε οι γονείς με τη σειρά τους να μπορούν να προστατεύουν τα παιδιά τους.



Ένα καλό παράδειγμα είναι το **Parental Controls™** της Nintendo.

Το 2017, η Nintendo – μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες βιντεοπαιχνιδιών στον κόσμο – ξεκίνησε το Parental Controls™, μια δωρεάν εφαρμογή στο [App Store](#) και [Google Play](#), για να βοηθήσει τους γονείς να ενημερώνονται για τις δραστηριότητες των οικογενειών τους στο Nintendo Switch, μια κονσόλα βιντεοπαιχνιδιών που κυκλοφόρησε την ίδια χρονιά. Η εφαρμογή επιτρέπει στους γονείς να παρακολουθούν τον χρόνο που αφιερώνουν τα παιδιά παίζοντας, να θέτουν όρια για να είναι συνδεδεμένοι με το σύστημα του παιχνιδιού και να προσθέτουν περιορισμούς (για παράδειγμα, να περιορίζουν τον χρόνο παιχνιδιού σε λειτουργία VR ή να επιλέγουν παιχνίδια που είναι επιτρεπτά για ηλικίες 3+ έως 18+).

Η εφαρμογή μπορεί ακόμη και να δημιουργήσει ήχους ειδοποίησης για να προειδοποιεί τα παιδιά πότε πρέπει να κλείσουν το παιχνίδι ή πόσος χρόνος έχει περάσει μέχρι την προθεσμία.

Παρακολουθήστε αυτό το [διασκεδαστικό βίντεο](#) με τους γονείς όπου η Nintendo παρουσιάζει την εφαρμογή και τα χαρακτηριστικά της.

Πηγή:

Εφαρμογή Nintendo (2021) Nintendo Switch Parental Controls mobile app.
Ανακτήθηκε από: www.nintendo.com/switch/parental-controls/

Κατά την εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής συνεδρίας με τους γονείς, ο γονικός έλεγχος θα πρέπει να αποτελεί σημαντικό θέμα συζήτησης, ώστε οι γονείς να εκτιμήσουν τι περιλαμβάνει σήμερα η εμπειρία του παιχνιδιού ή του χρόνου στο διαδίκτυο. Προσπαθήστε να ενσωματώσετε παραδείγματα καλές πρακτικές, όπως εφαρμογές, ιστότοπους και οδηγούς που θα βοηθήσουν τους γονείς να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σχετικά με αυτό το θέμα.

Ολοκληρώνοντας, οι γονικοί έλεγχοι δεν αποτελούν ενιαία λύση για να παραμείνουν τα παιδιά ασφαλή στο διαδίκτυο. Ενημερώστε τους γονείς ότι θα πρέπει να μιλούν στα παιδιά τους και να τα κάνουν να αισθάνονται άνετα να συζητήσουν τα ενδιαφέροντά τους, ώστε να μπορούν να βρουν μαζί κατάλληλους ιστότοπους που ανταποκρίνονται στην ηλικία τους μέσω φιλικών προς το χρήστη μηχανών αναζήτησης.

Ανακαλύψτε περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον Γονικό Έλεγχο στην Εργαλειοθήκη της GLAD για γονείς «Τα παιδιά μου και εγώ σε έναν τεχνολογικό κόσμο».

Το γνωρίζατε αυτό;

Generazioni Connesse - Ασφαλέστερο διαδίκτυο

Το Safer Internet Centre – Generazioni Connesse (connected generations), είναι ένα έργο που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος «Connecting Europe Facility (CEF)». Αποσκοπεί στην παροχή πληροφοριών, συμβουλών και υποστήριξης σε παιδιά, εφήβους, γονείς, δασκάλους και φροντιστές που ασχολούνται με την ψηφιακή μετάβαση και τους κινδύνους της χρήσης του διαδικτύου. Η πλατφόρμα του έργου επιτρέπει στους χρήστες να αναφέρουν οποιοδήποτε παράνομο και επικίνδυνο περιεχόμενο ή υλικό που βρίσκεται στο διαδίκτυο. Ο γενικός σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη καινοτόμων και ποιοτικών υπηρεσιών, η διασφάλιση της ασφάλειας στο διαδίκτυο, ενώ παράλληλα καθοδηγεί τους χρήστες να περιηγούνται σε ασφαλείς και αξιόπιστες πληροφορίες στο διαδίκτυο.

Το έργο περιλαμβάνει ακόμη και πιστοποιημένη διαδικτυακή εκπαίδευση για εκπαιδευτές και γονείς.

Πηγή:

Generazioni Connesse (Ν.Δ.) Ανακτήθηκε από: www.generazioniconnesse.it

Ας εξασκηθούμε

Ποιες μηχανές είναι κατάλληλες;

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, ζητήστε από τους γονείς να απαριθμήσουν τις φιλικές προς τα παιδιά μηχανές αναζήτησης που γνωρίζουν. Συζητήστε μαζί τους τι καθιστά μια μηχανή αναζήτησης ασφαλή για τα παιδιά και, στη συνέχεια, συζητήστε πιθανούς κινδύνους και απειλές που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο.

Ορισμένες μηχανές αναζήτησης που είναι φιλικές προς τα παιδιά είναι:

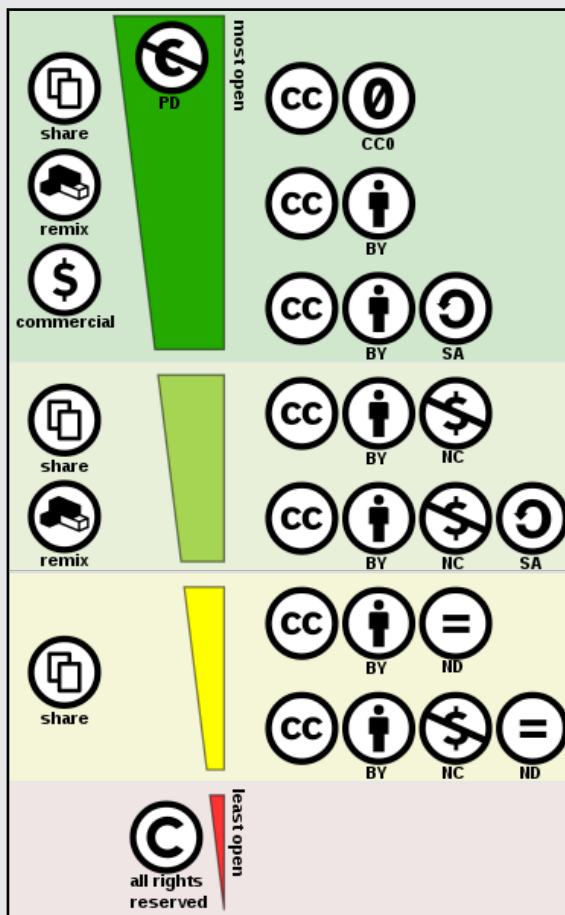
- Kiddle (www.kiddle.co)
- Kidtopia (www.kidtopia.info)
- Famhoo (www.famhoo.com)

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Πηγή:

California Casualty (2020) Kid-Friendly Search Engines. Ανακτήθηκε από: <https://mycalcas.com/2020/02/kid-friendly-search-engines/>

Γνωρίστε το Creative Commons



Παρουσιάστε το Creative Commons μαζί με ένα φάσμα μεμονωμένων αδειών και δικαιωμάτων, που διατίθενται στον παρακάτω σύνδεσμο. Οι γονείς πρέπει να αναζητήσουν πληροφορίες ή εικόνες της επιλογής τους (μέσω των φορητών υπολογιστών / smartphones τους) και να ελέγξουν τον ιστότοπο για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Αυτή η δραστηριότητα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στον προβληματισμό και τον καταιγισμό ιδεών και θα διδάξει στους γονείς πώς να αναζητούν ή να παράγουν περιεχόμενο σύμφωνα με τα πνευματικά δικαιώματα, την προστασία δεδομένων και τους νομικούς κανονισμούς.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Πηγή:

Creative Commons (n.d.) 2.1 Copyright Basics.

Ανακτήθηκε από: <https://certificates.creativecommons.org/cccertedu/chapter/2-1-copyright-basics/>

Πηγή εικόνας:

Wikipedia.https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Creative_commons_license_spectrum.svg

Κριτική σκέψη – Υπεύθυνη Χρήση

Μερικές φορές, οι άνθρωποι παίρνουν μια φωτογραφία και την αλλάζουν ως μια προσπάθεια να αποδείξουν κάτι. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν μια εικόνα που φαίνεται να έχει νόημα, αλλά στην πραγματικότητα προέρχεται από διαφορετικό χρόνο ή τόπο. Η χρήση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και των διαδικτυακών εργαλείων μπορεί να μας βοηθήσει να ανακαλύψουμε τι πραγματικά ισχύει.

Ας δούμε δύο ζευγάρια φωτογραφιών: Στο πρώτο ζευγάρι, ας δούμε γιατί είναι διαφορετικές. Έπειτα, συζητήστε γιατί κάποιος θα άλλαζε την εικόνα. Στη συνέχεια, ας δούμε το δεύτερο ζευγάρι φωτογραφιών: η εικόνα φαίνεται ότι έχει αποτυπωθεί σε διαφορετικό μέρος και χρόνο.

Γιατί κάποιος να αλλάξει τις εικόνες για να δείχνουν διαφορετικές;

Όταν βλέπουμε ανθρώπους να χρησιμοποιούν φωτογραφίες για να αποδείξουν κάτι, πώς μπορούμε να καταλάβουμε αν οι φωτογραφίες είναι αληθινές;

Αφού το συζητήσετε με έναν γονέα ή έναν συνάδελφο εκπαιδευτή, ας ελέγξουμε τις απαντήσεις!

1° ζευγάρι φωτογραφιών

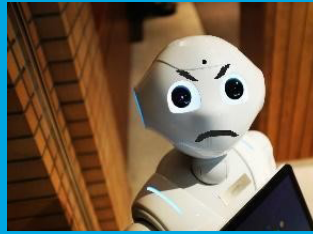
Αρχική επικεφαλίδα:

Οι επιστήμονες δημιουργούν ένα φιλικό ρομπότ



Διαφορετική επικεφαλίδα:

Νέο ρομπότ θυμώνει με τους επιστήμονες



2° ζευγάρι φωτογραφιών

Αρχική επικεφαλίδα:

Ένα πλήθος περιμένει μια μπάντα να αρχίσει να παίζει



Διαφορετική επικεφαλίδα:

Χιλιάδες άτομα συγκεντρώνονται για να διαμαρτυρηθούν



Λύσεις:

Η εικόνα με το ρομπότ μπορεί να έχει αλλάξει για να πείσει τους ανθρώπους ότι τα ρομπότ είναι κακά ή τρομακτικά. Η δεύτερη εικόνα μπορεί να χρησιμοποιήθηκε για να απεικονίσει μια διαμαρτυρία για να πείσει τους ανθρώπους ότι ένας νόμος ή κανόνας είναι λάθος. Αν διαβάσετε μια ιστορία που χρησιμοποιεί μια εικόνα για να αποδείξει κάτι, μπορείτε να σύρετε την εικόνα στην αναζήτηση ιστού για να μάθετε από πού προέρχεται!

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Πηγή:

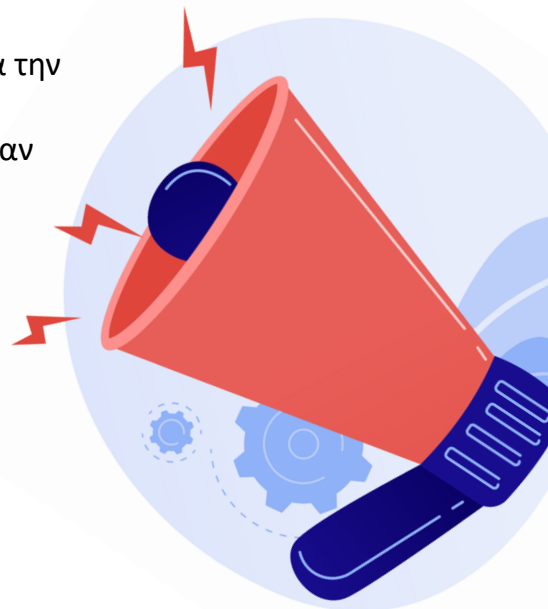
Common Sense Education (n.d.) News & Media Literacy. Ανακτήθηκε από: https://docs.google.com/presentation/d/1yldihO3NSv3h1FGoQ0Sjrh1RVIKiY7cSjWnHOnR0ye4/edit#slide=id.g3d07a721d2_1_47

Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Η έρευνα απαιτεί την επιδίωξη πληροφοριών από διαφορετικές πηγές για να αποκτήμε μια ευρύτερη προοπτική των πραγμάτων.
- Οι πηγές έρευνας πρέπει να είναι ακριβείς, έγκυρες, σημαντικές και κατάλληλες ανάλογα με την περίπτωση και την ανάγκη.
- Η αναζήτηση στο διαδίκτυο συνεπάγεται τη χρήση συνώνυμων χρήση πιο εκλεπτυσμένων όρων.
- Οι γονείς δεν πρέπει να βασίζονται στο πρώτο αποτέλεσμα που βρίσκουν, αλλά να πηγαίνουν πέρα από την επιφάνεια.
- Η σύγκριση των διαφορετικών πηγών που βρίσκει κανείς στο διαδίκτυο οδηγεί σε αξιόπιστες και κατάλληλες απαντήσεις.
- Οι ηλεκτρονικές άδειες χρήσης είναι ρυθμιστικά εργαλεία που εξηγούν σε έναν χρήστη πώς μπορεί ή δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα περιεχόμενο.
- Οι άδειες χρήσης Creative Commons είναι οι πιο κοινές διαδικτυακές άδειες χρήσης και ανάλογα με τους συγκεκριμένους όρους άδειας χρήσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, να επαναχρησιμοποιηθούν και να αλλάξουν.
- Η λογοκλοπή και η παράνομη λήψη είναι σοβαρά ζητήματα που έχουν σημαντικές συνέπειες.

Ερωτήσεις για προβληματισμό

- Πώς μπορώ να βοηθήσω γονείς να περιηγούνται σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών στο διαδίκτυο;
- Είναι οι γονείς που διδάσκω ή υποστηρίζω ικανοί χρήστες της τεχνολογίας; Εάν ναι, είναι πρόθυμοι να αναζητήσουν πληροφορίες στο διαδίκτυο;
- Ποιες συμβουλές και πληροφορίες μπορώ να επικοινωνήσω με τους γονείς ώστε να πλοηγηθούν με ασφάλεια στο Διαδίκτυο;
- Τι είδους πληροφορίες αναζητούν οι γονείς που διδάσκω ή υποστηρίζω; Επαληθεύουν τις πηγές των πληροφοριών που περιηγούνται;
- Ποιους κύριους κινδύνους πρέπει να γνωρίζει ένας γονέας κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο;
- Οι γονείς γνωρίζουν θέματα των πνευματικών δικαιωμάτων, όταν αντλούν πληροφορίες για τη χρήση περιεχομένου;



ΕΝΟΤΗΤΑ 3:

Προώθηση της Ψηφιακής Ευημερίας

Εν συντομία

Αυτή η ενότητα επικεντρώνεται στην ψηφιακή ευημερία, μια σύνθετη έννοια που λαμβάνει μεγάλη προσοχή, ειδικά μεταξύ των γονέων. Η ενότητα αυτή παρέχει διάφορους τρόπους και στρατηγικές που πρέπει να μεταδοθούν στους γονείς για να χειριστούν αποτελεσματικά τον ψυχικό, σωματικό και συναισθηματικό αντίκτυπο της χρήσης της τεχνολογίας από νεαρή ηλικία και να ενθαρρύνουν τη σωστή χρήση της τεχνολογίας.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Την έννοια και τις πτυχές της ψηφιακής ευημερίας
- Τους διαδικτυακούς κινδύνους και απειλές που μπορούν να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο
- Τους βασικούς κανόνες του «Netiquette»
- Τον χρόνο χρήσης της οθόνης
- Την καθιέρωση σωστής χρήσης των ψηφιακών μέσων από οικογένειες

Ας περιηγηθούμε

Στο πλαίσιο του τεχνολογικού κόσμου, τα παιδιά που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ή τις επιγραμμικές υπηρεσίες εκτίθενται σε διάφορους κινδύνους, οι οποίοι πρέπει να αντιμετωπιστούν από τους γονείς και τους κηδεμόνες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να σας ενδυναμώσουμε ως εκπαιδευτές για να προωθήσετε την **Ψηφιακή Ευημερία** και να υποστηρίξετε τους γονείς να συμμετέχουν σε ψηφιακές δραστηριότητες των παιδιών τους

Με απλά λόγια, η **Ψηφιακή Ευημερία** είναι μια έννοια που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον «αντίκτυπο των τεχνολογιών και των ψηφιακών υπηρεσιών στην ψυχική, σωματική, κοινωνική και συναισθηματική υγεία των ανθρώπων» (Jisc, 2019)

Η συμμετοχή και η επίβλεψη των γονέων κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής δραστηριότητας των παιδιών είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη πιθανών κινδύνων ή απειλών. Ως εκ τούτου, ως εκπαιδευτής, θα πρέπει να επισημάνετε τη σημασία αυτής της γονικής συμμετοχής και να συστήσετε στους γονείς να επιβλέπουν τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής τους δραστηριότητας, προκειμένου να γνωρίζουν τη συνάφεια του περιεχομένου ανάλογα με την ηλικία τους.

Αρχικά, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να ενημερώνουν τους γονείς σχετικά με τη σειρά συγκεκριμένων κανόνων κατά τη χρήση του Διαδικτύου. Σε επίσημους όρους, αυτό ονομάζεται δικτυακό

πρωτόκολλο ή, αλλιώς, «**Netiquette**»: Το Netiquette αναφέρεται στον κώδικα καλής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο, ο οποίος περιλαμβάνει τύπους διαδικτυακής επικοινωνίας ή διαχείρισης παιχνιδιών. Οι εκπαιδευτές πρέπει να διδάσκουν στους γονείς την ανάγκη να ακολουθούν το «Netiquette» ενώ είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο και, κατά συνέπεια, να διδάσκουν στα παιδιά τους πώς να συμπεριφέρονται υπεύθυνα στον πραγματικό κόσμο. Είναι εξίσου σημαντικό για τους γονείς και τα παιδιά να συμπεριφέρονται υπεύθυνα στον εικονικό κόσμο.

Επιπλέον, η επίγνωση των πιθανών κινδύνων και του συνεχώς μεταβαλλόμενου τοπίου απειλής που θα μπορούσε να αντιμετωπίσει ένα παιδί, ενώ συμμετέχει σε διαδικτυακές δραστηριότητες, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ασφάλειας στο διαδίκτυο. Ως εκπαιδευτές, είναι καλό να ενημερώσετε και να συστήσετε στους γονείς τους διαφορετικούς τρόπους και στρατηγικές που μπορούν να ακολουθήσουν, ώστε να εφαρμόσουν κατάλληλες πρακτικές για να κρατήσουν τα παιδιά τους μακριά από κινδύνους και απειλές και να τα αποτρέψουν από το να πέσουν θύματα διαδικτυακών απειλών.

Το κλειδί που πρέπει να προστατευθεί από αυτούς τους κινδύνους και τις απειλές, οι οποίες συχνά υποτιμώνται, είναι η ανάπτυξη μιας καλής νοοτροπίας ασφάλειας και ευαισθητοποίησης των χρηστών.

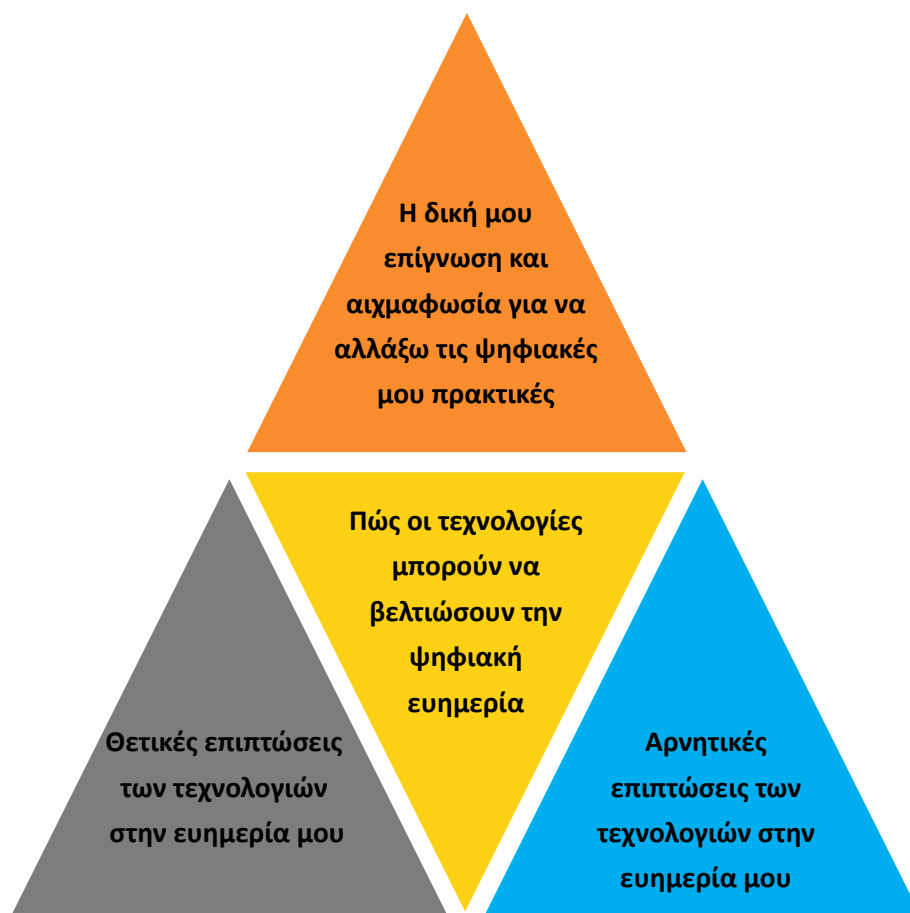


Ψηφιακή Ευημερία

Ο ψυχικός, σωματικός και συναισθηματικός αντίκτυπος της χρήσης της τεχνολογίας

Η ψηφιακή ευημερία δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα μόνο τον αρνητικό αντίκτυπο της χρήσης των μέσων ενημέρωσης και της τεχνολογίας. Είναι μια πολύπλοκη έννοια που επεκτείνεται σε διαφορετικά πλαίσια και καταστάσεις και μπορεί να προβληθεί από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Σύμφωνα με τον Jisc (2019), υπάρχουν τέσσερις κύριες διαφορετικές πτυχές της ψηφιακής ευημερίας όσον αφορά τα άτομα: οι δύο πρώτες αφορούν τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της τεχνολογίας, η τρίτη επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο η τεχνολογία μπορεί να βελτιώσει την ευημερία, ενώ η τέταρτη επικεντρώνεται στην ανάγκη τα άτομα να είναι ευαισθητοποιημένα και ικανά να αλλάξουν τις ψηφιακές πρακτικές τους.

Αυτή η τελική πτυχή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους εκπαιδευτές, καθώς πρέπει να θυμούνται ότι δεν έχουν όλοι οι γονείς την ικανότητα να διαχειρίζονται τον αντίκτυπο της τεχνολογίας στη ζωή των παιδιών τους, καθώς ενδέχεται να μην αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες για να το πράξουν. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση των γονέων σχετικά με την ψηφιακή ευημερία. Αυτό περιλαμβάνει την παροχή συμβουλών σχετικά με το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης, το πλαίσιο στο οποίο χρησιμοποιείται, και τον αντίκτυπο στην ψυχική, σωματική και συναισθηματική υγεία των παιδιών τους.



Οι τέσσερις πτυχές της ψηφιακής ευημερίας (Jisc, 2019)

Παρακάτω, είναι μια σύνοψη των διαφόρων θετικών και αρνητικών επιπτώσεων της χρήσης της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης, τόσο στην προσωπική (δηλαδή όσον αφορά το άτομο) όσο και την κοινωνική (δηλαδή όσον αφορά την κοινωνία) πτυχή (προσαρμοσμένη από το Jisc, 2019).

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	
Θετικά +	αρνητικά -	Θετικά +	αρνητικά -
• Δημιουργεί μια θετική ταυτότητα • Προωθεί την ψυχαγωγία • Παρέχει πληροφορίες για νέες ιδέες και εμπνεύσεις • Παρέχει εργαλεία για τη σωματική υγεία (π.χ. άσκηση) • Χτίζει την αυτοεκτίμηση	• Ενδέχεται να προκαλέσει εθιστικές διαδικτυακές συμπεριφορές (τυχερά παιχνίδια, πορνογραφικό υλικό, κ.λπ.) • Επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση σε παράνομες δραστηριότητες • Τα προσωπικά δεδομένα μπορούν εύκολα να παραβιαστούν • Μπορεί να προκαλέσει έλλειψη ύπνου • Προκαλεί παθητική κατανάλωση (π.χ. υπερβολική χρήση του Instagram χωρίς να σκεφτόμαστε την πράξη) • Μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συγκρίσεις με άλλα άτομα	• Αποτρέπει την απομόνωση και μειώνει τη μοναξιά • Οι ανθρώπινες σχέσεις μπορούν να αναπτυχθούν και να διατηρηθούν • Συνδέει οικογένειες, φίλους και κοινότητες • Αυξάνει τις ευκαιρίες ένταξης (δηλαδή για άτομα με ειδικές ανάγκες)	• Παρέχει έναν ανοιχτό χώρο για την ανάπτυξη του κυβερνοεκφοβισμού • Παρέχει ευκαιρίες για επιγραμμικές επαφές με βλέπεις σεξουαλικής κακοποίησης (online grooming) • Μπορεί να ενθαρρύνει τον αποκλεισμό ή/και την προσβασιμότητα (π.χ. όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, το καθεστώς φτώχειας)

Επιστρέφοντας σε αυτά που μάθαμε στην Ενότητα 1, είναι σημαντικό οι γονείς να εμπλακούν στη χρήση της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης από τα παιδιά τους, έχοντας κατά νου τις διάφορες θετικές και αρνητικές επιπτώσεις. Ας θυμηθούμε για άλλη μια φορά τις δέκα αλληλένδετες αρχές της γονικής συμμετοχής:

1. Γίνετε μοντέλο - πρότυπο
2. Συμμετέχετε στη ζωή των παιδιών σας
3. Καθορίστε σαφείς κανόνες και όρια
4. Εξηγήστε τους κανόνες και τις αποφάσεις σας σχετικά με τη χρήση υπολογιστών και την πρόσβαση στο Διαδίκτυο
5. Παρακολουθήστε τη χρήση του υπολογιστή των παιδιών, αλλά μην κάνετε μικροδιαχείριση των επιλογών τους
6. Εφαρμόστε κανόνες με συνέπεια
7. Εάν παραβιάζονται οι κανόνες πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης, παραμείνετε ήρεμοι, αλλά εφαρμόστε συνέπειες
8. Επαινέστε τη θετική χρήση της τεχνολογίας και των μέσων ενημέρωσης από τα παιδιά σας
9. Προσαρμόστε το στυλ γονικής μέριμνας ώστε να αντιμετωπίζετε αποτελεσματικά την αυξημένη τεχνολογία και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης
10. Αντιμετωπίστε τα παιδιά σας με σεβασμό

Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε στους γονείς ότι το διαδίκτυο παρέχει πληθώρα ευκαιριών για εκπαίδευση και εμπλουτισμό, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη με τη χρήση της τεχνολογίας. Επιπλέον, η ενεργός συμμετοχή των γονέων με τη χρήση της τεχνολογίας μαζί με τα παιδιά τους ή την επίδειξη ενδιαφέροντος για το τι κάνουν κάνει τα παιδιά να αισθάνονται ότι υποστηρίζονται. Με αυτό τον τρόπο, τα παιδιά χτίζουν πιο υγιεινές διαδικτυακές συνήθειες.

Κίνδυνοι και Διαδικτυακό Απόρρητο Διδάσκοντας τους γονείς τα απαραίτητα

Με περίπου έναν στους τρεις χρήστες του διαδικτύου να είναι παιδιά, οι οποίοι αποκτούν πρόσβαση στο διαδίκτυο σε πολύ μικρές ηλικίες (European Commission, 2021), δεν είναι περίεργο να φανταστούμε το φάσμα του επιβλαβούς περιεχομένου, της συμπεριφοράς και των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εκτεθούν. Ακολουθεί μια ταξινόμηση των διαδικτυακών κινδύνων που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν τα παιδιά, όπως ορίζονται από τους Livingstone et al. (2011):

	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ Παιδί ως δέκτης	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ Παιδί ως συμμετέχων	ΔΙΑΓΩΓΗ Παιδί ως συντελεστής
Επιθετικό	Βίαιο, μισητό περιεχόμενο	Παρενόχληση, καταδίωξη, εκφοβισμός	Εκφοβισμός ή παρενόχληση άλλων
Σεξουαλικό	Πορνογραφικό ή επιβλαβές σεξουαλικό περιεχόμενο	επιγραμμικές επαφές με βλέπεις σεξουαλικής κακοποίησης, σεξουαλική κακοποίηση, γνωριμία με αγνώστους	Δημιουργία ή μεταφόρτωση πορνογραφικού υλικού
Αξίες	Ρατσιστικό/μισητό ή προκατειλημμένο περιεχόμενο	Αυτοτραυματισμός, ανεπιθύμητη πειθώ	Παροχή επιβλαβών συμβουλών (π.χ. αυτοκτονία)
Εμπορικό	Διαφήμιση, spam, χορηγία	Παρακολούθηση, εκμετάλλευση προσωπικών δεδομένων και κατάχρηση	Τυχερά παιχνίδια, hacking, παράνομες λήψεις

Όσο επικίνδυνες και ανησυχητικές και αν φαίνονται οι παραπάνω κατηγορίες, μια πρόσφατη μελέτη που διεξήχθη στη Νέα Ζηλανδία (LSE, 2020) έδειξε ότι οι γονείς τείνουν να υποτιμούν τη συμμετοχή του παιδιού τους σε διαδικτυακές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, υπάρχει ένα σημαντικό χάσμα που πρέπει να γεφυρωθεί, ξεκινώντας από τη συμμετοχή των γονέων και την υποστήριξη στον εντοπισμό ανεπιθύμητων εμπειριών. Για να βοηθήσετε τους γονείς να διασφαλίσουν την ασφάλεια των παιδιών τους στο διαδίκτυο, ενημερώστε τους να:

- Εξοικειωθούν με τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν τα παιδιά τους, ενώ βρίσκονται στο διαδίκτυο.
- Γνωρίσουν ιστότοπους, παιχνίδια και άλλους πόρους που είναι χρήσιμοι για τη μάθηση και την ψυχαγωγία των παιδιών με ασφαλή τρόπο.
- Συνεργαστούν με τα παιδιά τους για να ορίσουν μαζί όρια. Τα παιδιά πρέπει να έχουν αυτογνωσία σχετικά με την ψηφιακή τους δραστηριότητα και πόσο εύκολο είναι να εξαπατηθούν στο διαδίκτυο, επομένως είναι σημαντικό να συζητήσουν με τους γονείς τους ποιες ενέργειες θα τα κρατήσουν ασφαλή.

- Δημιουργήσουν μια συμφωνία με τα παιδιά τους σχετικά με συγκεκριμένους ιστότοπους που επιτρέπεται να επισκέπτονται τα παιδιά ή να προσθέσουν σελιδοδείκτη στους ιστότοπους για εύκολη πρόσβαση, ορίζοντας χρονικά όρια για τη χρήση του υπολογιστή. Ερωτήσεις όπως «Σε ποιους ιστότοπους σου αρέσει να ξοδεύεις περισσότερο χρόνο;», «Ποια είναι τα αγαπημένα σου πράγματα να κάνεις κατά την περιήγηση σε αυτούς τους ιστότοπους;» δημιουργούν ένα ασφαλές περιβάλλον εμπιστοσύνης μεταξύ γονέων και παιδιών, έτσι ώστε τα παιδιά να αισθάνονται πιο σίγουρα και ασφαλή για να μοιραστούν τις διαδικτυακές τους εμπειρίες.

Από την άλλη, οι γονείς και οι εκπαιδευτές μερικές φορές αποτυγχάνουν να διακρίνουν τους υποτιθέμενους «διαδικτυακούς κινδύνους» από αυτούς που θα μπορούσαν να θέσουν τα παιδιά σε πραγματικό κίνδυνο. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διδάξετε στους γονείς πώς να αναγνωρίζουν τους μύθους και τα γεγονότα. Η έκθεση EU Kids Online 2011 έχει καταρρίψει τους κορυφαίους μύθους σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο, οι οποίοι, όπως αναφέρθηκε, «τείνουν να υπερβάλλουν ή να απλοποιούν τα πράγματα» (σ. 43).

10 ΜΥΘΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

(Livingstone et al., 2011, σελ. 42-43):

1. Οι ψηφιακά εγγράμματοι τα γνωρίζουν όλα

Δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν αυτή τη δήλωση. Όπως δείχνει η έκθεση, μόνο το 36% των παιδιών ηλικίας 9-16 ετών πιστεύουν ότι γνωρίζουν περισσότερα για το διαδίκτυο από τους γονείς τους, ενώ δύο στα τρία παιδιά ηλικίας 9-10 ετών καταρρίπτουν αυτή τη θεωρία.

2. Ο καθένας τώρα δημιουργεί το δικό του περιεχόμενο

Στην πραγματικότητα, ακόμη και αν η κοινωνική δικτύωση διευκολύνει τη χρήση ή μεταφόρτωση περιεχομένου, τα περισσότερα παιδιά χρησιμοποιούν έτοιμο, μαζικό περιεχόμενο που βρίσκεται στο διαδίκτυο.

3. Τα παιδιά κάτω των 13 ετών δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, οπότε μην ανησυχείτε

Η δήλωση ψευδούς ηλικίας, η δημιουργία δημόσιων προφίλ με προσωπικά στοιχεία που εμφανίζονται και η επικοινωνία με αγνώστους είναι μεταξύ των δραστηριοτήτων που ασχολούνται σήμερα τα μικρά παιδιά. Οι ρυθμίσεις απορρήτου και ασφάλειας δεν μπορούν πάντα να ορίζουν αυτές τις δραστηριότητες.

4. Όλοι παρακολουθούν πορνό στο διαδίκτυο

Οι εκτιμήσεις για παρακολούθηση πορνογραφικού υλικού στο διαδίκτυο είναι χαμηλότερες από τις αναμενόμενες - η έκθεση έρευνας δείχνει μικρές αναφορές στον αριθμό των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το πορνό στο διαδίκτυο, επομένως αυτή η δήλωση βασίστηκε είτε σε μη αντιπροσωπευτικά δείγματα είτε σε απλές υποθέσεις.

5. Οι «νταήδες» είναι κακοί

Είναι απλά λάθος να χαρακτηρίζουμε τους νταήδες ως κακούς - η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών που εκφοβίζονται στο διαδίκτυο ή εκτός διαδικτύου έχουν εκφοβιστεί από άλλους, ενώ εκείνοι που εκφοβίζουν στο διαδίκτυο έχουν επίσης εκφοβιστεί στο διαδίκτυο. Αυτά τα παιδιά τείνουν να είναι πιο ευάλωτα από άλλα, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο με τον οποίο τα θύματα και οι δράστες και εκφοβίζουν αλλά και εκφοβίζονται.

6. Οι άνθρωποι που συναντάς στο διαδίκτυο είναι ξένοι

Η έρευνα έχει δείξει ότι από τα περισσότερα παιδιά ηλικίας 11-16 ετών επικοινωνούν με ανθρώπους που γνωρίζουν ήδη, ενώ εκείνοι που δημιουργούν διαδικτυακές επαφές είναι τουλάχιστον συνδεδεμένοι με τους φίλους ή τους συγγενείς τους. Μόνο λίγα από τα παιδιά που μελετήθηκαν ανέφεραν αρνητικές εμπειρίες - επομένως, η πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι γονείς είναι να τα κρατήσουν προστατευμένα από τυχόν επιβλαβή περιστατικά χωρίς να περιορίζονται οι ευκαιρίες δικτύωσης τους.

7. Οι κίνδυνοι εκτός διαδικτύου εμφανίζονται και στο διαδίκτυο

Σε κάποιο βαθμό, αυτό είναι ένα καλά τεκμηριωμένο γεγονός - τα παιδιά που αναφέρουν κινδύνους σε καθημερινές δραστηριότητες είναι περισσότερο πιθανόν να συναντήσουν κινδύνους στο διαδίκτυο. Ωστόσο, δεν συσχετίζονται όλοι οι κίνδυνοι που συμβαίνουν εκτός διαδικτύου με αυτούς που συμβαίνουν με τη χρήση του διαδικτύου. Δεν υπάρχει αρκετή έρευνα που να διερευνά όλους τους παράγοντες που ευθύνονται για τους κινδύνους στο διαδίκτυο, επομένως θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τα παιδιά που δεν έχουν ακόμη εντοπιστεί ότι διατρέχουν κίνδυνο σε δραστηριότητες εκτός σύνδεσης δεν διατρέχουν ήδη κίνδυνο στο διαδίκτυο.

8. Η τοποθέτηση του υπολογιστή στο σαλόνι σίγουρα θα βοηθήσει

Αυτή η συμβουλή θεωρείται ξεπερασμένη. Τα παιδιά χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στο σπίτι ενός φίλου, στην κρεβατοκάμαρά τους ή χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο ή άλλη συσκευή χειρός. Οι γονείς θα πρέπει μάλλον να συμβουλεύονται να συζητήσουν τη χρήση του διαδικτύου με τα παιδιά τους ή ακόμη και να μοιραστούν μια διαδικτυακή δραστηριότητα μαζί τους.

9. Η διδασκαλία ψηφιακών δεξιοτήτων θα μειώσει τον διαδικτυακό κίνδυνο

Στην πραγματικότητα, περισσότερες δεξιότητες συνδέονται με τον κίνδυνο. Για να το θέσουμε απλά: περισσότερη χρήση → περισσότερες δεξιότητες → περισσότερες ευκαιρίες → μεγαλύτερος κίνδυνος. Τα παιδιά αναπόφευκτα εξερευνούν διαδικτυακά περιβάλλοντα, ώστε να αποκτήσουν διαφορετικές εμπειρίες και να μάθουν. Τα διαδικτυακά αυτά περιβάλλοντα δεν είναι απαραίτητα σχεδιασμένα έχοντας κατά νου τα παιδιά και ενδεχομένως αντιμετωπίζουν απροσδόκητο κίνδυνο. Η σημαντική παρατήρηση που πρέπει να μεταφέρεται στους γονείς είναι ότι η απόκτηση περισσότερων δεξιοτήτων μπορούν να μειώσει την έκθεση σε κίνδυνο ή τη βλάβη που βιώνουν τα παιδιά από τέτοιους κινδύνους (δηλαδή τις ψυχολογικές και ψυχικές επιπτώσεις που προκαλούνται).

10. Τα παιδιά μπορούν να παρακάμψουν το λογισμικό ασφαλείας

Όπως δείχνουν τα στοιχεία, μόνο μια μειοψηφία παιδιών ηλικίας 11-16 ετών αλλάζουν τις προτιμήσεις φίλτρου, ενώ μόνο μερικά παιδιά πιστεύουν ότι οι ενέργειες των γονιών τους περιορίζουν τις διαδικτυακές τους δραστηριότητες. Ακόμα περισσότερο, μερικά παιδιά αγνοούν τους γονείς τους όταν πρόκειται για λογισμικό ασφαλείας.



Δικτυακό Πρωτόκολλο (Netiquette):

Διδάσκοντας στους γονείς κανόνες διαδικτυακής συμπεριφοράς

Το σύνολο κανόνων διαδικτυακής συμπεριφοράς είναι οι κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθεί ένας χρήστης στο διαδίκτυο. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να γνωρίζουν αυτό το σύνολο κανόνων, προκειμένου να τους διδάσκουν στους γονείς, ώστε οι γονείς να διδάσκουν τα παιδιά τους σχετικά με την ανάγκη εφαρμογής αυτών των κανόνων διαδικτυακής συμπεριφοράς, σεβόμενοι τις απόψεις των άλλων ανθρώπων στο διαδίκτυο και αποφεύγοντας να κρίνουν άλλους ανθρώπους. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να τονίζουν τη σημασία της χρήσης σεβασμού και κατάλληλης γλώσσας υπενθυμίζοντας στα παιδιά τους ότι υπάρχει ένας πραγματικός άνθρωπος πίσω από την οθόνη και θα πρέπει να δείχνουν τον κατάλληλο σεβασμό. Ερωτήσεις όπως «Θα ήμουν εντάξει με αυτό που έγραψα αν κάποιος άλλος το είχε γράψει;» πριν δημοσιεύσετε ή υποβάλετε ένα μήνυμα ή σχόλιο, είναι μια καλή συμβουλή προς τους γονείς και τα παιδιά. Επιπλέον, συγκεκριμένο είδος γλώσσας που χρησιμοποιείται στο διαδίκτυο μπορεί συχνά να παρερμηνευτεί, οπότε τα παιδιά πρέπει να χρησιμοποιούν την κατάλληλη γλώσσα στα διάφορα διαδικτυακά περιβάλλοντα.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να τονίζουν στους γονείς πόσο σημαντικό είναι τα παιδιά να σέβονται άλλους πολιτισμούς και παραδόσεις και τις απόψεις τους και να αντιμετωπίζουν τους διαδικτυακούς τους φίλους με ανοχή και ευγένεια. Τα παιδιά πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η χρήση του Διαδικτύου είναι προνόμιο· ως εκ τούτου, οι γονείς πρέπει να καταστήσουν σαφές ότι αυτό το προνόμιο μπορεί να περιοριστεί ή να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή, με οποιονδήποτε τρόπο, όταν και εάν παραβιάζονται οι κανόνες που έχουν συμφωνηθεί.

Οι Βασικοί Κανόνες του Netiquette

Για να επικοινωνούν «σωστά» μέσα σε ένα εικονικό περιβάλλον, οι χρήστες του διαδικτύου πρέπει να ακολουθούν ένα σύνολο «κανόνων διαδικτυακής συμπεριφοράς». Διδάξτε στους γονείς τους ακόλουθους κανόνες, λαμβάνοντας το καθένα λεπτομερώς (Norton, 2021; Shea, 1994):

- 1 Επικεντρωθείτε στον άνθρωπο:** όταν επικοινωνείτε στο διαδίκτυο, είναι εύκολο να ξεχάσετε ότι ένα πραγματικό άτομο βρίσκεται στην άλλη πλευρά της οθόνης. Ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο διευκολύνετε την αλληλεπίδραση - είτε αυτό γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, άμεσου μηνύματος, δημοσίευσης, κειμένου, βιντεοκλήσης κ.λπ., προσπαθήστε να σκεφτείτε τις λέξεις που επικοινωνείτε. Είναι πολύ εύκολο να παρερμηνεύετε ή να παρεξηγηθείτε ένα πλαίσιο στο διαδίκτυο ή ακόμα και να βλάψετε κάποιον.
- 2 Πρότυπα συμπεριφοράς:** Αν και μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν ισχύουν τα ίδια πρότυπα συμπεριφοράς στις εικονικές λέξεις, αυτά τα πρότυπα σίγουρα δεν πρέπει να είναι λιγότερο σημαντικά σε σχέση με αυτά του πραγματικού κόσμου. Προσπαθήστε να συμπεριφέρεστε με τους ίδιους ηθικούς τρόπους ενώ περιηγείστε στο διαδίκτυο. Η αγενής ή κακή συμπεριφορά στον κυβερνοχώρο μπορεί να σας δημιουργήσει προβλήματα.
- 3 Γνωρίστε πού βρίσκεστε:** το διαδίκτυο περιλαμβάνει χιλιάδες κοινότητες, ιστότοπους, πλατφόρμες και κανάλια και το καθένα συνοδεύεται από ένα διαφορετικό σύνολο κανόνων και κοινοτικών προτύπων. Να συνειδητοποιείτε πάντα το πλαίσιο και το κοινό ενός διαδικτυακού χώρου. Για παράδειγμα, συμμετέχετε λανθασμένα σε μια διαδικτυακή ομάδα για προσευχές και ξαφνικά αρχίζετε να δημοσιεύετε τις αθεϊστικές και εκκλησιαστικές απόψεις σας. Μπορεί ξαφνικά να λάβετε σχόλια από άτομα της ομάδας τα οποία έχουν προσβληθεί.

- 
- 4 Σεβασμός, σεβασμός, σεβασμός!** Στον σύγχρονο κόσμο, οι άνθρωποι συνήθως ζουν πολυάσχολες ζωές και έτσι δεν έχουν πάντα το χρόνο να διαβάσουν μια απάντηση σε μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αναρτήσεις συζήτησης. Διατηρήστε την ηλεκτρονική επικοινωνία σας ουσιαστική, χωρίς να προσθέσετε κάτι επιπλέον.
 - 5 Καλή εικόνα στο διαδίκτυο:** η φυσική σας εμπειρία, το στυλ ένδυσης και ο ήχος της φωνής σας περιορίζονται, αλλά το περιεχόμενο είναι ένα βασικό στοιχείο εδώ. Βεβαιωθείτε ότι η ποιότητα της γραφής σας είναι καλή. Πάντα να ελέγχετε για ορθογραφικά και γραμματικά λάθη, να είστε ευγενικοί στη χρήση των λέξεων σας, και να δηλώνετε τα μηνύματά σας με σαφήνεια. Προσπαθήστε να αποφύγετε αρνητικά σχόλια, βρισιές και δυσάρεστη λεκτική συμπεριφορά.
 - 6 Μοιραστείτε τις γνώσεις σας:** ένα άλλο μεγάλο πλεονέκτημα της διαδικτυακής επικοινωνίας είναι η ευκαιρία που παρέχεται για να μοιραστείτε και να ανακτήσετε εξειδικευμένες γνώσεις. Εάν έχετε εκτεταμένες γνώσεις, πληροφορίες και ειδήσεις σχετικά με ένα θέμα που μπορεί να επικοινωνήσει με άλλους χρήστες στο διαδίκτυο, αυτός είναι ένας ιδανικός τρόπος για να το κάνετε.
 - 7 Περιορίστε το θυμό σας:** η προσπάθεια σας να προκαλέσετε το άλλο άτομο εκφράζοντας την άποψή σας με ισχυρό και δυνατό τρόπο ίσως να έχει αρνητικό αντίκτυπο. Το να έχεις ισχυρές απόψεις για ένα ζήτημα δεν απαγορεύεται απαραίτητα στον εικονικό κόσμο, ωστόσο η ανταλλαγή θυμωμένων αναρτήσεων και παθιασμένων σχολίων μπορεί να διακυβευτεί. Για παράδειγμα, οι διαχειριστές του Facebook © ενδέχεται να αποκλείσουν χρήστες ή να κατεβάσουν δημοσιεύσεις, εάν θεωρούν το περιεχόμενό τους προσβλητικό ή ακατάλληλο.
 - 8 Σεβαστείτε την ανθρώπινη ιδιωτικότητα:** είναι πολύ εύκολο να εκτεθείτε σε ιδιωτικές ή προσωπικές πληροφορίες ενώ βρίσκεστε στο διαδίκτυο. Να είστε πολύ προσεκτικοί όταν μοιράζεστε πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τον εαυτό σας και τα παιδιά σας. Ταυτόχρονα, σκεφτείτε τι θα συνέβαινε αν οι πληροφορίες για κάποιον άλλο "έμπαιναν σε λάθος χέρια" - αμηχανία, πληγωμένα συναισθήματα, απογοήτευση; Ακριβώς όπως εσείς και το παιδί σας περιμένετε από τους άλλους να σέβονται τα δικαιώματα απορρήτου σας, το ίδιο θα πρέπει να γίνει και από εσάς.
 - 9 Μην καταχράστε τη δύναμή σας:** είναι δυνατή η ύπαρξη περισσότερης "δύναμης" από άλλους στον κυβερνοχώρο. Για παράδειγμα, μερικοί άνθρωποι είναι πιο έμπειροι στην τεχνολογία ή είναι πιο έμπειροι στον χειρισμό της πλατφόρμας κοινωνικών μέσων. Γνωρίζοντας περισσότερα από άλλους δεν σημαίνει ότι εκμεταλλεύεστε οποιονδήποτε χρήστη. Απλά να θυμάστε τον Κανόνα 1: Επικεντρωθείτε στον άνθρωπο.
 - 10 Συγχώρεση:** τα λάθη είναι αναπόφευκτα, ακόμη και στον κόσμο της τεχνολογίας. Δεν είναι όλοι ενήμεροι για τους κανόνες διαδικτυακής συμπεριφοράς ή μπορεί να έχουν λιγότερη εμπειρία από άλλους χρήστες. Οπότε, ενδέχεται εσείς και το παιδί σας να συναντήσετε μια προσβλητική εικόνα ή ανορθόγραφες λέξεις ή να χάσετε άσκοπα μεγάλες απαντήσεις. Προσπαθήστε να εξασκήσετε την καλοσύνη και τη συγχώρεση, αντί να απαντήσετε λανθασμένα και ειδικά όταν είναι δημόσια.

Χρόνος χρήσης της οθόνης Δεν είναι τόσο απλό όσο ακούγεται.

Όπως έχει ήδη εξηγηθεί, μέρος της επίτευξης της ψηφιακής ευημερίας περιλαμβάνει **την εξέταση** του χρόνου χρήσης της οθόνης, δηλαδή πόσο χρόνο θα πρέπει να επιτρέπονται τα παιδιά σε καθημερινή βάση να βρίσκονται μπροστά από την οθόνη. Είναι εντάξει αν τα παιδιά μου περνούν 1 ώρα χρήσης του Facebook την ημέρα; Είναι εντάξει να παρακολουθήσουν μια εκπομπή για μισή ώρα, αλλά τι γίνεται με μια ταινία 2 ωρών; Ποιο χρονικό περιθώριο θεωρείται προβληματικό για βιντεοπαιχνίδια; Αυτές είναι ερωτήσεις που προβληματίζουν τον κάθε γονέα.

Τα τελευταία χρόνια, μεγάλες εταιρείες όπως η Apple ©, η Google © και το Facebook © ανταποκρινόμενοι στις ανησυχίες των χρηστών σχετικά με το χρόνο που αφιερώνεται στη χρήση της τεχνολογίας, ανέπτυξαν διάφορα εργαλεία για να βοηθήσει τους χρήστες να περιορίσουν τον χρόνο οθόνης τους. Υπάρχουν τώρα εκατοντάδες εφαρμογές και επεκτάσεις προγραμμάτων περιήγησης που οι άνθρωποι μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως προσπάθεια καταπολέμησης των περισπασμών στο διαδίκτυο (Lukoff, 2019). Ωστόσο, όπως εξετάσαμε, η ψηφιακή ευημερία δεν συνδέεται και δεν πρέπει να συνδέεται αυστηρά μόνο με αρνητικές επιπτώσεις, αλλά μπορεί επίσης να δημιουργήσει κάποια ουσιαστική και θετική επίδραση στα άτομα. Γιατί λοιπόν η μείωση ή η διαχείριση του χρόνου οθόνης συνδέεται τόσο έντονα με την έννοια της ψηφιακής ευημερίας;



Ας προχωρήσουμε πέρα από τον ημερήσιο χρόνο οθόνης των παιδιών και ας εξετάσουμε πιο συγκεκριμένες έννοιες:

Αναμφίβολα, υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για τους γονείς να ανησυχούν για τον χρόνο χρήσης της οθόνης. Τα αποτελέσματα ευρωπαϊκής έρευνας από το 2019 δείχνουν ότι ο χρόνος που περνούν τα παιδιά στο διαδίκτυο σε καθημερινή βάση έχει σχεδόν διπλασιαστεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες σε σύγκριση με παρόμοια στοιχεία από το 2010, δημιουργώντας διάφορες γονικές ανησυχίες (Smahei et al, 2020). Υπάρχουν αντικρουόμενα στοιχεία σχετικά με τις επιπτώσεις της τεχνολογίας στην ανάπτυξη των παιδιών. Ενώ η έρευνα δείχνει ότι η υπερβολική χρήση των μέσων ενημέρωσης συνδέεται με **την παιδική παχυσαρκία, τα προβλήματα συμπεριφοράς, την καθυστερημένη γλωσσική ανάπτυξη** και τα **ακανόνιστα πρότυπα ύπνου**, άλλες πηγές δείχνουν ότι ο χρόνος χρήσης της οθόνης δεν είναι τόσο απλό φαινόμενο όσο ακούγεται. Στην πραγματικότητα, όταν οι ψηφιακές συσκευές και οι πηγές χρησιμοποιούνται για καλό σκοπό (π.χ. για ανάγνωση, ψυχαγωγία κ.λπ.), μπορούν να αποδειχθούν θετικά εργαλεία μάθησης για τη γνωστική και ψυχική ανάπτυξη των παιδιών (Rhodes, 2017).

Για παράδειγμα, μια μελέτη της Cheryl Olson (2010), η οποία εξέτασε περισσότερα από 1.200 μαθητές γυμνασίου, δείχνει ότι τα βιντεοπαιχνίδια συνδέονται με πολλά ψυχολογικά οφέλη, **αν χρησιμοποιηθούν με σύνεση**. Αναγνώρισε μια σειρά κοινωνικών κινήτρων που ωθεί τα παιδιά να παίξουν βιντεοπαιχνίδια, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του ανταγωνισμού, της παρέας με φίλους και της διδασκαλίας των συνομηλίκων τους για το πώς να παίξουν ένα παιχνίδι. Όσον αφορά τα αγόρια που παλεύουν με το με το άγχος, τον φόβο και τα αρνητικά συναισθήματα που μπορεί να έχουν βίαιες συνέπειες, τα βιντεοπαιχνίδια ενήργησαν ως μια ασφαλής εναλλακτική λύση για την απελευθέρωση ισχυρών συναισθημάτων που είναι δύσκολο να ελεγχθούν.

Πράγματι, ο χρόνος χρήσης της οθόνης μπορεί να λάβει πολλές μορφές και φαίνεται να υπάρχει μια λεπτή γραμμή μεταξύ αυτού που θεωρείται «ποιοτικός» χρόνος οθόνης και αυτού που δεν είναι. Οι ψηφιακές οθόνες δεν χρησιμοποιούνται μόνο για απλούς σκοπούς ψυχαγωγίας, αλλά και για τη σύνδεση με άλλους, την επικοινωνία, την επίλυση προβλημάτων και την ανάπτυξη ταυτότητας (Granic et al., 2020). Για παράδειγμα, τα παιδιά και οι γονείς μπορούν να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να διαβάζουν ηλεκτρονικά βιβλία ή να παρακολουθούν ντοκιμαντέρ ή να συνομιλούν μέσω βίντεο με τη γιαγιά και τον παππού που ζουν στο εξωτερικό. Ως εκ τούτου, η βαθιά πρόκληση που πρέπει να θέσουν οι εκπαιδευτές στους γονείς δεν είναι πόσο χρόνο περνούν τα παιδιά τους στο διαδίκτυο, αλλά μάλλον ο τρόπος με τον οποίο τα παιδιά αλληλοεπιδρούν με τα ψηφιακά μέσα και για ποιο σκοπό.

Σε αυτή την περίπτωση, οι γονείς πρέπει να καταλήξουν σε τρόπους για να διαχειριστούν προληπτικά τα μέσα ενημέρωσης και την χρήση της τεχνολογίας από τα παιδιά. Αντί οι γονείς απλά να παρακολουθούν το χρόνο που αφιερώνεται μπροστά στην οθόνη, μπορείτε να τους ενθαρρύνετε να ρωτήσουν τα παιδιά τους:

- *Πώς μπορείτε να βρείτε ταινίες, εφαρμογές, κανάλια YouTube και τηλεοπτικές εκπομπές;*
- *Μήπως έτυχε να συναντήσετε κάτι αγχωτικό στο διαδίκτυο; Πώς χειριστήκατε αυτή την εμπειρία;*
- *Έχετε χρησιμοποιήσει ποτέ το ίντερνετ για να κάνετε μια σχολική έρευνα;*
- *Πώς γνωρίζετε ότι ένας ιστότοπος μπορεί να είναι αξιόπιστος;*

Αυτές οι ερωτήσεις μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να σκεφτούν κριτικά τα ψηφιακά μέσα, τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται από τα παιδιά και τους πιθανούς κινδύνους που μπορεί να τα συνοδεύουν.

Ένας τρόπος για τους γονείς να προωθήσουν την ψηφιακή ευημερία των παιδιών είναι η ανάπτυξη μιας υγιεινής «**Διατροφή Ψηφιακών Μέσων**» (Digital Media Diet) - δηλαδή η **εξισορρόπηση** στο **διαδίκτυο** (π.χ. παρακολούθηση ταινιών, παρακολούθηση βίντεο στο YouTube, αναπαραγωγή βίντεο) και **δραστηριότητες** εκτός διαδικτύου (άθληση, βγαίνοντας έξω με φίλους), μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να ελέγξουν καλύτερα τον ποιοτικό χρόνο που περνούν τα παιδιά μπροστά από την οθόνη. Μια υγιεινή διατροφή ψηφιακών μέσων ενισχύει τη θετική δέσμευση με την τεχνολογία και εφαρμόζει γνωστικές δεξιότητες προκειμένου να παραμείνει στον έλεγχο όταν είναι συνδεδεμένος στο διαδίκτυο. Όταν εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι δίαιτες ψηφιακών μέσων, τα παιδιά θα μπορούν να διαχειρίζονται τον δικό τους χρόνο οθόνης μακροπρόθεσμα (Knorr, n.d.)

Ακολουθούν ορισμένοι τρόποι για να βοηθήσετε τους γονείς να δημιουργήσουν μια υγιεινή Διατροφή Ψηφιακών Μέσων:

- **Ενθαρρύνετε τους να διατηρήσουν ένα ημερολόγιο «ψηφιακών μέσων» για τους ίδιους και τα παιδιά τους:** Ο στόχος εδώ είναι οι γονείς να γίνουν πιο συνειδητοί και να καθοδηγούν τα παιδιά τους για να διατηρήσουν μια ισορροπία μεταξύ του διαδικτύου και της συμμετοχής σε άλλες δραστηριότητες (αθλήματα, βιβλία ανάγνωσης κ.λπ.). Χρησιμοποιώντας ένα "ημερολόγιο ψηφιακών μέσων", οι γονείς μπορούν να παρακολουθούν τη διαδικτυακή δραστηριότητα και τον χρόνο χρήσης της οθόνης από τα παιδιά, και, ως εκ τούτου, μπορούν να τα ελέγξουν θέτοντας όρια. Η κατανάλωση των μέσων ενημέρωσης πρέπει να συνοδεύεται από σαφείς κατευθυντήριες γραμμές προς τα παιδιά, όσον αφορά τον σκοπό, τον τρόπο και τη διάρκεια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.
- **Παρακινήστε τους γονείς να εργαστούν στο σπίτι με τα παιδιά τους δημιουργώντας μια οπτική αναπαράσταση του εαυτού τους** ως πολίτες στα μέσα ενημέρωσης, η οποία δείχνει μια σύνοψη της τρέχουσας εμπλοκής τους στα μέσα ενημέρωσης και ποιοι αισθάνονται ότι είναι όταν βρίσκονται στο διαδίκτυο. Ενθαρρύνετε τους γονείς να δημιουργήσουν μαζί με τα παιδιά τους ένα σχέδιο του ψηφιακού τους αποτυπώματος, προκειμένου να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν τα διαφορετικά μονοπάτια που μπορούν να αφήσουν στο διαδίκτυο και πώς αυτό μπορεί να τους επηρεάσει σε προσωπικό επίπεδο.
- **Εκπαιδεύστε τους γονείς σχετικά με την πυραμίδα Διατροφής Ψηφιακών Μέσων,** προκειμένου να συνειδητοποιήσουν το συνολικό χρονικό διάστημα που περνούν τα παιδιά τους καταναλώνοντας μέσα σε μια δεδομένη ημέρα (ξεκινώντας από τη βάση στην κορυφή - μάθηση και εκπαίδευση, συνεργασία και δημιουργία, αυτό-φροντίδα και οργάνωση, παιχνίδια μέσα σε μια εικονική κοινότητα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης αυτοπροσώπως και όταν απομονώνονται). Είναι παρόμοιο με την Πυραμίδα Τροφίμων, δηλαδή είναι μια διαγραμματική σύσταση για μια ισορροπημένη διατροφή για υγιεινή διαβίωση, δείχνοντας την ποσότητα τροφής που τρώει από κάθε κατηγορία. Με τον ίδιο τρόπο που η πυραμίδα τροφίμων βοηθά τα παιδιά να απεικονίσουν τη σημασία της κατανάλωσης υγιεινών τροφίμων σε σύγκριση με τα λίπη, τα έλαια και το πρόχειρο φαγητό, το ίδιο και η **πυραμίδα Διατροφής Ψηφιακών Μέσων**, η οποία βοηθά τα παιδιά να απεικονίσουν τη σημασία του να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στη μάθηση, την εκπαίδευση μέσω της τεχνολογίας και να γίνονται πιο δημιουργικά μέσω διαδικτυακών δραστηριοτήτων και όχι απλά μεμονωμένων παιχνιδιών.

Η Διατροφή Ψηφιακών Μέσων



Η πυραμίδα Διατροφής Ψηφιακών Μέσων

Το γνωρίζετε αυτό;

Δεξιότητες Ψηφιακού Αλφαριθμητισμού και Ασφάλειας

Σύμφωνα με την έκθεση EE Kids Online 2011, 25.000 Ευρωπαίοι χρήστες του διαδικτύου ηλικίας 9-16 ετών συμμετείχαν σε έρευνα για να αξιολογήσουν τις ψηφιακές δεξιότητές τους, τις διαδικτυακές δραστηριότητές τους και την αυτό-αποτελεσματικότητά τους. Βρέθηκε συσχέτιση μεταξύ του φάσματος των ψηφιακών δεξιοτήτων των παιδιών και των διαδικτυακών δραστηριοτήτων. Ωστόσο, πολλά μικρά παιδιά (11-13 ετών) δεν είχαν βασικές δεξιότητες κριτικής και ασφάλειας, ενώ οι δεξιότητες διανεμήθηκαν άνισα ανάλογα με τη διαφορετική κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση. Λίγοι μαθητές μπόρεσαν να μπλοκάρουν ανεπιθύμητα μηνύματα ή να βρουν πληροφορίες για την ασφάλεια, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι δεξιότητες ψηφιακής εκπαίδευσης είναι σημαντικές για να διδάσκονται σε μικρά παιδιά. Η συσχέτιση μεταξύ δεξιοτήτων ασφάλειας και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης είναι ενδιαφέρουσα, καθώς υποδηλώνει ότι η βελτίωση (ή η διδασκαλία) των πρώτης μπορεί επίσης να βελτιώσει τη δεύτερη.

Επιπλέον, η ανάπτυξη δεξιοτήτων ασφάλειας μπορεί να ενθαρρύνει την απόκτηση περισσότερων δεξιοτήτων, καθώς περισσότερες δεξιότητες συνδέθηκαν με περισσότερες διαδικτυακές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, η διδασκαλία των παιδιών να παραμένουν ασφαλή όταν είναι στο διαδίκτυο δεν θα πρέπει να περιορίζεται, καθώς θα μπορούσε επίσης να ενθαρρύνει περισσότερες διαδικτυακές ευκαιρίες.

Πηγή:

Sonck, N., Livingstone, S., Kuiper, E. and de Haan, J. (2011) Digital literacy and safety skills. EU Kids Online. London School of Economics & Political Science, London, UK. Ανακτήθηκε από:

<http://eprints.lse.ac.uk/33733/1/Digital%20literacy%20and%20safety%20skills%20%28lsero%29.pdf>

Through the Wild Web Woods

Το 2009, το Συμβούλιο της Ευρώπης σχεδίασε το διαδικτυακό παιχνίδι **Through the Wild Web Woods** για να βοηθήσει τα παιδιά μεταξύ 7 και 10 ετών να μάθουν τους βασικούς κανόνες ασφάλειας στο Διαδίκτυο. Πρόκειται για έναν λαβύρινθο πιθανών κινδύνων, όπου τα παιδιά πρέπει να περάσουν και να μάθουν πώς να προστατεύουν την ταυτότητα και τα προσωπικά τους στοιχεία, καθώς και να προστατεύουν τις συσκευές τους για ανεπιθύμητα μηνύματα και ιούς. Το παιχνίδι αναπτύχθηκε σε περισσότερες από 20 γλώσσες.

Πηγή:

Council of Europe (2021) Through the Wild Web Woods. Ανακτήθηκε από: <http://www.coe.int/en/web/children/through-the-wild-web-woods>

Ψηφιακά Μονοπάτια

Παρουσιάστε στους γονείς τον όρο ψηφιακό αποτύπωμα, εξηγώντας τη δυνατότητα να «αφήνουμε δεδομένα πίσω» όταν είμαστε συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο. Κάντε τους να σκεφτούν κριτικά το ποσό και το είδος των πληροφοριών που αφήνουν πίσω τους αυτοί και τα παιδιά τους και ζητήστε τους να προσδιορίσουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν ή δεν έχουν τον έλεγχο του ψηφιακού τους αποτυπώματος. Ζητήστε τους να αναλύσουν ποιες πληροφορίες είναι κατάλληλες για κοινή χρήση στο διαδίκτυο, για να τους βοηθήσετε να απεικονίσουν τη σημασία της κοινής χρήσης και της δημιουργίας περιεχομένου για τον εαυτό τους.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Πηγή:

Common Sense Education (2018) Our Online Tracks: How does our online activity affect the digital footprint of ourselves and others? Ανακτήθηκε από: <https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/lesson/our-online-tracks>

Διαδικτυακοί κίνδυνοι – Σενάρια

Παρουσιάστε στους γονείς τα ακόλουθα τρία σενάρια:

1. Το παιδί σας δέχεται ένα αίτημα φιλίας στο Facebook από έναν συνομήλικό του στο σχολείο του. Σύντομα αρχίζει να λαμβάνει μισητά σχόλια και απειλητικές εικόνες στα εισερχόμενά του από αυτόν τον συνομήλικό του, λέγοντας «είσαι χαμένος, κανείς δεν θέλει να είναι κοντά σου!»
2. Μια μέρα στο σχολείο, το παιδί σας ρίχνει κατά λάθος το φαγητό του στο έδαφος, χύνοντας το παντού. Μερικοί από τους συμμαθητές του παίρνουν ένα βίντεο από αυτό το περιστατικό και το μοιράζονται με όλους στο σχολείο, κοροϊδεύοντας το παιδί σας και γελώντας μαζί του.
3. Πρόσφατα, παρατηρείτε ότι το παιδί σας ξοδεύει πολύ χρόνο συζητώντας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, χωρίς να συμμετέχει σε άλλες δραστηριότητες. Όταν τον ρωτάτε σε ποιον μιλάτε συνεχώς, σας λέει ότι έχει γνωρίσει ένα άτομο στο διαδίκτυο, χωρίς ποτέ να συναντηθεί αυτοπροσώπως. Σας λέει επίσης ότι ο ξένος ζήτησε να συναντήσει το παιδί σας σε ένα καφέ, να γνωριστούμε καλύτερα.

Για κάθε ένα από τα παραπάνω σενάρια, ζητήστε από τους γονείς να καθορίσουν το περιστατικό (π.χ. διαδικτυακή παρενόχληση, sexting, διαδικτυακός εκφοβισμός κ.λπ.). Ζητήστε τους να αναλύσουν κάθε φαινόμενο και τους κινδύνους που συνδέονται με το καθένα, καθώς και τις ενέργειες που θα λάβουν για την εξάλειψη των συνεπειών του προβλήματος.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

Πυραμίδα Διατροφής Ψηφιακών Μέσων

Με βάση αυτά που έχετε μάθει σε αυτή την ενότητα και μαζί με τους γονείς, δημιουργήστε μια οικογενειακή πυραμίδα διατροφής ψηφιακών μέσων. Ζητήστε από τους γονείς να θέσουν κάποιους «κανόνες» που πρέπει να ακολουθούν τα παιδιά τους, για παράδειγμα:

- Δεν χρησιμοποιούμε συσκευές την ώρα του δείπνου
- Δεν παίζουμε βιντεοπαιχνίδια μετά τις 22:00
- Πάντα ελέγχουμε τις ηλικιακές επισημάνσεις πριν κάνετε λήψη ενός παιχνιδιού

Συζητήστε με τους γονείς τη πυραμίδα που δημιουργήσαν.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς

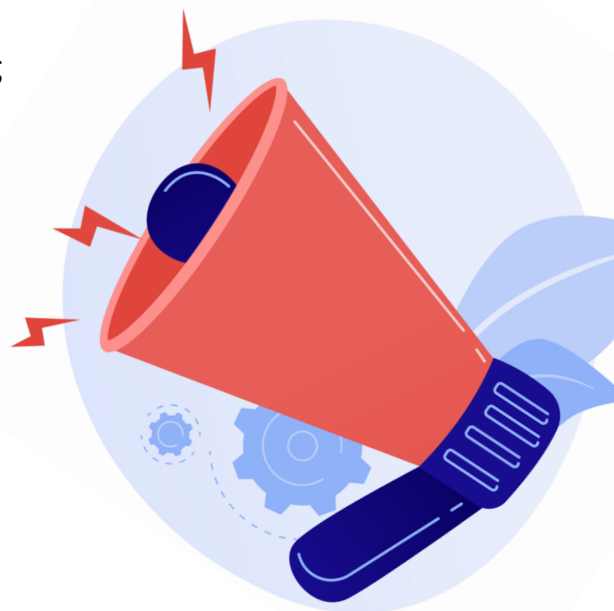


Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Οι γονείς πρέπει να γνωρίζουν τις διάφορες στρατηγικές και εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τα παιδιά τους να αποφύγουν πιθανούς διαδικτυακούς κινδύνους και, ως εκ τούτου, να είναι ασφαλείς ενώ είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο.
- Το Netiquette είναι ένα σύνολο ειδικών κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να ακολουθούν οι χρήστες του διαδικτύου. Μια σωστή σειρά κανόνων διαδικτυακής συμπεριφοράς είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση μιας καλής εικόνας στο διαδίκτυο.
- Υπάρχουν διάφοροι τρόποι που μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να υποστηρίξουν την ψυχική και ψυχολογική κατάσταση των παιδιών σε σχέση με τη χρήση ψηφιακών μέσων.
- Η ψηφιακή ευημερία υπερβαίνει τη μείωση του χρόνου χρήσης της οθόνης – το σημαντικό είναι να γνωρίζουμε πώς και για ποιους σκοπούς χρησιμοποιούνται τα μέσα και οι τεχνολογικές συσκευές.
- Η δημιουργία μιας πυραμίδας υγιούς χρήσης ψηφιακών μέσων ενισχύει τη θετική δέσμευση με την τεχνολογία και εφαρμόζει γνωστικές δεξιότητες προκειμένου να παραμείνει στον έλεγχο όταν είναι συνδεδεμένος.
- Η εξεύρεση της σωστής ισορροπίας μεταξύ διαδικτυακών και μη-διαδικτυακών δραστηριοτήτων μπορεί να βοηθήσει τους γονείς και τα παιδιά να αποφύγουν πιθανούς κινδύνους και να διασφαλίσουν την ιδιωτική ζωή στο διαδίκτυο.

Ερωτήσεις για προβληματισμό

- Γιατί είναι σημαντικό το οι γονείς να γνωρίζουν τους κανόνες διαδικτυακής συμπεριφοράς;
- Πόσο καλά γνωρίζω τα ζητήματα ασφάλειας στο διαδίκτυο για να μεταδώσω αυτές τις γνώσεις στους γονείς;
- Ποιες είναι οι οδηγίες ψηφιακής ασφάλειας που πρέπει να διδάξω στους γονείς;
- Ποιες είναι μερικές σημαντικές διαδικτυακές απειλές και κίνδυνοι που πρέπει να γνωρίζουν οι γονείς;
- Πώς μπορώ να διδάξω τους γονείς να εφαρμόζουν δεξιότητες κριτικής και δημιουργικής σκέψης στα παιδιά τους όταν είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο;
- Πώς μπορώ να βοηθήσω τους γονείς να αποφασίσουν πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ψηφιακά μέσα από τους ίδιους και τα παιδιά τους;





ΜΕΡΟΣ 2

Η Πρακτική

ΕΝΟΤΗΤΑ 4:

Εκμάθηση των Ψηφιακών Ικανοτήτων

Εν συντομία

Αυτή η ενότητα αντικατοπτρίζει τις τεχνικές εκμάθησης των ψηφιακών ικανοτήτων των γονέων, ώστε να κάνουν ασφαλή και υπεύθυνη χρήση των τεχνολογιών. Η προσέγγιση που διερευνάται σε αυτή την ενότητα χρησιμοποιεί μια πιο ολοκληρωμένη άποψη που υπογραμμίζει το κοινωνικό πλαίσιο εντός του οποίου χρησιμοποιούνται τα ψηφιακά μέσα και τον τρόπο με τον οποίο οι διαδικασίες οικογενειακής μάθησης μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά αποκτούν εμπειρίες.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης (facilitation)
- Τις προοπτικές εργασίας για εκπαιδευτές
- Τις τρεις διαστάσεις της Καθοδηγούμενης Συμμετοχής (Guided Participation)
- Τις τεχνικές μάθησης και εργαλεία ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Ας περιηγηθούμε...

Βασικές Αρχές της Εκπαίδευσης

Οι γονείς θέλουν πάντα να είναι καλοί γονείς και να αγαπούν τα παιδιά τους καθώς θέλουν να είναι ευτυχισμένα, ασφαλή, και υγιή. Ως εκ τούτου, για να ενισχυθεί η ψηφιακή εκπαίδευση των γονέων, οι εκπαιδευτές πρέπει να αφομοιώσουν κάποιες σημαντικές προσεγγίσεις για την ψηφιακή εκμάθηση των γονέων.

- Το να είσαι γονιός δεν είναι κάτι που ήδη γνωρίζεις. Οι γονείς χρειάζονται πληροφορίες και υποστήριξη για να αναγνωρίσουν τα δυνατά τους σημεία και να αναπτύξουν στρατηγικές που θα καλύψουν τις ανάγκες τους.
- Το να κατανοήσουν οι γονείς τις δικές τους ανάγκες είναι θεμελιώδες, καθώς είναι ένας τρόπος να καλύψουν τις ανάγκες των παιδιών τους.
- Εκπαίδευση (facilitation) σημαίνει κατανόηση των διαφορετικών καταστάσεων γύρω από την ψηφιακή εκπαίδευση των γονέων και δημιουργία λύσεων που είναι θετικές, πρακτικές και χαμηλού κόστους.

Μια καλή διαδικασία εκπαίδευσης έχει ως στόχο την:

- Προώθηση της θετικής και συνειδητής ανατροφής των παιδιών
- Βελτίωση υφιστάμενων ή και ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων των γονέων
- Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων
- Σύνδεση των γονέων με την ευρύτερη κοινότητα, τις υπηρεσίες και τους υπάρχοντες πόρους
- Πρόληψη της οικογενειακής βίας και βελτίωση των δεξιοτήτων διαπραγμάτευσης



Αξίες

Τι πρέπει να γνωρίζουν οι εκπαιδευτές

Ως εκπαιδευτής, είναι σημαντικό να ορίσετε τις δικές σας αξίες όταν διδάσκετε στους γονείς. Αυτές οι αξίες σίγουρα δεν θεωρούνται οι «καλύτερες», αλλά είναι προσαρμοσμένες σύμφωνα με τον χαρακτήρα και τις πεποιθήσεις σας. Εξίσου σημαντικό είναι να σέβεστε και τις αξίες των άλλων ανθρώπων. Οι εκπαιδευτές πρέπει να παραμένουν ουδέτεροι στα ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης και να βοηθήσουν τις διάφορες πλευρές μιας ομάδας ώστε να δημιουργήσουν κοινές βάσεις για όλους, κάνοντας όλες τις ατομικές αξίες σεβαστές.

Ο ρόλος ενός εκπαιδευτή δεν είναι να αλλάζει τις αξίες ενός ατόμου, αλλά να τις αναγνωρίζει και να αυξάνει την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευόμενων σχετικά με τις δικές τους πεποιθήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, οι εκπαιδευτές μπορούν να εστιάσουν στις επιπτώσεις που δημιουργούν οι αξίες στις καθημερινές ενασχολήσεις των γονέων.

Εξετάστε τις ακόλουθες αρχές:

- **Οι εκπαιδευτές πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένες δεξιότητες και εμπειρίες κατά την εκπαίδευση των γονέων, δηλαδή:**
 - > Γνώση των αρχών εκπαίδευσης ενηλίκων.
 - > Γνώση ανάπτυξης και ανατροφής των παιδιών.
 - > Τρόποι να προβάλλονται δραστηριότητες με συγκεκριμένες ομάδες (π.χ. μειονότητες, ΛΟΑΤ+, κ.λ.π.) - διαβάστε περισσότερα σχετικά με αυτό το θέμα στην Ενότητα 5.
 - > Αξιολόγηση αναγκών.
 - > Τεχνικές ομαδικής εργασίας.

- **Οι εκπαιδευτές είναι ακροατές, όχι ομιλητές.**

Οι εκπαιδευτές πρέπει να βοηθήσουν τους γονείς να αισθάνονται αρκετά άνετα για να μιλήσουν, να ακούσουν αυτά που λένε, να μάθουν από αυτούς, και να τους βοηθήσουν να μάθουν ο ένας από τον άλλο. Οι ενήλικες μαθαίνουν καλύτερα όταν συμμετέχουν ενεργά σε μια εκπαίδευση.

- **Οι εκπαιδευτές είναι υποστηρικτές, όχι ηγέτες.**

Όπως θα εξετάσουμε στις επόμενες σελίδες, η βασική αρχή της εκπαίδευσης (facilitation) έγκειται στην έννοια των εκπαιδευτών που υποστηρίζουν τους γονείς καθώς αποκτούν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και εμπιστεύονται την ικανότητά τους να μεγαλώνουν ευτυχισμένα, υγιή και ικανά παιδιά. Βοηθήστε τους γονείς να συγκεντρώνουν και να ανταλλάσσουν φιλικές συμβουλές, καθώς και να υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον.

- **Οι εκπαιδευτές υποστηρίζουν τους γονείς στην εξεύρεση δυνατών σημείων τόσο για τα άτομα όσο και για τις οικογένειες.**

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να παρακινούν τους γονείς να αισθάνονται πιο σίγουροι, ενδυναμώνοντάς τους, αντί να συγκεντρώνουν όλη τη δύναμη και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στα χέρια τους.

- **Οι εκπαιδευτές είναι μαθητές, όχι δάσκαλοι.**

Η δουλειά του εκπαιδευτή δεν είναι να «διδάσκει» τους γονείς πώς να είναι καλοί γονείς – δεν υπάρχει ορθός ή λάθος τρόπος να γίνεις γονέας. Αντ' αυτού, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να συνεργάζονται με τους γονείς για να μοιράζονται ιδέες και πληροφορίες και να ανακαλύψουν νέες προσεγγίσεις για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των γονέων και να μάθουν περισσότερα από αυτές.

Οικογένειες ως κέντρα μάθησης

Ως εκπαιδευτής, είναι θεμελιώδους σημασίας να θεωρήσουμε οποιαδήποτε οικογένεια ως σημαντικό παράγοντα της «συλλογικής μάθησης» (McClain 2018), με άλλα λόγια ως μια ομάδα με δική της «ατζέντα, κανόνες και πεποιθήσεις» που ρυθμίζει τον τρόπο διεξαγωγής της μάθησης. Στην πραγματικότητα, τα ενήλικα μέλη της οικογένειας υιοθετούν το ρόλο των «διαμεσολαβητών μάθησης» για τα παιδιά, καθώς διαμορφώνουν τις αξίες, τις γνώσεις και την εμπειρία που μπορεί να αποκτήσει ένα παιδί με την πάροδο του χρόνου, ειδικά όσον αφορά την άτυπη μάθηση.

Μια άτυπη μαθησιακή εμπειρία αναφέρεται σε «κάθε δραστηριότητα που περιλαμβάνει την επιδίωξη της κατανόησης, της γνώσης ή των δεξιοτήτων που συμβαίνει εκτός των προγραμμάτων σπουδών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή των μαθημάτων ή εργαστηρίων που προσφέρονται από εκπαιδευτές ή άλλους φορείς». (Livingstone, 1999). Για παράδειγμα, μια άτυπη μαθησιακή εμπειρία θα μπορούσε να είναι μια δραστηριότητα που διεξάγεται μετά το σχολείο από μια παιδική λέσχη.

Όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία (Forman and Kuschner, 1983), τα παιδιά αρχίζουν να μαθαίνουν από την αρχή της ζωής τους. Αυτή η έμφυτη προθυμία για μάθηση θα μπορούσε να τραφεί ή να αποδυναμωθεί από αυτό που βιώνουν τα παιδιά μέσα στο οικογενειακό τους περιβάλλον και τις ρυθμίσεις τους. Ως εκ τούτου, η απόκτηση των σωστών εμπειριών και η ενθάρρυνση των γονέων να μεσολαβούν σε αυτές αποτελεί κρίσιμη ευθύνη ενός εκπαιδευτή.

Προοπτικές εργασίας για εκπαιδευτές

Προκειμένου να παρασχεθεί ένα μαθησιακό περιβάλλον που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των γονέων, ένας εκπαιδευτής πρέπει πρώτα να γίνει «διαμεσολαβητής» (facilitator).

Ο ρόλος ενός διαμεσολαβητή είναι να επεκτείνει τη μάθηση και να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους γονείς (ή κηδεμόνες ή οποιοδήποτε άλλο ενήλικο μέλος της οικογένειας) σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους μια τέτοια «διάχυτη» μαθησιακή εμπειρία μπορεί να διαμορφωθεί με βάση τις καθημερινές εμπειρίες των οικογενειών. Παραδοσιακά, η ψηφιακή εκπαίδευση θεωρείται ως απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων. Ως εκ τούτου, οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να «ξετυλίζουν» αυτό το όραμα και με κάποιο τρόπο να ενσωματώσουν ένα νέο όραμα με τη σταθερή πρακτική της αντανάκλασης (reflection) και της βιωματικής μάθησης.

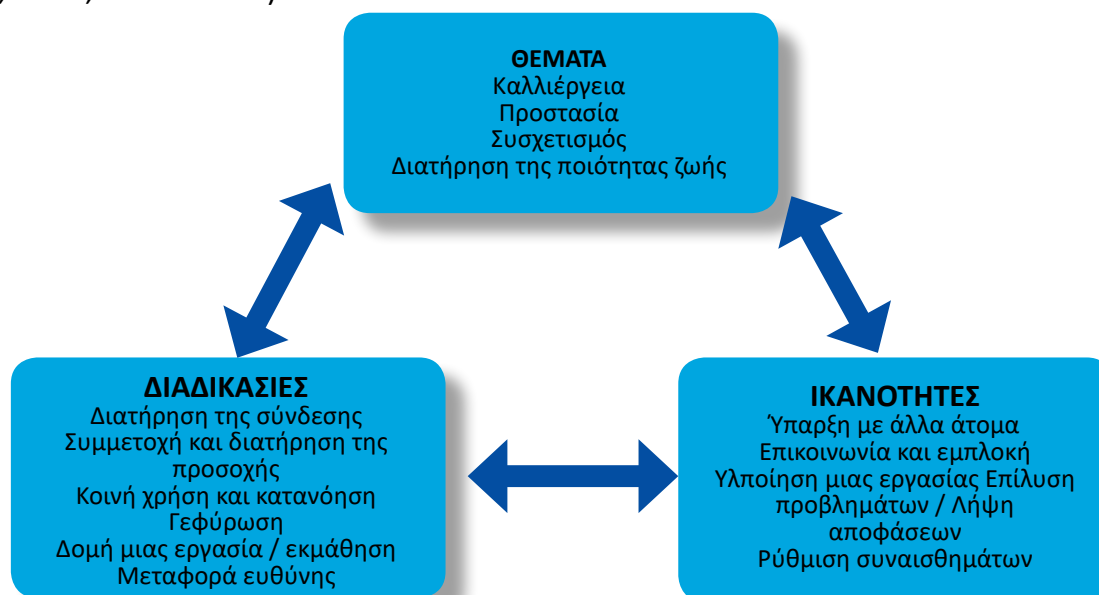
Αυτός ο συγκεκριμένος τρόπος μάθησης έχει οριστεί ως «καθοδηγούμενη μάθηση», ή αλλιώς «Guided Learning» (Rogoff, 2003), που βασίζεται στην ιδέα της "άμεσης ανάπτυξης", δηλαδή της αντίληψης ότι οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν για πρώτη φορά με την υποστήριξη ειδικών πριν ενεργήσουν ανεξάρτητα. Με αυτή την έννοια, η μάθηση αποτελεί ένα συνεχές και άμεσο αποτέλεσμα της συνεργατικής επίλυσης προβλημάτων και διευκολύνεται καλύτερα με τη χρήση ολόκληρων και αυθεντικών δραστηριοτήτων (Harland, 2003).



Στον πυρήνα της καθοδηγούμενης μάθησης βρίσκονται οι ανθρώπινες σχέσεις, και θεμέλιά της η ανάπτυξη ικανοτήτων για την εκτέλεση δραστηριοτήτων και την ανάληψη ευθυνών. Σε σύγκριση με άλλες μαθησιακές εμπειρίες, η καθοδηγούμενη μάθηση δεν καθοδηγείται από πρωτόκολλα με στόχους που έχουν τεθεί εκ των προτέρων, καθώς το κύριο κίνητρό της ορίζεται κατά μήκος των ικανοτήτων για τη φροντίδα ενός παιδιού (Rogoff, 2003). Με λίγα λόγια, η καθοδηγούμενη μάθηση προσαρμόζεται ανάλογα με την εμπειρία και τη συγκεκριμένη οικογενειακή κατάσταση που μπορεί κανείς να αντιμετωπίσει.

Καθοδηγούμενη Συμμετοχή (Guided Participation)

Η καθοδηγούμενη συμμετοχή είναι ένα είδος πρακτικής διδασκαλίας – μάθησης που διακρίνεται από τη θέση της στην καθημερινή κοινωνική-πολιτιστική δραστηριότητα (Rogoff, 2003). Για να διαρθρώσουμε και να αξιολογούμε την καθοδηγούμενη μαθησιακή δραστηριότητα που βασίζεται στη συμμετοχή, πρέπει να εξετάσουμε 3 διαστάσεις: ΘΕΜΑΤΑ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (Pridham, Scott, Limbo 2018).



Η καθοδηγούμενη συμμετοχή βασίζεται σε μερικές βασικές αντιλήψεις (Rogoff, 2003):

1. Οι γονείς και τα παιδιά καθορίζουν αμοιβαία τις έννοιες και ολοκληρώνουν τις δραστηριότητές τους μαζί.
2. Η δομημένη συμμετοχή ενθαρρύνει τα παιδιά να μοιράζονται τη ρουτίνα και τις δραστηριότητές τους με τους γονείς τους.
3. Η συμμετοχή είναι διαφοροποιημένη και μπορεί να κατευθυνθεί προς την απόκτηση ευθυνών, τη διατήρηση της σύνδεσης, την απόκτηση κατανόησης, κ.λπ.
4. Ο περιορισμένος αριθμός θεμάτων που μπορούν να αντιμετωπιστούν.
5. Ο ορισμός των ικανοτήτων που πρέπει να αποκτώνται μέσω της συναισθηματικής συμμετοχής και φροντίδας του παιδιού. Τα κίνητρα, το νόημα και οι στόχοι είναι στοιχεία αλληλένδετα.

Ουσιαστικά, η αλληλεπίδραση με μια «μονάδα οικογενειακής μάθησης» μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την ενίσχυση του ρόλου των γονέων ως διαμεσολαβητές για τα παιδιά τους στις προσπάθειες και τις προκλήσεις της ζωής, καθιστώντας τα παιδιά ενεργούς μαθησιακούς συμμετέχοντες μέσα στον κόσμο των γονέων, παρατηρώντας και βοηθώντας τους κατά τη διάρκεια καθημερινών δραστηριοτήτων εκπαίδευσης (Paradise και Rogoff, 2009).

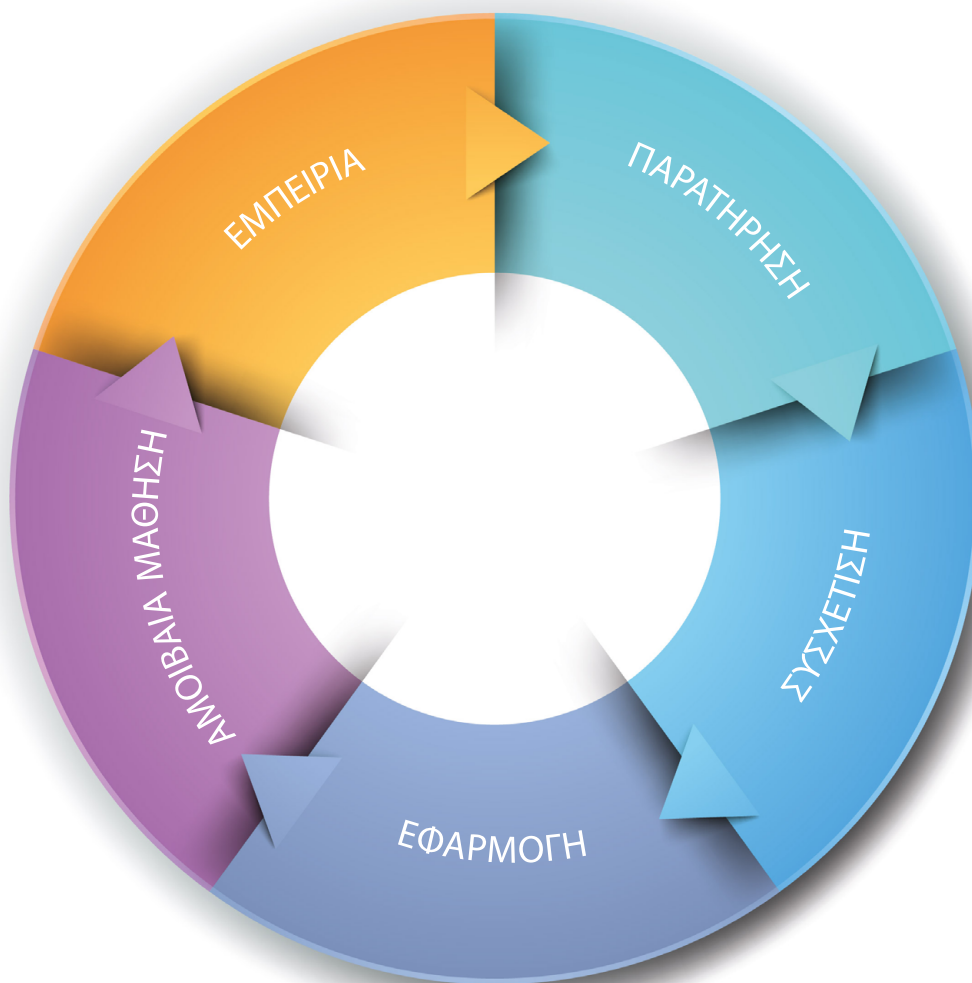
Στην πράξη, η καθοδηγούμενη μάθηση από την οπτική γωνία ενός διαμεσολαβητή έχει να κάνει με το να κάνει τους γονείς να παρατηρήσουν ένα συγκεκριμένο ζήτημα και να προσαρμοστούν ανάλογα, δημιουργώντας μια λεπτή γραμμή μεταξύ της ανεξάρτητης μάθησης των παιδιών και του τρόπου με τον οποίο οι γονείς μπορούν να βελτιώσουν την παρουσία τους, τις στρατηγικές τους, και τις δικές τους ικανότητες.

Όπως αναφέρθηκε, η μάθηση είναι αμοιβαία μεταξύ γονέων και παιδιών και ο ρόλος ενός διαμεσολαβητή δεν είναι να διδάσκει στους γονείς τι πρέπει ή δεν πρέπει να κάνουν, αλλά να συζητούν μαζί τους για να πετύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Εκπαίδευση στην Πράξη

Η υιοθέτηση μιας μεθοδολογίας για έναν εκπαιδευτή-διαμεσολαβητή σημαίνει τη δημιουργία μιας εργασιακής ρουτίνας με τους γονείς και τον καθορισμό μιας σειράς δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ενθάρρυνσή τους, την ενδυνάμωσή τους, την εκμάθηση από την εμπειρία και τον προβληματισμό σχετικά με τις δικές τους συνήθειες. Μέσω της καθοδηγούμενης μάθησης, μπορείτε να εστιάσετε στην εμπειρία ως τον πυρήνα μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης είναι πάντα σταδιακά και σχετίζονται με τις συγκεκριμένες γονικές καταστάσεις. Από αυτή την άποψη, κάθε γονέας υποστηρίζεται για να κατανοήσει και να εφαρμόσει εμπειρίες ανταποκρινόμενος στις ιδιαίτερες ανάγκες του (διαβάστε περισσότερα σχετικά με αυτό το θέμα στην Ενότητα 5).

Η μάθηση είναι μια συνεργατική διαδικασία μεταξύ εκπαιδευτών και γονέων. Οι εκπαιδευτές δεν πρέπει να λένε στους γονείς «τι πρέπει να κάνουν», αλλά να τους βοηθούν να συνειδητοποιήσουν τι δεν λειτουργεί μεταξύ των καθημερινών στρατηγικών τους για την ανατροφή των παιδιών. Οι εμπειρίες πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της εκπαίδευσής σας, ώστε οι γονείς να αντικατοπτρίζουν τα θέματα κριτικά και να μαθαίνουν κατά την ανατροφή των παιδιών.



Ως εκπαιδευτές, είναι σημαντικό να αρχίσετε με ερωτήσεις για τον καθορισμό του τομέα εργασίας. Ας πάρουμε την έννοια του παραπάνω διαγράμματος κατά όρο:

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ σημαίνει να περιορίσετε το ζήτημα, το συγκεκριμένο πρόβλημα που μπορεί να έχουν οι γονείς με τα παιδιά τους.

Για να προσδιορίσετε το πρόβλημα, ρωτήστε τους γονείς:

- Τι συνέβη;
- Τι ειπώθηκε; Από σένα; Από το παιδί σου;
- Τι έχεις παρατηρήσει;
- Με ποια σειρά συνέβησαν τα πράγματα;
- Τι ώρα της ημέρας συνέβη;
- Τι άλλο συνέβαινε τότε;
- Ποιος ήταν εκεί ή όχι εκεί;

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ σημαίνει να δημιουργήσετε μια ευκαιρία για κάθε άτομο στην ομάδα να βρει τη δική του εμπειρία και να αλληλοεπιδράσει κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.

Για να δημιουργήσετε μια ευκαιρία, ρωτήστε τους γονείς:

- Έχεις αντιληφθεί τίποτα καινούργιο;
- Μπορείτε να το συνδέσετε με κάποιο συγκεκριμένο θέμα;
- Μπορείς να δεις ένα νέο νόημα;

ΦΑΡΜΟΓΗ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ σημαίνει να δίνουμε ευκαιρίες να εφαρμόσουμε την εμπειρία και να επιτρέψουμε στους γονείς να προβληματιστούν σχετικά με μελλοντικές στρατηγικές που θα κάνει εφαρμόσουν.

Για να βοηθήσετε στην εφαρμογή, ρωτήστε τους γονείς:

- Ποιες νέες επιλογές γνωρίζετε;
- Τι πιστεύεις ότι πρέπει να κάνεις τώρα;
- Τι παρατήρησες και τι σημαίνει για σένα αυτό;

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΜΑΘΗΣΗ

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΜΑΘΗΣΗ σημαίνει να επικεντρωθείτε σε αυτά που έχει μάθει η εκπαιδευόμενη ομάδα μέσα από την εμπειρία και τον προβληματισμό.

Για τους κάνετε να σκεφτούν τις μαθησιακές τους εμπειρίες, ρωτήστε τους γονείς:

- Πώς θα δημιουργήσετε νέες δραστηριότητες (ως οικογένεια);
- Θα ορίσετε νέες καθημερινές ενέργειες στη ρουτίνα σας;
- Μπορείτε να ορίσετε τις νέες δεξιότητες που έχετε αποκτήσει;

ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ αντικατοπτρίζει την πραγματική κατάσταση εκπαίδευσης, όποια και αν είναι αυτή. Για παράδειγμα, ένας γονέας κατά τη διάρκεια μιας προπόνησης γίνεται παθιασμένος ή συναισθηματικός για να υπερασπιστεί μια θέση ή να πει στην ομάδα για την εμπειρία του ως γονέας.



Τεχνικές ενεργού μάθησης και εργαλεία ΤΠΕ για εκπαιδευτές

Η ενεργή μάθηση συμβαίνει όταν η τεχνολογία χρησιμοποιείται ενεργά, για παράδειγμα όταν τα παιδιά χρησιμοποιούν υπολογιστές, συσκευές, και εφαρμογές για να συμμετάσχουν σε σημαντικές εμπειρίες μάθησης ή αφήγησης. Η κοινή χρήση εμπειριών και την τεκμηρίωσή τους με φωτογραφίες και ιστορίες, την εγγραφή ή τη χρήση λογισμικού συνομιλίας μέσω βίντεο μπορεί να εμπλέξει βαθιά τα παιδιά με θετικό και εποικοδομητικό τρόπο, ειδικά όταν ένας ενήλικας τα υποστηρίζει.

Οι ενήλικες πρέπει να αναγνωρίσουν ότι αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι αν το μυαλό του παιδιού είναι ενεργό και βαθιά αφοσιωμένο σε αυτό που κάνει, παρά αν βασίζεται μονάχα στη διαχείριση του χρόνου χρήσης της οθόνης. Όπως εξερευνήσαμε στην Ενότητα 3, αναφερόμενοι στην **Ψηφιακή Ευημερία**, οι ενήλικες θα πρέπει να εξισορροπούν και να μετριάσουν τη χρήση της τεχνολογίας με τα παιδιά, θέτοντας τα κατάλληλα όρια και καλύπτοντας τις ανάγκες των παιδιών και της οικογένειάς τους. Οι ενήλικες θα πρέπει να «μοντελοποιούν» τη συμπεριφορά κατά τη χρήση της τεχνολογίας και με τα παιδιά πριν επιτρέψουν στα παιδιά να τη χρησιμοποιούν ανεξάρτητα.

Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα **ηλικιακά** και **αναπτυξιακά επίπεδα** των παιδιών κατά τη χρήση της τεχνολογίας. Αυτό είναι λειτουργικό για να καθοριστεί το καλύτερο για την υγιή ανάπτυξη των παιδιών και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ειδικά κατά τη διάρκεια των ρυθμίσεων πρώιμης μάθησης, η χρήση της τεχνολογίας θα πρέπει να ενσωματώνεται στο πρόγραμμα μάθησης ενός παιδιού και να εξισορροπεί με άλλα εργαλεία μάθησης (όπως υλικό γραφής, βιβλία, και παιχνίδια). Όταν η τεχνολογία περιλαμβάνεται σε εκπαιδευτικές διαδικασίες, είναι καλό να διενεργείται ειδική ανάλυση και εξέταση, η οποία σχετίζεται κυρίως με τα χαρακτηριστικά των συσκευών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Τέλος, οι εκπαιδευτές και οι γονείς πρέπει να σκεφτούν προσεκτικά εάν η τεχνολογία είναι λειτουργική στη μαθησιακή διαδικασία των παιδιών τόσο σε δομημένο όσο και σε μη-τυπικό πλαίσιο (Office of Educational Technology, n.d.)



Το γνωρίζατε αυτό;

Συνεργασία με γονείς για την υποστήριξη της μάθησης των παιδιών

Η έκθεση «Working with Parents to Support Children's Learning» εκδόθηκε από το Ίδρυμα Education Endowment Foundation (EEF), με στόχο να βοηθήσει τα σχολεία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συνεργαστούν με τους γονείς για τη βελτίωση της μάθησης των παιδιών. Όταν αναφερόμαστε στη «γονική δέσμευση», αναφερόμαστε στα σχολεία και στους εκπαιδευτές που συνεργάζονται με τους γονείς για τη βελτίωση των ακαδημαϊκών αποτελεσμάτων των παιδιών. Είναι μια προσβάσιμη επισκόπηση της υπάρχουσας έρευνας με σαφή, εφαρμόσιμη καθοδήγηση. Οι κατευθυντήριες γραμμές βασίζονται επίσης σε ευρύτερο φάσμα αποδεικτικών στοιχείων και συμβολής εμπειρογνομώνων.

Διαβάστε ολόκληρη την έκθεση εδώ: <https://educationendowmentfoundation.org.uk/tools/guidance-reports/working-with-parents-to-support-childrens-learning/>

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του ιδρύματος για να ανακαλύψετε άλλες αναφορές καθοδήγησης και πρακτικά εργαλεία: www.educationendowmentfoundation.org.uk

Ας εξασκηθούμε

Προφίλ Ικανοτήτων ενός Εκπαιδευτή (Facilitator)

Με βάση τα όσα εξετάσαμε σε αυτή την ενότητα σχετικά με την εκπαίδευση και εκμάθηση, ετοιμάστε έναν κατάλογο των ικανοτήτων που πρέπει να διαθέτει ένας εκπαιδευτής. Στη συνέχεια, αξιολογήστε το προσωπικό σας επίπεδο των ικανοτήτων που καταχωρίσατε χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 έως το 10 - όπου 1 σημαίνει πολύ χαμηλό επίπεδο και 10 σημαίνει πολύ υψηλό επίπεδο. Μετά την αυτοαξιολόγηση, γράψτε συμπεράσματα για τη δική σας ανάπτυξη και βελτίωση όσον αφορά τις πιο σημαντικές διαδικασίες εκπαίδευσης.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου

Εκμάθηση κατά τη διάρκεια των εκπαιδεύσεων

Επιλέξτε μία ενότητα εκπαίδευσης από τις εκπαιδεύσεις για γονείς που έχετε ήδη προετοιμάσει ή πραγματοποιήσει. Αναλύστε τον στόχο και το περιεχόμενο αυτής της ενότητας. Εξετάστε πώς θα μπορούσε να εφαρμοστεί η ενότητα εάν χρησιμοποιούνταν εργαλεία και τεχνικές εκπαίδευσης (facilitation techniques). Καταγράψτε ένα μια ατζέντα αυτής της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των σταδίων αυτής διαδικασίας: **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ, ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ, ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΜΑΘΗΣΗ, ΕΜΠΕΙΡΙΑ.**

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου

Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Η εμπειρία είναι βασικό στοιχείο της μάθησης.
- Οι οικογένειες μπορούν να θεωρηθούν ως μια ομάδα με δική τους «ατζέντα, κανόνες και πεποιθήσεις» που ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η μάθηση.
- Οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν για πρώτη φορά με την υποστήριξη ειδικών πριν ενεργήσουν ανεξάρτητα. Η μάθηση είναι μια συνεχής και εγγύς διαδικασία και το αποτέλεσμα της συνεργατικής επίλυσης προβλημάτων.
- Η καθοδηγούμενη μάθηση δεν καθοδηγείται από το πρωτόκολλο, καθώς το κύριο κίνητρό της ορίζεται κατά μήκος των ικανοτήτων για τη φροντίδα ενός παιδιού.
- Ο ρόλος ενός εκπαιδευτή δεν είναι να αλλάζει τις αξίες ενός ατόμου, αλλά να τις αναγνωρίζει και να αυξάνει την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευόμενων σχετικά με τις δικές τους πεποιθήσεις

Ερωτήσεις για προβληματισμό

- Αισθάνονται άνετα οι γονείς να μοιράζονται εμπειρίες γονικής μέριμνας;
- Ποιος είναι ο ρόλος της οικογένειας στις εκπαιδεύσεις που υλοποιώ;
- Αισθάνονται άνετα οι γονείς να αλληλοεπιδρούν και να αντιδρούν κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτών μας συναντήσεων;
- Υπάρχει ανταλλαγή απόψεων και ανοιχτός διάλογος μεταξύ εμένα και των γονέων που συμμετέχουν στις εκπαιδεύσεις μου;
- Πώς μπορώ να σχεδιάσω και να ενσωματώσω τη χρήση τεχνολογίας στις εκπαιδεύσεις μου με γονείς;



ΕΝΟΤΗΤΑ 5:

Ενδυναμώνοντας τους Γονείς

Εν συντομία

Αυτή η ενότητα διερευνά τρόπους για τη δημιουργία προσβάσιμων και φιλικών προς τη μάθηση περιβαλλόντων για τους γονείς. Εισάγει τρόπους για τους εκπαιδευτές ώστε να γίνουν ικανοί διαμεσολαβητές στη μαθησιακή διαδικασία των γονέων, καθώς και ιδέες σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας κατάλληλων συνθηκών για όλους τους εκπαιδευόμενους.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Τη δημιουργία προσβάσιμων χώρων και εξασφάλιση πρόσβασης σε ψηφιακά περιβάλλοντα για τους γονείς
- Την προώθηση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
- Τη διαφορά μεταξύ παθητικότητας, επιθετικότητας και διεκδικητικής συμπεριφοράς
- Την Οπτική, Ακουστική και Κινησθητική Μέθοδο (VAK)
- Τους τρόπους αντιμετώπισης γονέων με ποικίλες μαθησιακές ανάγκες, προφίλ, και υπόβαθρα
- Τις βασικές αρχές της ενσυναίσθησης

Ας περιηγηθούμε...

Δημιουργία προσβάσιμων χώρων και εξασφάλιση πρόσβασης σε ψηφιακά περιβάλλοντα

Προκειμένου να δημιουργηθούν προσβάσιμοι και διαδραστικοί χώροι για τους γονείς, οι εκπαιδευτές πρέπει να διασφαλίσουν την ενεργό ρόλο των συμμετεχόντων ως εκπαιδευόμενοι. Αυτό θα διευκολύνει τις διαδικασίες εκπαίδευσης σύμφωνα με τις δεξιότητες, τις προσδοκίες, και τις ανάγκες των γονέων. Οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπαίδευση, το χρονοδιάγραμμα, καθώς και τα μέτρα προετοιμασίας που ελήφθησαν είναι όλοι βασικοί παράγοντες για την επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (Center on the Social and Emotional Foundations for Early Learning, n.d; Voltage Control, 2019).

Χρόνος και Προετοιμασία

Ο χρόνος και η προετοιμασία είναι βασικοί παράγοντες κατά τον προγραμματισμό μιας εκπαίδευσης. Ως εκπαιδευτής, πρέπει να είστε βέβαιοι ότι το συνολικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι κατάλληλο και θα σας επιτρέψει να πραγματοποιήσετε όλα όσα έχετε σχεδιάσει. Για να επιτευχθεί αυτό:

- **Να είστε ρεαλιστές με το χρόνο που παρέχετε.** Αφιερώστε επαρκή χρόνο για την κάθε δραστηριότητα. Είναι πάντα καλύτερο να εμβαθύνετε σε ένα θέμα ή να σχεδιάσετε άλλες δραστηριότητες σε περίπτωση που ξεμείνετε από χρόνο, παρά να βιαστείτε να καλύψετε πολλά θέματα που οι γονείς δεν είναι σε θέση να αφομοιώσουν. Δώστε το λόγο στους γονείς να μιλήσουν ευρέως για τα θέματα που καλύπτονται, αλλά χωρίς να επικεντρωθούν σε ένα μόνο σημείο.



- **Όταν πρόκειται για διμερείς εκπαιδεύσεις** (δηλαδή που εμπλέκονται δύο άτομα πρόσωπο με πρόσωπο), προτιμήστε την υλοποίηση σύντομων συναντήσεων, καθώς είναι πιο έντονες και απαιτούν συνεχή προσοχή από τους συμμετέχοντες (60 έως 80 λεπτά το πολύ).
- **Αν έχετε να κάνετε με αρκετούς γονείς ή σχεδιάζετε μια μακρά εκπαίδευση,** ορίστε μικρά διαλείμματα μεταξύ των διαφόρων μερών, ώστε εσείς και οι γονείς να μπορείτε να ξεκουραστείτε. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε σε θέση να δημιουργήσετε άτυπους χώρους αλληλεπίδρασης στους οποίους θα μπορούσε να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη και οι επικοινωνία μεταξύ των συμμετεχόντων.
- **Δείξτε ευελιξία όσον αφορά το χρόνο.** Είναι καλό να προσαρμόσετε τις εκπαιδευτικές σας συναντήσεις στην καλύτερη στιγμή για τους γονείς εκτός του χρόνου εργασίας και των οικογενειακών καθηκόντων τους.
- **Δημιουργήστε μια μικρή ημερήσια διάταξη ή μια λίστα θεμάτων συζήτησης** για να δομήσετε την εκπαιδευτική σας συνάντηση και να παραμείνει ως έχει (παρόλο που μπορείτε να κάνετε αλλαγές κατά τη διάρκεια). Μερικές φορές, είναι επίσης χρήσιμο να μοιραστείτε τις πληροφορίες εκ των προτέρων, έτσι ώστε οι γονείς που παρακολουθούν την εκπαίδευση να μην έχουν λάθος προσδοκίες σχετικά με τα ζητήματα που θα αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.
- **Οργανώστε τα στοιχεία ή τα θέματα της περιόδου λειτουργίας με λογική σειρά και διάρκεια.** Βεβαιωθείτε ότι συζητούνται πρώτα πιο συναφή ή επείγοντα θέματα. Επενδύστε λιγότερο χρόνο σε δευτερεύοντα ή λιγότερο σημαντικά ζητήματα.
- **Θα μπορούσατε επίσης να αντιμετωπίσετε καταστάσεις όπου οι εκπαιδευτικές σας συναντήσεις δεν είχαν προγραμματιστεί από εσάς, αλλά απαιτήθηκαν από τους γονείς.** Σε αυτό το σενάριο, εκτός από τη φροντίδα όλων των παραπάνω θεμάτων, ζητήστε από τους γονείς να σας ενημερώσουν για το περιεχόμενο και τους λόγους για την συγκάλυψη αυτών των θεμάτων. Αυτό θα σας βοηθήσει να προετοιμαστείτε καλύτερα και να ορίσετε τις προσδοκίες τους.

Προσβασιμότητα χώρου και θέματα οργάνωσης

Ο φυσικός χώρος - δηλαδή, η αίθουσα όπου θα πραγματοποιηθεί μια εκπαίδευση - και τα στοιχεία του είναι επίσης απαραίτητα για τη δημιουργία κατάλληλου πλαισίου για συζητήσεις και προβληματισμούς. Αυτό σημαίνει την επιλογή των κατάλληλων εγκαταστάσεων και την παροχή του απαραίτητου υλικού για την ορθή εφαρμογή της εκπαιδευτικής σας συνάντησης:

- **Επιλέξτε ένα χώρο ανάλογα με τις ανάγκες σας:** εξετάστε παράγοντες όπως ο αριθμός των συμμετεχόντων, ο τύπος του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιήσετε, το μέγεθος του χώρου κ.λπ. Θα πρέπει να δημιουργήσετε ιδιωτικότητα, οπότε δοκιμάστε να εντοπίσετε έναν ήσυχο χώρο χωρίς εξωτερικούς περισπασμούς ή που να μην χρησιμοποιείται από άλλους ταυτόχρονα, προκειμένου να επιτύχετε καλή ακουστική του δωματίου και να επιτρέψετε σε όλους να σας ακούνε καθαρά.



- **Η τοποθεσία πρέπει να είναι γνωστή.** Εάν είναι δυνατόν, δώστε προτεραιότητα σε χώρους που οι γονείς ήδη παρακολουθούν και είναι εξοικειωμένοι (π.χ. ένα μια σχολική αίθουσα). Αυτό θα εμπλέξει τους γονείς στη ζωή των παιδιών και θα τους κάνει να συνειδητοποιήσουν την καθημερινή τους ζωή ή την εργασία σας. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, επιλέξτε μέρη που οι γονείς νιώθουν οικεία (π.χ. σε ένα χώρο στη γειτονιά) ή με καλές υποδομές (π.χ. εύκολη πρόσβαση με τα μέσα μαζικής μεταφοράς) ή με εύκολο χώρο στάθμευσης.
- **Οι χώροι θα πρέπει να είναι προσβάσιμοι για άτομα με μειωμένη κινητικότητα (π.χ. με ανελκυστήρα ή χωρίς σκάλες).** Σκεφτείτε πιθανές πρόσθετες ανάγκες για τους συμμετέχοντες στην εκπαίδευσή σας. Για παράδειγμα, ίσως χρειαστεί να φέρετε εκπαιδευμένους σκύλους εάν ο χώρος το επιτρέπει, να έχετε επιπλέον χώρους για ηλεκτρικά αναπηρικά αμαξίδια και να αφαιρέσετε καλώδια ή άλλα αντικείμενα του χώρου.
- **Τακτοποιήστε σωστά την αίθουσα, ώστε να μπορείτε να καθίσετε ακριβώς μπροστά στους γονείς και στο ίδιο επίπεδο.** Με αυτόν τον τρόπο, δεν θα θεωρείστε ως «ανώτερος/η». Εάν έχετε πολλά άτομα που παρακολουθούν την εκπαίδευσή σας, δοκιμάστε να σχηματίσετε έναν κύκλο. Είναι σημαντικό οι συμμετέχοντες να μπορούν να βλέπουν ο ένας τον άλλον καθώς μιλούν και συζητούν, αφού αυτό θα τους βοηθήσει να αντιληφθούν τη γλώσσα του σώματος και να βελτιώσουν την επικοινωνία μεταξύ

τους. Αυτό είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τους γονείς με προβλήματα ακοής, καθώς θα είναι σε θέση να διαβάσουν τα χείλη των άλλων εκπαιδευόμενων.

- **Βρείτε τα κατάλληλα έπιπλα και υλικά ανάλογα με τις δραστηριότητες που σκοπεύετε να υλοποιήσετε.** Για παράδειγμα, εάν οι γονείς χρειαστεί να γράψουν κάτι, βεβαιωθείτε ότι ο χώρος είναι εξοπλισμένος με πίνακες, στυλό, και φύλλα.
- **Ζεστό ή Κρύο; Βεβαιωθείτε ότι η θερμοκρασία δωματίου δεν είναι πολύ χαμηλή ή πολύ υψηλή,** καθώς αυτό θα μπορούσε να κάνει τους γονείς να αισθάνονται άβολα, δημιουργώντας πρόσθετες αντιδράσεις και προβλήματα.
- **Ελέγξτε τον φωτισμό του δωματίου:** βεβαιωθείτε ότι ο φωτισμός είναι κατάλληλος για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Προσπαθήστε να επωφεληθείτε από το φυσικό φως, χωρίς να προκληθούν περισπασμοί (π.χ. επιλέξτε ένα δωμάτιο με μεγάλα παράθυρα αλλά όχι στο επίπεδο του δρόμου, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να μην βλέπουν πεζούς να περνούν). Διαφορετικά, μπορεί να αισθάνονται ότι τους παρατηρούν.
- **Λάβετε υπόψη ότι ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των γονέων και τις ποικίλες ανάγκες τους,** μπορεί να χρειαστείτε επιπλέον υλικό προσβασιμότητας που θα πρέπει να προετοιμάσετε εκ των προτέρων (π.χ. ευανάγνωστα αρχεία, κώδικας Μπράιγ, προγράμματα ανάγνωσης της οθόνης, απτικές επιφάνειες ή τρισδιάστατα μοντέλα, οπτικοακουστικό υλικό κ.λπ.).

Ο κατάλληλος χώρος είναι σύμμαχός σας, έτσι επωφεληθείτε από αυτόν για την επιτυχή διεξαγωγή των εκπαιδεύσεών σας και προς όφελος των γονέων, καθώς μπορεί να βοηθήσει στη διευκόλυνση της διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών και μάθησης.

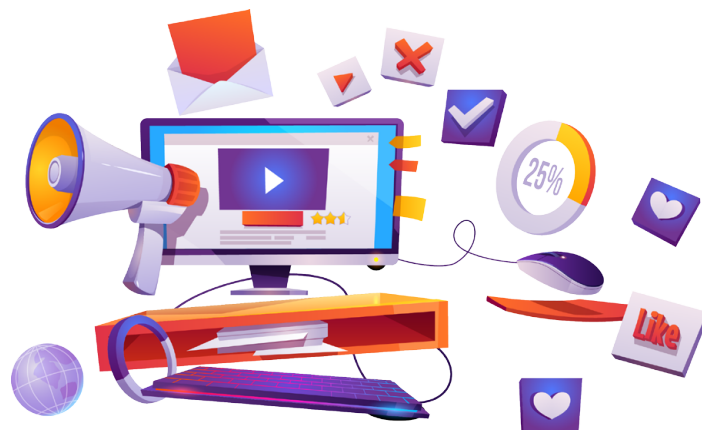
Ο διαδικτυακός χώρος

Οι τεχνολογίες μπορούν επίσης να αντικαταστήσουν τους φυσικούς χώρους, να κάνουν τις αποστάσεις αμελητέες και να ξεπεράσουν τα γεωγραφικά εμπόδια. Βοηθούν επίσης στην αντιμετώπιση του προβλήματος των γονέων που, λόγω ωρών εργασίας ή άλλων χρονικών περιορισμών, δεν μπορούν να παρακολουθήσουν μια εκπαίδευση με φυσική παρουσία. Παρά τα οφέλη αυτά, ο φόβος του να μην είστε εξοικειωμένοι με διάφορες συσκευές μπορεί να συμβεί κατά την εφαρμογή διαδικτυακών εκπαιδεύσεων, οπότε κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας, θα πρέπει να λάβετε υπόψη επιπλέον ζητήματα εκτός από τα προηγούμενα που αναφέρθηκαν:

- Να θυμάστε ότι η πρακτική των γονέων σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ θα συμβάλει στην καλύτερη συμμετοχή τους στη χρήση αυτών των εργαλείων με τα παιδιά τους ή την καθημερινή τους ζωή. Οι ΤΠΕ μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία νέων ευκαιριών για τη συμμετοχή οικογενειών - εντός και εκτός των παραδοσιακών σχολικών πλαισίων. Αποφύγετε τη «δαιμονοποίηση» των ΤΠΕ και υπενθυμίστε στους γονείς ότι ο χρόνος χρήσης της οθόνης μπορεί επίσης να είναι μια καλή ευκαιρία να συζητήσουν με τα παιδιά τους και να ενισχύσουν τη σχέση τους μαζί τους. Οι ΤΠΕ μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών, καθώς δεν τα καθιστούν πάντα πιο παθητικά ή τα απομονώνουν από άλλα άτομα ή μέλη της οικογένειας, εάν χρησιμοποιούνται σωστά.

- Επιλέξτε συσκευές που οι γονείς γνωρίζουν ήδη πώς να χρησιμοποιούν (π.χ. smartphones, tablets, υπολογιστές) καθώς και προγράμματα/εφαρμογές με τα οποία είναι εξοικειωμένοι (π.χ. Whatsapp ©, Skype ©, Zoom © κ.λπ.). Προτρέψτε τους να τα δοκιμάσουν πριν την έναρξη μιας εκπαίδευσης. Εάν είναι δυνατόν, συμβουλευστε τους να δεχτούν βοήθεια από τα παιδιά τους. Βεβαιωθείτε ότι αισθάνονται άνετα με τη συσκευή και το λογισμικό που χρησιμοποιούνται, για να αποφύγετε την πιθανότητα να αποχωρήσουν ή να απογοητευτούν.

- Μόλις γνωρίζετε τα επίπεδα ικανοτήτων των γονέων όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ, βεβαιωθείτε ότι χρησιμοποιούν επίσης ψηφιακά μέσα για να έρθουν σε επαφή μαζί σας ανάλογα με τις γνώσεις που έχουν (π.χ. χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, © Whatsapp, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μηνύματα κειμένου, κ.λπ.). Αυτό μπορεί να βοηθήσει στην επέκταση της μάθησης πέρα από τη δεδομένη εκπαιδευτική δραστηριότητα, και να δώσει στους γονείς ιδέες σχετικά με τις δραστηριότητες που μπορούν να δοκιμάσουν στο σπίτι με τα παιδιά τους χρησιμοποιώντας ΤΠΕ.



- Έχετε κατά νου ότι οι διαδικτυακές εκπαιδεύσεις δεν είναι τόσο δυναμικές όσο οι φυσικές συναντήσεις, οπότε θα χρειαστείτε περισσότερο χρόνο για να τις εφαρμόσετε και μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από το αναμενόμενο.
- Προσπαθήστε να χρησιμοποιήσετε την βιντεοκάμερα όσο το δυνατόν περισσότερο. Βλέποντας τα πρόσωπα των άλλων επιτρέπει στους γονείς να χρησιμοποιούν τη γλώσσα του σώματος, να αποφεύγουν τις παρεξηγήσεις, και να θέτουν μια πιο δυνατή και πιο σίγουρη συζήτηση μεταξύ των εμπλεκόμενων ατόμων. Αυτό θα σας βοηθήσει να εντοπίσετε αντιδράσεις και να κατανοήσετε καλύτερα τα συναισθήματα των γονέων. Παρ' όλα αυτά, σεβαστείτε την ιδιωτική ζωή των γονέων εάν επιθυμούν να κρατήσουν την κάμερά τους κλειστή.
- Έχετε υπόψιν ότι οι διμερείς διαδικτυακές εκπαιδεύσεις μπορούν να κάνουν τους να αισθάνονται παραμελημένοι. Αυτό μπορεί να επιλυθεί χρησιμοποιώντας το ομάδες στο Whasapp © και το Facebook ©, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενημερωτικά δελτία κ.λπ., που θα μπορούσαν να επιτρέψουν σε αρκετούς γονείς να παραμείνουν ενημερωμένοι και σε επαφή μαζί σας ενώ εργάζονται με περισσότερα από ένα άτομα.
- Προσπαθήστε να χρησιμοποιήσετε διαφορετικούς ιστότοπους ή εργαλεία για να αλληλοεπιδράσετε με τους γονείς όταν επικοινωνείτε μαζί τους μέσω διαδικτύου. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα απλό εργαλείο και να το αλλάξετε αργότερα σύμφωνα με τις δεδομένες δεξιότητες που έχουν αποκτήσει οι γονείς. Βεβαιωθείτε ότι παρουσιάζετε αυτά τα εργαλεία ένα προς ένα, έτσι ώστε οι γονείς να μπορούν να εξοικειωθούν μαζί τους και να μην αισθάνονται υπερφορτωμένοι. Είναι ένας καλός τρόπος για να τους κινήσετε το ενδιαφέρον και την επιθυμία να τα δοκιμάσουν, βελτιώνοντας παράλληλα τη χρήση των τεχνολογιών και ευαισθητοποιώντας τους για το πόσο χρήσιμες μπορούν να είναι. Μερικά από αυτά τα εργαλεία είναι τα: [Wooclap](#) © [Padlet](#) © [Mentimeter](#) © [Jamboard](#) © [Framapad](#) © and [Trello](#) ©

Πρώθηση της Δημιουργικότητας και της Κριτικής Σκέψης

Όπως είδαμε στην Ενότητα 4, ο εκπαιδευτής, για να είναι σε θέση να παρέχει ένα μαθησιακό και ανακλαστικό περιβάλλον, χωρίς να επιβάλλει συμπεράσματα στους γονείς θεωρώντας τους απλούς αποδέκτες, πρέπει πρώτα να γίνει «**διαμεσολαβητής**». Δηλαδή, οι γονείς πρέπει εμπλακούν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία, αναλαμβάνοντας να ηγηθούν μέρος της μαθησιακής διαδικασίας, εμπλουτίζοντας την με τις δικές τους συνεισφορές. Ο εκπαιδευτής είναι έτσι υπεύθυνος για τη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας και ενός αισθήματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης, όπου οι γονείς αισθάνονται άνετα να συμμετάσχουν και να συνεισφέρουν με τις απόψεις τους. Για να καταστεί αυτό δυνατό, είναι σημαντικό να δοθεί προσοχή στις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος: τη στάση του εκπαιδευτή και τη συμμετοχή των γονέων (Public Health Agency of Canada, 2019).

Η Δύναμη Διεκδικητικής Συμπεριφοράς (assertiveness)

Τα προφίλ, οι δεξιότητες, και το υπόβαθρο των γονέων μπορούν πάντα να αλλάξουν, επομένως είναι σημαντικό να εξασφαλίσετε την κατάλληλη μεταφορά πληροφοριών και να ορίσετε τα επιχειρήματά σας με αποτελεσματικό τρόπο για να καθοδηγήσετε τους γονείς και να βρείτε μαζί λύσεις.

Για να επιτευχθεί αυτό, η διεκδικητική συμπεριφορά είναι μια βασική έννοια που πρέπει να υιοθετήσετε όχι μόνο για εσάς ως εκπαιδευτής, αλλά και για τους γονείς με τους οποίους συνεργάζεστε. Θα σας βοηθήσει να υποστηρίξετε κατάλληλα τους γονείς ώστε να αντιμετωπίζουν θέματα διαμεσολάβησης και συγκρούσεις στο σπίτι.

Διεκδικητική συμπεριφορά σημαίνει να μπορείς να υπερασπίζεσαι τον εαυτό σου και τις απόψεις σου με ήρεμο και θετικό τρόπο, σεβόμενος παράλληλα τις σκέψεις και τα συναισθήματα των άλλων. Η διεκδικητική συμπεριφορά δεν αφορά μόνο το μήνυμα και τον τρόπο επικοινωνίας ενός θέματος. Ασχολείται επίσης με το είδος των ανθρώπων και τους τρόπους με τους οποίους συμπεριφέρονται μέσα σε μια συζήτηση. Για παράδειγμα, θα δυσκολευτείτε περισσότερο να αντιμετωπίσετε παθητικές και επιθετικές προσωπικότητες. Το καθήκον σας είναι να τους μεταφέρετε σε ένα μεσαίο σημείο (δηλαδή όχι πολύ επιθετικό ή πολύ παθητικό). Αυτό θα τους επιτρέψει να μοιραστούν μαζί σας τους στόχους τους και να πάρουν αυτό που απαιτούν, αλλά ταυτόχρονα, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των άλλων, χωρίς να «ακυρώνετε» τα δικαιώματά τους.



Δείτε πώς μπορείτε να αναγνωρίσετε άτομα με δυναμικά χαρακτηριστικά, σε σύγκριση με τα παθητικά και επιθετικά:

ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ	ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΙΚΟΣ	ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΣ
Μιλάει απαλά ή ασθενώς ή χωρίς έκφραση	Μιλάει σταθερά, ειλικρινά, και άμεσα	Μιλάει πολύ δυνατά
Φοβάται να μιλήσει	Παρέχει σαφή μηνύματα	Διακόπτει τους άλλους
Είναι «υπερβολικά καλός/ή»	Ο τόνος ομιλίας του/της είναι κανονικός	Μιλάει καθώς μιλούν άλλοι
Πεσμένοι ώμοι	Δείχνει χαλαρός/ή	Εισβάλλει στον προσωπικό χώρο των άλλων
«Συρρικνωμένος/η»	Έχει ανοιχτή στάση στα διάφορα ζητήματα	Στέκεται άκαμπτα
Αποφεύγει την επαφή με τα μάτια	Έχει καλή επαφή με τα μάτια	Κοιτάζει επίμονα τους άλλους
Δείχνει ανίσχυρος/η	Δείχνει ισχυρός	Δείχνει απειλητικός/ή
Είναι παθητικός/ή	Είναι καλός/ή «ηθοποιός»	Είναι επιθετικός/ή
Θέτει ελάχιστα ή μηδαμινά προσωπικά όρια	Θέτει λογικά προσωπικά όρια	Θέτει άκαμπτα προσωπικά όρια
Έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση	Έχει αυτοπεποίθηση σε λογικά πλαίσια	Έχει χαμηλή εκτίμηση
Απομονώνει τον εαυτό του από τις ομάδες	Συμμετέχει σε μια ομάδα	Μπορεί να ελέγχει ομάδες
Τα χέρια του/της δείχνουν νευρικότητα	Τα χέρια του/της δείχνουν χαλαρότητα	Τα χέρια του/της είναι σαν γροθιά

Πηγή: Centre for Parenting Education (n.d.)

Για να τους διδάξετε τη διεκδικητική συμπεριφορά, μπορείτε να δοκιμάσετε μια απλή διαδικασία με τους γονείς:

1. Προτρέψτε τους να περιγράψουν το πρόβλημα που προσπαθείτε να εξετάσετε μέσω της εκπαίδευσης, χρησιμοποιώντας εμπειρικά γεγονότα και ζητήματα που θεωρούνται **αντικειμενικά** (π.χ. δράσεις, συμπεριφορές κ.λπ.) και δεν βασίζονται σε **υποκειμενικές απόψεις**. Για παράδειγμα, εάν ένας γονέας προσπαθεί να περιγράψει μια κατάσταση δηλώνοντας «Συμπεριφέρεται άσχημα», αυτό δεν είναι μια έγκυρη ή συγκεκριμένη έννοια. Τι εννοούμε "κακά ή άσχημα"; Για να λαμβάνουν προφανείς αποφάσεις, οι γονείς πρέπει να κατανοήσουν πώς ξεκίνησε ένα συγκεκριμένο ζήτημα: Τι συνέβη; Ποια άτομα είχαν εμπλακεί; Ποιες πράξεις ακολούθησαν; Πού συνέβη αυτό;
2. Προτρέψτε τους επίσης να μοιραστούν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους με ανοιχτό και σαφή τρόπο σε σχέση με το πρόβλημα: Για παράδειγμα, ρωτήστε τους «Τι αισθανθήκατε εκείνη τη στιγμή; Και τώρα; Το μοιραστήκατε με τους άλλους εμπλεκόμενους;»
3. Ενθαρρύνετε τους να βρουν δημιουργικές λύσεις για τη βελτίωση της κατάστασης. Συμβουλέψτε τους να βρουν συγκεκριμένους τρόπους δράσης: «Θα μπορούσα...», «Θα του/της πω ότι...», κλπ.

4. Προτρέψτε τους να συνεχίσουν όλα τα προηγούμενα βήματα με τα δικά τους λόγια, ώστε να μπορούν να εφαρμόσουν διεκδικητική συμπεριφορά με άλλα άτομα, όπως τα παιδιά τους. Συμβουλευτέ τους να επαναλάβουν δυνατά το τελικό αποτέλεσμα όπως σε ένα παιχνίδι ρόλων, για παράδειγμα:

*"Γιώργο, σήμερα το πρωί πήρες τον υπολογιστή μου χωρίς άδεια (1)
Νόμιζα ότι τον έχασα και ένιωσα συγκλονισμένος (2)
Την επόμενη φορά, παρακαλώ ρωτήστε με πρώτα, ώστε να ξέρω πού είναι
και να σας πω πότε θα το χρειαστώ ξανά και στο μεταξύ μπορείτε να το
χρησιμοποιήσεις ελεύθερα (3)
Έτσι μπορούμε και οι δύο να χρησιμοποιήσουμε την ίδια συσκευή, να
εκτελέσουμε τα καθήκοντά μας και να εξοικονομήσουμε χρήματα για τον
σχολικό εξοπλισμό (4)*

5. Υπενθυμίστε στους γονείς να εξασκήσουν αυτή τη διαδικασία στο σπίτι και να την εφαρμόσουν με τα παιδιά τους (όσο περισσότερο τη δοκιμάζουν, τόσο καλύτερα θα την εκτελέσουν).

Για άλλη μια φορά, ακόμη και αν ένας εκπαιδευτής μπορεί σαφώς να διακρίνει τους γονείς με διεκδικητική συμπεριφορά από αυτούς με επιθετική ή παθητική συμπεριφορά, τι γίνεται αν οι γονείς δυσκολεύονται να καταλήξουν σε εναλλακτικές λύσεις στα προβλήματά τους; Αυτή είναι μια ευκαιρία για τους εκπαιδευτές να γίνουν δημιουργικοί.

Δημιουργικότητα και Κριτική Σκέψη

Για να βρουν κατάλληλες εναλλακτικές λύσεις και να υιοθετήσουν μια δυναμική προσέγγιση, οι γονείς πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν τις διάφορες καταστάσεις και να καθορίζουν κατάλληλες στρατηγικές. Αυτό θα δώσει προστιθέμενη αξία στις λύσεις που βρίσκουν. Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθεί μια διαδικασία αλλαγής ή καινοτομίας στην καθημερινή τους ζωή (Aula Planeta, n.d.; Dewar, 2009-2012; Taneri, 2012).

Τι πρέπει να γνωρίζει ο εκπαιδευτής για να το κάνει αυτό;

- **Ευαισθησία και Ενσυναίσθηση.** Κάντε ερωτήσεις στους γονείς για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις ανάγκες, τις προσδοκίες, και τις δεξιότητές τους. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στις πληροφορίες από μειονότητες ή εθνοτικές ομάδες με διαφορετικά χαρακτηριστικά από εσάς, και αναλύστε τα.
- **Ικανότητα εξαγωγής συμπερασμάτων μέσα από δράσεις, καθοδήγησης συνεδριών ενημέρωσης και αξιολόγησης μαζί με τους γονείς της μάθησής τους.** Να είστε υπομονετικοί και να παρατηρείτε τις αντιδράσεις των συμμετεχόντων, επωφεληθείτε από αυτές!
- **Να είστε ανοιχτοί, οικείοι και, αν είναι δυνατόν, διασκεδαστικοί.** Να έχετε χιούμορ κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής συνάντησης, ώστε τα πάντα να λειτουργήσουν όσο το δυνατόν πιο ομαλά - ωστόσο, μην υπερβαίνετε τον εαυτό σας και συμπεριφέρεστε σοβαρά σε ευαίσθητες συγκρούσεις και προβλήματα.

- **Αποσαφήνιση ρόλων:** εξηγήστε στους γονείς ότι περιμένετε από αυτούς να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, καθώς αυτός είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχή ολοκλήρωσή της. Οι γονείς πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αλληλοεπιδρούν όταν χρειάζεται.
- **Ακούστε ενεργά και μιλήστε με αποτελεσματικό τρόπο που ταιριάζει με το γλωσσικό τόνο των γονέων.**
- **Μην πιέζετε τους γονείς να κάνουν πράγματα που δεν επιθυμούν, αλλά βεβαιωθείτε ότι οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή τους είναι κατάλληλες.** Προσκαλέστε τους να προτείνουν επιλογές ώστε να «γιορτάσουν» την αυτονομία τους και να αναπτύξουν την αυτοδιάθεσή τους.
- **Η ελευθερία έκφρασης και γνώμης των γονέων, καθώς και η ανταλλαγή συναισθημάτων μπορούν να προκαλέσουν πραγματικές καταστάσεις σύγκρουσης και αντιπαράθεσης για διαφορετικές απόψεις.** Προσπαθήστε να συμπεριφέρεστε με σεβασμό και με δυναμικό τρόπο, δείχνοντας τη γνώμη σας και επιτρέποντας στους γονείς να μοιράζονται τη δική τους, χωρίς να εισβάλλουν στα ατομικά δικαιώματα. Θα πρέπει να αφήσετε χώρο για σύγκριση και αντίθεση απόψεων, χωρίς να προσπαθείτε να πείσετε τους άλλους, να έρθετε σε προσωπικές συγκρούσεις ή να επιβάλετε τις δικές σας ιδέες.
- **Χρησιμοποιήστε την αφήγηση για να καθοδηγήσετε τις εξηγήσεις ή τις προσωπικές σας εμπειρίες και να δώσετε παραδείγματα,** αλλά πάντα να σκέφτεστε τις ανάγκες των γονέων. Εάν χρησιμοποιείτε ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, μια προσέγγιση ψηφιακής αφήγησης θα μπορούσε να είναι πολύ χρήσιμη.
- **Υπενθυμίστε στους γονείς να αναγνωρίζουν την επίτευξη μικρών στόχων.** Κάθε επιτυχημένος στόχος είναι μια προσπάθεια που πρέπει να γιορτάζεται!

Ως τελική υπενθύμιση, θα πρέπει πάντα να είστε προετοιμασμένοι να καθοδηγήσετε τους γονείς όταν αισθάνονται αβέβαιοι για μια κατάσταση, κάνοντάς τους να σκεφτούν την κατάσταση, να τους εξηγήσετε τις διαθέσιμες λύσεις και να διευκρινίσετε ζητήματα. Οι γονείς είναι η κύρια πηγή γνώσης σας, επομένως επιτρέψτε τους να μάθουν από τις δικές τους συμπεριφορές και να καταλήξουν στα δικά τους συμπεράσματα.



Για να επιτύχετε τα παραπάνω, είναι σημαντικό να χρησιμοποιήσετε μια ποικιλία προσεγγίσεων και μεθοδολογιών για να σας βοηθήσουμε να προσδιορίσετε ποιες πληροφορίες και περιεχόμενο που είναι πιο χρήσιμα για να διδάξετε στους γονείς. Θυμηθείτε: οι άσχετες πληροφορίες θα τους αποσπάσουν την προσοχή, απομακρύνοντάς τους τελικά από τα πιο σημαντικά ζητήματα. **Ακολουθούν χρήσιμες συμβουλές που θα σας καθοδηγήσουν σε αυτή τη δημιουργική διαδικασία επίλυσης προβλημάτων (Dilip, n.d.):**

- **ΠΛΕΥΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ.** Προκαλέστε τους γονείς να σκεφτούν «έξω από το κουτί», όταν προσπαθούν να λύσουν ένα πρόβλημα, χρησιμοποιώντας προσεγγίσεις απόψεις του προβλήματος που δεν είναι τόσο προφανείς.
- **ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ.** Παρουσιάστε ένα πρόβλημα στους γονείς και διδάξτε τους να φανταστούν ότι εξηγούν αυτό το πρόβλημα στα παιδιά τους. Επαναλάβετε το πρόβλημα σε μια σύντομη παράγραφο και ζητήστε από τους γονείς να το κάνουν ακόμα πιο σύντομο, μέχρι να φτάσουν στο συγκεκριμένο σημείο όπου θα είναι σε θέση να το εξηγήσουν στα παιδιά τους με απλό τρόπο.
- **ΕΧΕΙ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ;** Κάντε τους γονείς να πιστεύουν ότι έχουν ήδη επιτύχει τον στόχο τους: Ρωτήστε τους «Πώς το καταφέρατε; Ποια ήταν τα προηγούμενα βήματά σας;» Αυτή η διαδικασία μπορεί να σας βοηθήσει να εντοπίσετε πώς να προχωρήσετε.
- **ΠΕΣ ΜΟΥ ΓΙΑΤΙ.** Κάνε τους γονείς να αναρωτηθούν γιατί το πρόβλημα συνεχίζει να συμβαίνει και κάντε την ίδια ερώτηση σε κάθε απάντησή τους, μέχρι να φτάσετε στον πυρήνα του προβλήματος. Άλλες άμεσες ερωτήσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας θα ήταν ποιος άλλος εμπλέκεται, ποια προβλήματα ή προκλήσεις πρέπει να ξεπεραστούν, πότε ξεκίνησε και πρέπει να κάνω κάθε βήμα της λύσης του, πόσοι διαφορετικοί τρόποι υπάρχουν για να φτάσω στο τελικό σημείο;
- **ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΙΔΕΩΝ.** Προσκαλέστε τους γονείς να γράψουν όσο το δυνατόν πιο πολλές ιδέες και εναλλακτικές λύσεις για ένα ζήτημα. Αυτό θα τους ενθαρρύνει να ανακαλύψουν νέες λύσεις και να καθορίσουν τον καλύτερο τρόπο για να προχωρήσουν.
- **"ΑΝ ΗΜΟΥΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥΣ..."** Βάλτε τους γονείς «να μπουν» σε παπούτσια άλλων ανθρώπων που σέβονται ή ανθρώπους που γνωρίζουν ότι βρίσκονται σε παρόμοια ή ίδια κατάσταση. Κάντε τους να σκεφτούν: "Τι θα έκανε ή τι έκανε ο Χ;"

Τέλος, υπενθυμίστε στους γονείς ότι μερικές φορές η καινοτομία προέρχεται από την επανάληψη, η οποία τους βοηθά μην φοβούνται να μιμηθούν συμπεριφορές. Συμβουλέψτε τους να διερευνήσουν άλλες πραγματικότητες στις οποίες εμφανίστηκε το ίδιο πρόβλημα και να επαληθεύσουν τι έγινε και τι δεν έκαναν οι ίδιοι.

Διδάξτε στους γονείς να μην φοβούνται να δοκιμάσουν νέες προσεγγίσεις!

Αντιμέτωπιση γονέων με ποικίλες μαθησιακές ανάγκες, προφίλ, προσδοκίες, και ικανότητες

Ένας κρίσιμος παράγοντας που πρέπει να λαμβάνει υπόψη κάθε εκπαιδευτής είναι το γεγονός ότι διαφορετικά άτομα έχουν διαφορετικούς τρόπους να μαθαίνουν και να αφομοιώνουν τη γνώση.

Πράγματι, η αντιμετώπιση γονέων με ποικίλες ανάγκες, προφίλ, προσδοκίες, και ικανότητες είναι πάντα ένα δύσκολο έργο. Αυτό που λειτουργεί με ένα συγκεκριμένο γονέα μπορεί να μην λειτουργεί με άλλους γονείς και αντίστροφα. Οι άνθρωποι τείνουν να κατανοούν τα πράγματα με διαφορετικό τρόπο, οπότε είναι σημαντικό οι εκπαιδευτές να τα εντοπίζουν και να διακρίνουν μεταξύ των διαφορετικών μορφών μάθησης, ώστε να προτείνουν διαφορετικές μεθοδολογίες διδασκαλίας και μάθησης με βάση κάθε στυλ. Για να μπορέσετε να κατηγοριοποιήσετε τους γονείς με τους οποίο εργάζεστε, θα σας βοηθήσει να επιλέξετε τον καλύτερο τρόπο για να τους διδάξετε καθώς και να προωθήσετε την αυτοδιδασκαλία τους (Estilos de aprendizaje, n.d.).

Παρά τους πολλούς διαφορετικούς τύπους μάθησης που υπάρχουν, όπως αυτή που προτάθηκε από τον David Kolb, το μοντέλο του Peter Honey και του Alan Mumford ή την προσέγγιση που έθεσε ο Anthony Gregorc, μπορούμε να τις απλοποιήσουμε χάρη στο μοντέλο **VAK (οπτικός-ακουστικός-κινησθητικός)** που δημιουργήθηκε από τον **Walter Burke Barbe** και αργότερα αναπτύχθηκε από τον **Neil Fleming** (Gende, 2017; Literacy Planet, 2017; Ruiz Ahmed, 2010)

ΟΠΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΤΗ	ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΤΗ	ΚΙΝΗΣΘΗΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΤΗ
Αποκτούν πληροφορίες πιο αποτελεσματικά μέσω της ανάγνωσης ενός κειμένου ή άλλου οπτικού εργαλείου. Αφομοιώνουν καλύτερα τη γνώση δημιουργώντας οπτικούς δεσμούς με τις πληροφορίες που βλέπουν, δημιουργώντας συγκρίσεις και αναπαράγοντάς την (π.χ. μέσω γραφής, ζωγραφικής, σχεδιασμού, κ.λπ.).	Αποκτούν πληροφορίες πιο αποτελεσματικά μέσω της ακρόασης και της ομιλίας. Οι ήχοι (προφορικές εξηγήσεις, φωνητικές οδηγίες) τους βοηθούν να ενσωματώσουν έννοιες και να κατανοήσουν αόριστες ιδέες. Τους αρέσει να διαβάζουν περιεχόμενο δυνατά ή να το επαναλαμβάνουν χρησιμοποιώντας τις δικές τους λέξεις.	Αποκτούν πληροφορίες πιο αποτελεσματικά μέσω κινήσεων και επαφής. Είναι σημαντικό να τους προσφέρουμε συγκεκριμένα πειράματα ή ασκήσεις για να δημιουργήσουν συνδέσεις με αόριστες έννοιες. Είναι ευκολότερο για αυτούς να συσχετίσουν νέες γνώσεις με γνώσεις που ήδη έχουν αποκτήσει.

1. ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΤΕ ΤΟΥΣ ΟΠΤΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΜΑΘΗΤΩΝ:

- Χρησιμοποιήστε διαγράμματα, γραφικές αναπαραστάσεις, χάρτες, εικόνες, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και μηνύματα κειμένου.
- Συμβουλευτέ τους να πάρουν σημειώσεις και να γράψουν στο περιθώριο των εγγράφων που χρησιμοποιούν. Οι νοητικοί χάρτες ή τα σχέδια είναι επίσης χρήσιμα.
- Χρησιμοποιήστε χρώματα για να επισημάνετε τμήματα του κειμένου ή των εγγράφων που σας παρέχονται.
- Υποστηρίξτε τα επιχειρήματά σας χρησιμοποιώντας κατηγορίες, ταξινόμηση και ταξινόμηση.
- Προτρέψτε τους να διαβάσουν βιβλία, άρθρα, ιστότοπους και άλλους πόρους που περιέχουν κείμενο, σχετικά με το ζήτημα που αντιμετωπίζετε. Αυτό θα αποφέρει προστιθέμενη αξία στους «μοναχικούς» και αυτόνομους μαθητές.

2. ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΤΕ ΤΟΥΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΜΑΘΗΤΩΝ:

- Συνομιλήστε, μιλήστε, συζητήστε, και αφηγηθείτε πληροφορίες. Επιβάλετε ερωτήσεις και προσκαλέστε τους γονείς να απαντήσουν σε αυτές.
- Χρησιμοποιήστε οπτικοακουστικό υλικό: βίντεο, εγγραφές κινητών τηλεφώνων, ραδιοφωνικά podcast, συνέδρια, τραγούδια, κ.λπ.
- Προσκαλέστε τους να διαβάσουν δυνατά τα φυλλάδια που τους παρέχονται, να επαναλάβουν τις κατευθυντήριες γραμμές που δόθηκαν ή τα συμπεράσματα της εκπαιδευτικής συνεδρίας.
- Παρατηρήστε ότι σε κάποιους αρέσει να μιλάνε, σε κάποιους να ακούνε και σε κάποιους να έχουν προφορική αλληλεπίδραση. Βεβαιωθείτε ότι οι συνεδρίες σας σας επιτρέπουν να ενσωματώσετε τις επιθυμητές προσεγγίσεις και ταυτόχρονα να διασφαλίσετε ότι οι γονείς μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις τους και να ανταλλάξουν τις ιδέες τους.

3. ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΤΕ ΤΟΥΣ ΚΙΝΑΙΣΘΗΤΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΜΑΘΗΤΩΝ:

- Χρησιμοποιήστε χειροτεχνίες, μοντελοποίηση, παζλ, επιτραπέζια παιχνίδια, μπλοκ κατασκευών κ.λπ. Οι σωματικές ενέργειες θα βοηθήσουν (π.χ. να έχετε μια συνομιλία ενώ περπατάτε, να πίνετε ένα ποτό ή να παίζετε ρόλους).
- Επιτρέψτε τους να μετακινηθούν ή να χρησιμοποιήσουν διαφορετικά στοιχεία του χώρου. Βεβαιωθείτε ότι ο χώρος είναι τακτοποιημένος ώστε να μην αποσπάται η προσοχή τους.
- Προσπαθήστε να αξιοποιήσετε την ενέργειά τους για να κάνετε συγκεκριμένες εργασίες.
- Δώστε τους κάτι να αρπάξουν για να υποστηρίξουν τη συζήτηση (π.χ. μια μπάλα ή ένα στοιχείο για να εκφράσουν και να ιδεάσουν).

Παρά την ταξινόμηση αυτή, οι γονείς τείνουν να συνδυάζουν αυτές τις προσεγγίσεις για να αποκτήσουν πληροφορίες, οπότε προσπαθήστε να πειραματιστείτε με διάφορες μεθόδους. Σταδιακά, θα είστε σε θέση να καταλάβετε τι λειτουργεί καλύτερα με κάθε άτομο. Η μια προσέγγιση δεν αποκλείει την άλλη, οπότε συνδυάστε τις, αν είναι δυνατόν, προκειμένου να παρακινήσετε την αλληλεπίδραση των γονέων και να επιτύχετε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Υπόβαθρο των Γονέων

Δεν είναι μόνο σημαντικός ο τρόπος απορρόφησης των πληροφοριών· είναι επίσης σημαντικό να κατανοήσουμε τους διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των γονέων και τον τρόπο με τον οποίο ενεργούν. Τέτοιοι παράγοντες περιλαμβάνουν τον πολιτισμό, **τον αλφαριθμητισμό ή τις ακαδημαϊκές ικανότητες**, αλλά και το **κοινωνικό υπόβαθρο**. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό να συγκεντρώσετε όσο το δυνατόν περισσότερες αξιόπιστες πληροφορίες από τους γονείς που πρόκειται να συναντήσετε πριν υλοποιήσετε σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική δραστηριότητα. Πληροφορίες μπορεί να προέρχονται από τους ίδιους τους γονείς ή, για παράδειγμα, τους δασκάλους των παιδιών τους στο σχολείο.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας σας ως εκπαιδευτής, θα συναντήσετε διαφορετικές ομάδες μάθησης, κατηγοριοποιημένες κατά παράγοντες όπως η ηλικία, το πολιτιστικό υπόβαθρο, και το επίπεδο δεξιοτήτων. Κάθε ομάδα ορίζεται με ειδικά χαρακτηριστικά και πρέπει να προσεγγίζεται με διαφορετικές μεθόδους. **Ας πάρουμε τέσσερα κύρια παραδείγματα ομάδων, ένα προς ένα:**

1. ΝΕΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

Συνήθως αντιμετωπίζουν μια διπλή διαδικασία ενηλικίωσης των παιδιών, ενώ εξακολουθούν να μαθαίνουν και οι ίδιοι «πώς να είναι ενήλικες». Εστιάζουν περισσότερο «στο παρόν» έτσι ώστε να λειτουργούν καλύτερα μέσω συναισθημάτων και προσομοιώσεων που συνδέονται με πραγματικές εμπειρίες. Οι νέοι γονείς χειρίζονται δύσκολες καταστάσεις που θα μπορούσαν να προκύψουν από συναισθηματικές συγκρούσεις και, ως εκ τούτου, πρέπει να αναγνωριστεί η προσπάθεια για την αντιμετώπισή τους.

Όταν ασχολείστε με νέους γονείς:

- Μην χρησιμοποιείτε πολύ επίσημο λεξιλόγιο και δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε παρόμοιους όρους με αυτούς που χρησιμοποιούν οι ίδιοι. Δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε το χιούμορ όταν είναι δυνατόν, αλλά πάντα με σεβασμό.
- Ενθαρρύνετέ τους να μιλήσουν και να εκφραστούν. Μην μονοπωλείτε τη συζήτηση, δώστε τους τον λόγο.
- Εμπλέξτε τους σε διαδραστικές δραστηριότητες, όπως παιχνίδια ρόλων, ασκήσεις ενσυναίσθησης και εξερεύνηση συναισθηματικών βίντεο. Η εφαρμογή ενεργών ασκήσεων θα παρακινήσει την περαιτέρω συμμετοχή τους.
- Αποδείξτε τις συμπεριφορές άλλων ανθρώπων ως καλά παραδείγματα για να ακολουθήσετε ή να αναλύσετε για τη δική τους προσωπική ανάπτυξη.
- Εξασκήστε διαδικασίες διεκδικητικής συμπεριφοράς (assertiveness) και θετική ενίσχυση.



2. ΓΟΝΕΙΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Οι γονείς που έχουν διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο θα απαιτήσουν από τους εκπαιδευτές μια επιπλέον πηγή γνώσης ή περισσότερη ένδειξη ενσυναίσθησης (**περισσότερα για την ενσυναίσθηση θα βρείτε πιο κάτω**). Προσπαθήστε να γνωρίσετε την κουλτούρα στην οποία ανήκουν αυτοί οι γονείς ή τουλάχιστον να είστε ανοιχτόμυαλοι ώστε να την κατανοήσετε και χωρίς να ενισχύετε τα στερεότυπα. Οι διαφορετικές πολιτιστικές αξίες φέρουν διαφορετικούς τύπους οικογενειακών «κανόνων» και τρόπους ανατροφής των παιδιών, καθώς και αντιλήψεις αξιών όπως ο σεβασμός και η υπακοή. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να γνωρίζετε αυτές τις πολιτιστικές παραλλαγές για να καθοδηγήσετε τους γονείς ανάλογα.

Επιπλέον, η συνεργασία με γονείς με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο μπορεί να φέρει στην επιφάνεια διάφορα ευαίσθητα θέματα, όπως ο ρατσισμός, η ξενοφοβία ή οι πολιτιστικές συγκρούσεις. Αναμένετε να αντιμετωπίσετε και αυτά τα ζητήματα και να είστε έτοιμοι να τα αντιμετωπίσετε.

Όταν ασχολείστε με γονείς από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο:

- Ενημερωθείτε για το πολιτιστικό υπόβαθρο τους, συμπεριλαμβανομένων των αξιών και των μεθόδων γονικής διαμεσολάβησης που εφαρμόζουν στο σπίτι. Χρησιμοποιήστε αξιόπιστες μεθόδους, αποφύγετε τις προκαταλήψεις και, αν είναι δυνατόν, δοκιμάστε να μιλήσετε με έναν εκπρόσωπο της ίδιας κοινότητας ή κουλτούρας για να μάθετε περαιτέρω πληροφορίες.
- Ανάλογα με το ιστορικό τους (π.χ. μετανάστες), ορισμένοι γονείς ενδέχεται να μην κατανοούν πλήρως την τοπική γλώσσα. Ως εκ τούτου, να είστε υπομονετικοί, να χρησιμοποιείτε σαφή και εύκολη γλώσσα, να μην βιάζεστε, και να υποστηρίζετε τις εξηγήσεις σας με σχέδια, εικόνες, και γλώσσα σώματος.
- Βεβαιωθείτε ότι έχουν κατανοήσει αυτά που επικοινωνείτε χρησιμοποιώντας ερωτήσεις και επαναλαμβάνοντας τα επιχειρήματά σας όσες φορές χρειάζεται με διαφορετικούς τρόπους.
- Προσπαθήστε να εξερευνήσετε το ρόλο και το επίπεδο ένταξής τους στην τοπική κοινότητα, καθώς αυτό μπορεί να σχετίζεται με το ζήτημα ή το πρόβλημα που αντιμετωπίζετε (αλλά πάντα να σέβεστε την ιδιωτικότητά τους).



3. ΓΟΝΕΙΣ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ

Οι γονείς με χαμηλά επίπεδα αλφαριθμητισμού υποδεικνύουν δυσκολίες στην ανάγνωση και την επεξεργασία γραπτών πληροφοριών. Αυτό μειώνει τις ευκαιρίες αφομοίωσης πληροφοριών, περιορίζει την κριτική σκέψη και δεν τους επιτρέπει να παρατηρήσουν υποδείξεις σχετικά με τον τόνο ενός μηνύματος που θα μπορούσε να επηρεάσει το νόημά του. Παρά τα εμπόδια αυτά, είναι εξίσου ικανοί να μάθουν με αποτελεσματικό τρόπο, οπότε ποτέ μην υποτιμάτε τις ικανότητές τους για μάθηση.

Όταν ασχολείστε με γονείς με χαμηλά επίπεδα αλφαριθμητισμού:

- Επωφεληθείτε από τις δυνάμεις τους και δώστε αξία στις προσωπικές τους εμπειρίες. Συνδέστε τα με τα ζητήματα που θέλετε να αντιμετωπίσετε.
- Χρησιμοποιήστε εικόνες ή γραφικά για να κάνετε συνδέσεις με αυτά που τους διδάσκετε.
- Δείξτε ενσυναίσθηση δηλώστε τον εαυτό σας ως ίσο. Κάντε τους να αισθάνονται σεβαστοί και ότι οι ιδέες τους λαμβάνονται υπόψη.
- Χρησιμοποιήστε πρακτικές ασκήσεις και προτρέψτε τους να τις επαναλάβουν στο σπίτι ως άσκηση αυτοβελτίωσης.



4. ΓΟΝΕΙΣ ΜΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Ο τελευταίος τύπος που πρόκειται να διερευνήσουμε σχετίζεται με γονείς με περιορισμένες ψηφιακές δεξιότητες. Τα σχολεία και άλλα κοινωνικά ή εκπαιδευτικά ινστιτούτα γενικότερα τείνουν να εμπιστεύονται και να χρησιμοποιούν όλο και περισσότερες ΤΠΕ για όλες σχεδόν τις διαδικασίες μάθησης, ώστε να μην αισθάνονται αποκλεισμένοι από τις καθημερινές ενέργειες ή διαδικασίες που πρέπει να γίνονται με τη χρήση ψηφιακών συσκευών (π.χ. η επικοινωνία εκπαιδευτή - γονέα μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).



Λόγω της ύπαρξης χαμηλού επιπέδου σε αυτόν τον τομέα, η ψηφιακή μάθηση είναι ιδιαίτερα δύσκολη για αυτούς τους γονείς και μπορεί να καταστεί αφορμή για επιπλέον συγκρούσεις με τα παιδιά τους. Η έλλειψη γνώσεων τους καθιστά πιο απρόθυμους να χρησιμοποιήσουν ΤΠΕ, έτσι τείνουν να είναι πιο περιοριστικοί στη χρήση τους ή να αποφεύγουν τη συλλογική χρήση τους με τα παιδιά τους. Ως αποτέλεσμα, αυτοί οι γονείς συχνά δεν είναι σε θέση να ελέγξουν τη σωστή χρήση των ΤΠΕ των παιδιών ή να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες που επιφέρει στις οικογενειακές τους σχέσεις. Εν τέλει, αυτή η ομάδα γονέων όχι μόνο αντιμετωπίζει προβλήματα σε σχέση με τις ΤΠΕ, αλλά και προβλήματα με τη χρήση των τεχνολογιών από τους ίδιους.

Όταν ασχολείστε με γονείς με χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες:

- Μην αντιμετωπίσετε μόνο τα ζητήματα που σχετίζονται με τις ΤΠΕ, αλλά εξερευνήστε και τα οφέλη που μπορούν να αποφέρουν οι τεχνολογίες σε αυτούς και τα παιδιά τους.
- Μην χρησιμοποιείτε τεχνολογίες στην αρχή των εκπαιδεύσεων σας, αλλά παρουσιάστε τους σταδιακά διάφορες τεχνολογικές συσκευές, ώστε να μπορούν να εξοικειωθούν με αυτές. Ξεκινήστε με πιο απλές συσκευές που θα μπορούσαν ήδη να χρησιμοποιούν από μόνοι τους (π.χ. ένα τηλέφωνο) και προχωρήστε σταθερά με πιο προηγμένες τεχνολογίες, πάντα σύμφωνα με τις δεξιότητες και τις ανάγκες τους.
- Προτρέψτε τους να δουν ότι μπορούν επίσης να μάθουν από τα παιδιά τους. Η κοινή χρήση συσκευών μπορεί να βελτιώσει τις δεξιότητες των γονέων, δημιουργώντας παράλληλα στιγμές συνεργασίας (και διασκέδασης).
- Βοηθήστε τους να προσδιορίσουν πώς και πότε οι ΤΠΕ μπορούν να συμβάλουν στις καθημερινές τους εργασίες και να τους προσκαλέσουν να αρχίσουν να τις χρησιμοποιούν. Τονίστε το ρόλο και τη σημασία των ΤΠΕ στη ζωή των παιδιών τους και στη σύγχρονη κοινωνία.

Παρά τα διάφορα χαρακτηριστικά και τις ομάδες τους μπορεί να συναντήσετε, ως εκπαιδευτής πρέπει πάντα να προσφέρετε ένα ζεστό και ευγενικό καλωσόρισμα την πρώτη φορά που συναντάτε τους γονείς. Δώστε στη συζήτησή σας μια μη επικριτική προσέγγιση, ώστε να μην αισθάνονται ότι βρίσκονται υπό αξιολόγηση, αλλά και την ευκαιρία να μιλήσουν για τον εαυτό τους.

Καλλιεργώντας την Ενσυναίσθηση

Ως μια τελευταία σημείωση για αυτή την ενότητα, ένας εκπαιδευτής πρέπει επίσης να ασκεί την ενσυναίσθηση όταν αλληλοεπιδρά με τους γονείς. Η ενσυναίσθηση είναι μια έννοια που τυγχάνει ευρείας προσοχής από επιστήμονες, εκπαιδευτές, και άλλους ειδικούς, καθώς έχει αποδειχθεί ότι διαμορφώνει καλύτερες διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις (Riess, 2017).

Με απλά λόγια, το να είσαι δείχνεις ενσυναίσθηση σημαίνει να μπορείς να βάζεις τον εαυτό σου στη θέση και τα συναισθήματα των άλλων ατόμων, έτσι ώστε όχι μόνο να παρέχεις την άποψη σου ως ένα τρίτο άτομο, αλλά να κατανοείς πραγματικά πώς τους επηρεάζει μια δεδομένη κατάσταση. Αυτό θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικό όταν ασχολούμαστε με γονείς με διαφορετικό υπόβαθρο.

Για να δείξετε ενσυναίσθηση κατά τη διάρκεια μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας (Brown, 2018):

- **Συνδεθείτε** με τους γονείς και με αυτά που βιώνουν, χωρίς απαραίτητα να έχετε περάσει την ίδια κατάσταση.
- **Ακούστε** τους γονείς και προσπαθήστε να καταλάβετε πώς αισθάνονται - ο στόχος δεν είναι να παρέχετε την ιδανική λύση, αλλά να δείξετε ότι είστε στο πλευρό τους.
- **Ενημερώστε** τους γονείς ότι είστε ευγνώμονες που μοιράζονται μαζί σας την κατάστασή τους.
- **Επενδύστε** σε μικρές χειρονομίες - μια αγκαλιά, ένα χάιδεμα στον ώμο ή ένα απλό νεύμα θα τους δείξει ότι ακούτε ενεργά και κατανοείτε αυτά που προσπαθούν να επικοινωνήσουν μαζί σας.

Το γνωρίζατε αυτό;

Apricot for parents

Όπως είδαμε σε αυτή την ενότητα, η κριτική σκέψη είναι απαραίτητη κατά την εκπαίδευση των γονέων, αλλά είναι επίσης μια πρόσθετη δεξιότητα για τη βελτίωση της σχέσης τους με τα παιδιά τους. Για την προώθηση των ικανοτήτων των γονέων όσον αφορά τη χρήση και τη διαχείριση των μέσων ενημέρωσης, το πρόγραμμα Erasmus+ «**Apricot for parents**» έχει αναπτύξει μια ποικιλία εκπαιδευτικού υλικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση της κριτικής σκέψης και του αλφαριθμητισμού με έμφαση στα μέσα ενημέρωσης, που αφορά τους γονείς, παππούδες, γιαγιάδες, και ευρύτερα τις οικογένειες.

Όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα του έργου (σε ελεύθερη μετάφραση, από τα αγγλικά), «ο αλφαριθμητισμός στα μέσα ενημέρωσης είναι μια βασική δεξιότητα στον σημερινό κόσμο – μας επιτρέπει να έχουμε κατά νου αυτό που βλέπουμε στα μέσα ενημέρωσης και να σκεφτόμαστε κριτικά τις πληροφορίες που μας παρουσιάζονται. Ο αλφαριθμητισμός στα μέσα ενημέρωσης είναι επίσης ένα εργαλείο για την ενδυνάμωση των πολιτών, την αύξηση της ευαισθητοποίησής τους, και τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων που διαδίδονται στα ψηφιακά μέσα. Τα παιδιά πρέπει να διδάσκονται να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα – συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών μέσων – με ασφαλή και ουσιαστικό τρόπο, αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας δεξιότητες κριτικής σκέψης [...] Οι γονείς και οι παππούδες-γιαγιάδες μπορούν να είναι πολύ ικανοί μεσολαβητές μεταξύ των παιδιών τους και των μέσων ενημέρωσης, και όμως πολλοί αποτυγχάνουν να επικοινωνούν τακτικά και αποτελεσματικά με τα παιδιά τους σχετικά με το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης. Χρειάζονται την κατάλληλη υποστήριξη για να το πράξουν».

Πηγή:: www.apricot4parents.org

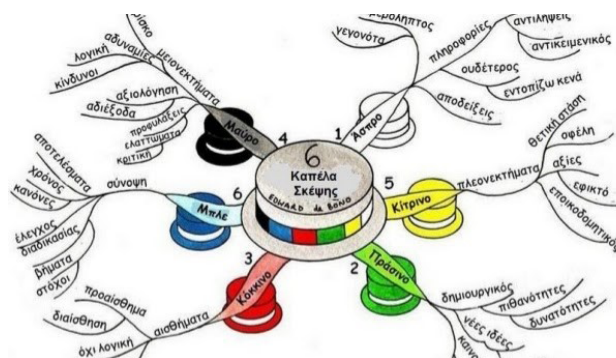
Έξι Καπέλα Σκέψης

Μερικές φορές, είναι δύσκολο να λύσουμε ένα πρόβλημα, καθώς μπορούμε να συσχετίσουμε μόνο μία συγκεκριμένη άποψη. Για να επιτρέψετε στους εκπαιδευόμενους - γονείς να σκεφτούν εναλλακτικά και «έξω από το κουτί», μπορείτε να δοκιμάσετε την τεχνική **Έξι Καπέλα Σκέψης** (Six Thinking Hats). Η τεχνική αυτή αναπτύχθηκε από τον Edward De Bono ως ένας τρόπος να διερευνηθούν έξι διαφορετικές προοπτικές ενός σύνθετου ζητήματος ή σεναρίου.

Οδηγίες: Δώστε στους γονείς έξι διαφορετικά χρωματιστά καπέλα, καθένα από τα οποία αντιπροσωπεύει μια διαφορετική δραστηριότητα. Μπορείτε να εκτυπώσετε, να σχεδιάσετε, ή να δημιουργήσετε τα καπέλα σας για να κάνετε τη δραστηριότητα πιο δυναμική. Ζητήστε από έναν γονέα να φορέσει ένα καπέλο και να συζητήσει μόνο τα θέματα που σχετίζονται με το χρώμα του συγκεκριμένου καπέλου, καθώς οι άλλοι εκπαιδευόμενοι προσπαθούν να αναλύσουν την κατάσταση. Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να συνεχίσει να φοράει τα υπόλοιπα καπέλα με την ακόλουθη σειρά, για να αντιμετωπίσει κάθε διαφορετική προοπτική:

- 1. ΛΕΥΚΟ:** ΔΕΔΟΜΕΝΑ (Ποιο είναι το πρόβλημα; Ποια είναι τα εμπειρικά δεδομένα ή πληροφορίες που έχω; Ποια γεγονότα συνέβησαν;)
- 2. ΚΟΚΚΙΝΟ:** ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ (Ποια συναισθήματα σας τίθεται το ζήτημα; Ποιες είναι οι συναισθηματικές και άμεσες αντιδράσεις σας;)
- 3. BLACK:** ΚΡΙΤΙΚΗ (Ποιοι είναι οι κίνδυνοι; Ποια είναι τα εμπόδια; Τι μπορεί να πάει στραβά;)
- 4. ΚΙΤΡΙΝΟ:** ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ (Ποιες ευκαιρίες φέρνει το ζήτημα; Ποια άμεσα οφέλη μπορούμε να πάρουμε αν...; Τι έμμεσα οφέλη μπορεί να αποφέρει;)
- 5. ΠΡΑΣΙΝΟ:** ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ (Τι άλλο θα μπορούσαμε να κάνουμε; Κι αν προσπαθήσουμε να κάνουμε κάτι διαφορετικά; Υπάρχουν άλλες εναλλακτικές λύσεις για να προχωρήσουμε; Τι δεν έχουμε προσπαθήσει να κάνουμε μέχρι τώρα;)
- 6. ΜΠΛΕ:** ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΚΕΨΗΣ (Χρησιμοποιούμε σωστά τα καπέλα; Χρειάζεται να επιστρέψουμε σε άλλα καπέλα; Ποια είναι τα αποτελέσματα που παρατηρήσαμε ή γράψαμε κατά μήκος της δραστηριότητας; Ποια είναι τα επόμενα μας βήματα;)

Μια άλλη κατάλληλη σειρά που θα ακολουθήσει θα μπορούσε να είναι: **Λευκό**, **πράσινο**, **κίτρινο**, **μαύρο**, **κόκκινο** και **μπλε**.



Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: με τους γονείς.

Πηγή: URBACT (n.d.) De Bono Thinking Hats. Ανακτήθηκε από: <https://urbact.eu/de-bono-thinking-hats>

Στυλ Μάθησης - Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης

Παρακάτω είναι ένα πρακτικό ερωτηματολόγιο που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε με τους γονείς για να σας βοηθήσει να προσδιορίσετε το είδος του εκπαιδευόμενου με τον οποίο σχετίζεται κάθε γονέας. Αυτή η αξιολόγηση θα σας επιτρέψει να εφαρμόσετε τις πρακτικές που περιλαμβάνονται σε αυτή την ενότητα και να επιλέξετε τις καταλληλότερες μεθόδους διεξαγωγής μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας με μια δεδομένη μαθησιακή ομάδα. Θα βοηθήσει επίσης τους γονείς να προσδιορίσουν τον τρόπο με τον οποίο αποκτούν πληροφορίες πιο αποτελεσματικά.

1. Εάν αγοράσω νέο εξοπλισμό, συνήθως:

- α. Διαβάζω πρώτα το φυλλάδιο οδηγιών
- β. Ακούω σχόλια από κάποιον που την έχει χρησιμοποιήσει στο παρελθόν
- γ. Δίνω ευκαιρία να το γνωρίσω - μπορώ να το καταλάβω καθώς το χρησιμοποιώ

2. Αν πρέπει να επιλέξω ένα βιβλίο για ανάγνωση, πιθανότατα θα επιλέξω:

- α. Ένα βιβλίο που περιέχει εικόνες και γραφικά
- β. Ένα βιβλίο που περιέχει λέξεις
- γ. Ένα βιβλίο που περιέχει αναζητήσεις λέξεων ή σταυρόλεξα

3. Όταν ψωνίζω ρούχα, τείνω:

- α. Να φαντάζομαι πώς θα φαίνονταν πάνω μου
- β. Να μιλώ με το προσωπικό του καταστήματος
- γ. Να τα δοκιμάζω

4. Ενώ περιμένω στη γραμμή της υπεραγοράς:

- α. Κοιτάζω γύρω μου άλλα προϊόντα
- β. Μιλώ με το άτομο που είναι δίπλα μου στη γραμμή
- γ. Κινούμε ανήσυχα από το ένα μέρος στο άλλο

5. Αν πρέπει να επιλέξω έπιπλα για το σπίτι μου, τα επιλέγω γιατί:

- α. Φαίνονται ωραία και μου αρέσουν τα χρώματα
- β. Εμπιστεύομαι την περιγραφή που μου δίνει το προσωπικό του καταστήματος
- γ. Μου αρέσει η επιφάνειά τους

6. Εάν βρίσκομαι σε μια νέα πόλη και χρειάζομαι οδηγίες, συνήθως:

- α. Εξετάζω το χάρτη
- β. Ζητώ από κάποιον προφορικές οδηγίες
- γ. Ακολουθώ το ένστικτό μου.

7. Κατά τη διάρκεια των διακοπών μου, μου αρέσει κυρίως:

- α. Να επισκέπτομαι μουσεία και γκαλερί τέχνης
- β. Να πηγαίνω σε συναυλίες
- γ. Να εξερευνώ την πόλη μόνος/η μου

8. Όταν επιλέγω φαγητό από ένα μενού, τείνω να:

- α. Φαντάζομαι πώς θα είναι το γεύμα.
- β. Μιλώ με τον εαυτό μου ή τον/την φίλο/η μου για τις επιλογές που έχω
- γ. Φαντάζομαι τη γεύση του φαγητού

9. Όταν γνωρίζω νέους ανθρώπους, συνήθως τους θυμάμαι:

- α. Τα πρόσωπά τους
- β. Τα ονόματά τους
- γ. Τη συζήτηση που είχαμε

10. Ο καλύτερος τρόπος για να θυμάμαι τον αριθμό τηλεφώνου ενός/μιας φίλου/ης είναι να:

- α. Φαντάζομαι τον αριθμό στο τηλέφωνο καθώς τον/την καλώ
- β. Το λέω δυνατά ξανά και ξανά και ξανά
- γ. Το γράφω ή το αποθηκεύω το στη λίστα επαφών του τηλεφώνου μου

11. Συνήθως συνδέομαι με ένα άτομο επειδή:

- α. Μου αρέσει το βλέμμα του/της
- β. Μου αρέσει αυτό που μου είπε
- γ. Μου αρέσει ο τρόπος που με έκανε να νιώσω

12. Αν δεν είμαι σίγουρος/η πώς να συλλαβίσω μια λέξη, το πιο πιθανό να:

- α. Το γράψω για να δω αν φαίνεται σωστό.
- β. Το πω δυνατά για να δω αν ακούγεται σωστά
- γ. Αναπαραστήσω τα γράμματα στον αέρα με τα δάκτυλά μου

13. Όταν μαθαίνω μια νέα δεξιότητα, αισθάνομαι πιο άνετα όταν:

- α. παρατηρώ προσεκτικά αυτά που κάνει ο εκπαιδευτής
- β. ρωτώ τον εκπαιδευτή για το τι πρέπει να κάνω
- γ. το δοκιμάζω μόνος/η μου και το σκέφτομαι εν κινήσει

14. Όταν διδάσκω κάτι σε κάποιον/α, τείνω να:

- α. Γράφω τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει
- β. Εξηγώ τα βήματα προφορικά
- γ. Επιδεικνύω τον τρόπο που θα το κάνει και μετά τον/την αφήνω να το δοκιμάσει

15. Ο καλύτερος τρόπος για να μελετήσω για μια εξέταση είναι:

- α. Διαβάζοντας το βιβλίο ή τις σημειώσεις μου και εξετάζοντας εικόνες ή γραφήματα
- β. Ζητώντας από κάποιον/α να μου κάνει ερωτήσεις απαντώντας τις δυνατά.
- γ. Δημιουργήσω κάρτες και σημειώσεις που θα με βοηθήσουν στη διαδικασία επανάληψης

16. Όταν συγκεντρώνομαι, συνήθως:

- α. Εστιάζω στις λέξεις ή τις εικόνες
- β. Συζητώ το πρόβλημα και τις πιθανές λύσεις στο κεφάλι μου
- γ. Μετακινούμαι πολύ, παίζω με το στυλό, και αγγίζω πράγματα

17. Ενώ σπουδάζω, αποσπάται κυρίως η προσοχή μου από:

- α. Τους ανθρώπους που περπατούν γύρω μου
- β. Τους θορύβους στο περιβάλλον
- γ. Τον άβολο χώρο

18. Η πρώτη μου ανάμνηση είναι:

- α. Να κοιτάζω κάτι
- β. Να μου μιλάνε κάτι
- γ. Να κάνω κάτι

19. Όταν θυμώνω:

- α. Έχω ένα κακό/θυμωμένο βλέμμα
- β. Φωνάζω
- γ. Φεύγω από το δωμάτιο νιώθοντας θυμωμένος/η

20. Αισθάνομαι ως επί το πλείστον χαλαρός/η όταν:

- α. Διαβάζω ένα βιβλίο
- β. Ακούω μουσική
- γ. Περπατώ ή παίζω ένα άθλημα

Μετρήστε τις απαντήσεις:

- Απαντήσεις με α: ...
- Απαντήσεις με β: ...
- Απαντήσεις με γ: ...

Αποτελέσματα:

- Εάν επιλέξατε κυρίως το α – είστε ΟΠΤΙΚΟΣ τύπος
- Αν επιλέξατε κυρίως το β – είστε ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΣ τύπος
- Εάν επιλέξατε κυρίως το γ – είστε ΚΙΝΑΙΣΘΗΤΙΚΟΣ τύπος

Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Η προσβασιμότητα και η συμμετοχή αποτελούν σημαντικά μέρη της δημιουργίας αποτελεσματικών χώρων μάθησης και διαδικασιών.
- Ένας καλός σχεδιασμός και διαχείριση του χρόνου θα συμβάλει στην επιτυχία της εκπαίδευσής σας.
- Η διεκδικητική συμπεριφορά είναι μια βασική έννοια που υποστηρίζει τους εκπαιδευτές στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των γονέων και την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων.
- Δεν μαθαίνουν όλοι με τον ίδιο τρόπο. Διαφορετικοί άνθρωποι χρησιμοποιούν διαφορετικά στυλ μάθησης που διαφέρουν στη διαδικασία αφομοίωσης πληροφοριών.
- Η κατανόηση του υπόβαθρου των γονέων και η ένδειξη ενσυναίσθησης είναι απαραίτητη σε μια εκπαίδευση.

Ερωτήσεις για προβληματισμό

- Πώς μπορώ να διευθετήσω τα διάφορα θέματα που χρειάζονται για τη δημιουργία των εκπαιδευτών δραστηριοτήτων με τους τους γονείς;
- Σχεδιάζω τις εκπαιδευτικές μου συναντήσεις με τον κατάλληλο τρόπο;
- Προσαρμόζω το χώρο και την ατμόσφαιρα της αίθουσας για μια κατάλληλη αλληλεπίδραση με τους γονείς;
- Γνωρίζω τους γονείς αρκετά καλά, λαμβάνοντας υπόψη το πολιτιστικό τους υπόβαθρο και τις δεξιότητες που έχουν ήδη;
- Χρησιμοποιώ τις πιο κατάλληλες τεχνικές λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά στυλ μάθησης των γονέων;



ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Ας διδάξουμε!

Οργανώνοντας μια Εκπαιδευτική Δραστηριότητα

Εν συντομία

Αυτή η ενότητα έχει ως στόχο να καθοδηγήσει τους εκπαιδευτές στη δημιουργία μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας για ενήλικες και γονείς σχετικά με την ψηφιακή ανάπτυξη των παιδιών. Περιέχει πρακτικά βήματα για την προετοιμασία και την εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας και περιγράφει τις διαφορές μεταξύ διαφόρων μεθοδολογιών και τεχνικών που μπορούν να εφαρμοστούν.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Τον ορισμό του σκοπού, των μαθησιακών στόχων, και των μαθησιακών αποτελεσμάτων μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας
- Τη διαφορά μεταξύ τυπικής, μη-τυπικής, και άτυπης εκπαίδευσης
- Την Ταξινόμια του Bloom και το μοντέλο S.M.A.R.T.
- Τα βήματα προς την προετοιμασία μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας
- Τα υλικά που απαιτούνται για την υλοποίηση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Ας περιηγηθούμε...

Καθορισμός του σκοπού, των στόχων, και των μαθησιακών αποτελεσμάτων μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Προκειμένου να δημιουργηθεί μια αποτελεσματική εκπαιδευτική δραστηριότητα, θα πρέπει να σκεφτείτε εκ των προτέρων τον ΣΚΟΠΟ, τους ΣΤΟΧΟΥΣ, και τα ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ της εκπαίδευσης. Όπως είδαμε στην προηγούμενη Ενότητα, κατά τη δημιουργία μιας εκπαίδευσης, ο εκπαιδευτής πρέπει πάντα να λαμβάνει υπόψη πρακτικούς παράγοντες, όπως το **προφίλ** και το **υπόβαθρο** των εκπαιδευόμενων, το επίπεδο των **ψηφιακών ικανοτήτων** τους, καθώς και περισσότερους εξωτερικούς παράγοντες όπως οι **εγκαταστάσεις** και η **προσβασιμότητα** του χώρου μάθησης. Αυτά τα στοιχεία θα σας βοηθήσουν να προσδιορίσετε τους κατάλληλους σκοπούς, στόχους, και μαθησιακά αποτελέσματα οποιασδήποτε εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Αν και οι παραπάνω όροι είναι συχνά εναλλάξιμοι, έχουν ξεχωριστές έννοιες όσον αφορά το σχεδιασμό μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Ας εξετάσουμε παραδείγματα που μπορούν να σας βοηθήσουν να τα διαμορφώσετε (International Council of Archives, 2005).

1. ΣΚΟΠΟΣ

Καθορίζεται ως ο γενικότερος στόχος της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, η οποία μπορεί να είναι ένα δίωρο εργαστήριο, μια 5ήμερη εκπαίδευση κ.ο.κ. Είναι, κατά κάποιο τρόπο, η «δήλωση αποστολής».



Για να ορίσετε τον σκοπό ή τους σκοπούς, σκεφτείτε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποιος είναι ο γενικός σκοπός αυτής της δραστηριότητας;
- Πώς θα επωφεληθούν οι εκπαιδευόμενοι;
- Τι επιδιώκετε να πετύχετε;

Μερικά πρακτικά παραδείγματα:

- Η εκπαίδευση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού των γονέων, προκειμένου να τους βοηθήσει να προωθήσουν υγιέστερες σχέσεις με τα παιδιά τους όσον αφορά τη χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ.
- Η εκπαίδευση αυτή έχει ως στόχο να παρέχει στους γονείς μια κατανόηση των οφελών από τη χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ, καθώς και των πιθανών κινδύνων στους οποίους μπορεί να εκτεθούν τα παιδιά.

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθησιακοί στόχοι είναι σύντομες περιγραφές που εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθεί ο σκοπός της εκπαίδευσης. Είναι πιο λεπτομερείς σε σύγκριση με τους σκοπούς· δηλαδή, εξηγούν με ποιον τρόπο η διδασκαλία και η μάθηση θα πρέπει ιδανικά να πραγματοποιούνται. Είναι γραμμένα από την οπτική γωνία του εκπαιδευτή και δεν πρέπει να συγχέονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία είναι επικεντρωμένα στους εκπαιδευόμενους.

Για να ορίσετε τους στόχους, εξετάστε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποιες μέθοδοι θα χρησιμοποιηθούν;
- Πώς θα εμπλακούν οι εκπαιδευόμενοι; Τι είδους δραστηριότητες θα συμπεριληφθούν;
- Ποιες νέες γνώσεις θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι και ποιες δεξιότητες θα αναπτύξουν ή θα βελτιώσουν;

Χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα ρήματα – Η Ταξινόμια Bloom

Η χρήση των σωστών όρων και λέξεων κατά την σύνταξη των μαθησιακών στόχων είναι σημαντική, καθώς καθοδηγεί τους εκπαιδευόμενους σχετικά με το τι ακριβώς αναμένεται να κάνουν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

Η Ταξινόμια Bloom είναι μια ευρέως χρησιμοποιούμενη μέθοδος από εκπαιδευτές για την αποτελεσματική κατηγοριοποίηση των στόχων τους. Η ταξινόμια χρησιμοποιεί «λέξεις-δράσης» για να περιγράψει γνωστικές διαδικασίες. Είναι πολύ σημαντικό για τους εκπαιδευτές να εξετάσουν την Ταξινόμια Bloom προκειμένου να καθορίσουν τους καταλληλότερους μαθησιακούς στόχους και, ως εκ τούτου, να καθιερώσουν μια κοινή κατανόηση μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων σχετικά με τους στόχους της εκπαίδευσης, να παράσχουν τις κατάλληλες οδηγίες και να ετοιμάσουν τις διαδικασίες αξιολόγησης και στρατηγικές να διασφαλίσουν ότι οι τεχνικές και οι δραστηριότητες που εφαρμόζονται ευθυγραμμίζονται με τους καθορισμένους στόχους (Anderson et al., 2001)



Ταξινόμια Bloom, αναθεωρημένη έκδοση (Πηγή: Imperial College London, 2021)

Ένα πρακτικό παράδειγμα:

Οι στόχοι αυτής της ενότητας είναι:

- Να τονιστεί τη σημασία της ψηφιακής εκπαίδευσης στα παιδιά
- Να αναπτύξει γνώσεις και δεξιότητες στην καθοδήγηση των γονέων για την αποτελεσματικότερη χρήση της τεχνολογίας ΤΠΕ.

3. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ενώ ο σκοπός και οι μαθησιακοί στόχοι εξετάζονται από την οπτική γωνία του εκπαιδευτή, τα μαθησιακά αποτελέσματα επικεντρώνονται στους εκπαιδευόμενους και σε αυτό πάνω στο οποίο θα εργαστούν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

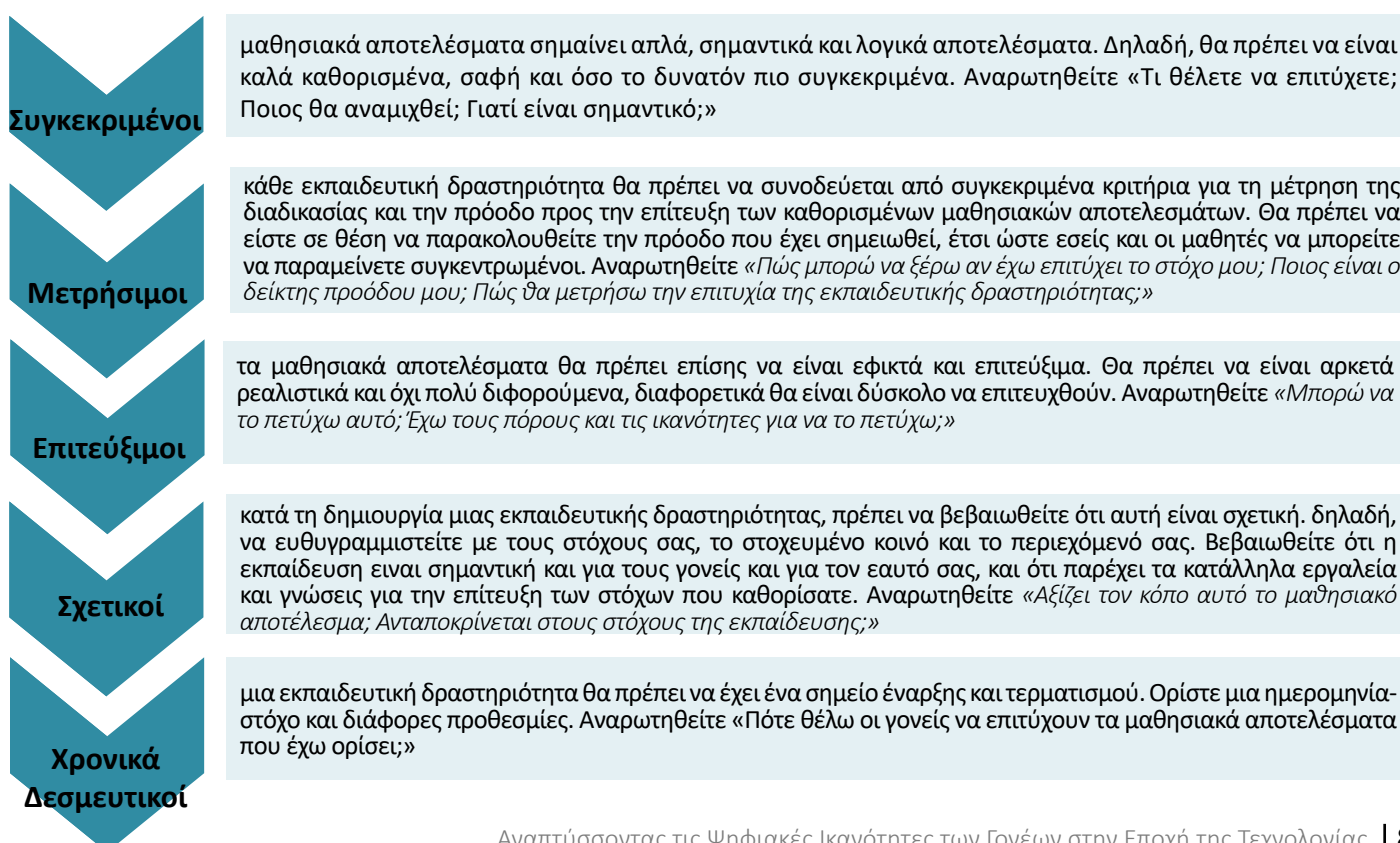
Με άλλα λόγια, τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι σύντομες δηλώσεις για το τι θα μπορούν να κάνουν εκπαιδευόμενοι και σε ποιο επίπεδο, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Για να ορίσετε τα μαθησιακά αποτελέσματα, εξετάστε τα ακόλουθα:

- Θα πρέπει να γράφονται σε μελλοντικό χρόνο.
- Θα πρέπει να δηλώνουν το πλαίσιο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας (π.χ. «Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτής της συνεδρίας / εργαστηρίου / μαθήματος, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να...»)
- Μπορούν να αναφέρονται στη γνώση (π.χ. «να γνωρίζουν τα οφέλη της χρήσης των ΤΠΕ για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση»), τις δεξιότητες (π.χ. «να είναι σε θέση να χειρίζονται ένα συγκεκριμένο λογισμικό») και τις στάσεις (π.χ. «να λαμβάνουν θετικά υπόψη τη χρήση των ΤΠΕ στο σχολείο»).

Το μοντέλο S.M.A.R.T

Ένας κανόνας όσον αφορά τον καθορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων (καθώς και των στόχων) είναι ότι θα πρέπει να είναι S.M.A.R.T - Συγκεκριμένοι (Specific), Μετρήσιμοι (Measurable), Επιτεύξιμοι (Achievable), Σχετικοί (Relevant), Χρονικά Δεσμευτικοί (Timely). Η δημιουργία αποτελεσμάτων εκμάθησης SMART αυξάνει τη δυνατότητα ανάπτυξης μιας επιτυχημένης εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Ας δούμε τον ορισμό κάθε όρου (από το CFI, 2021· MindTools, 2021):



Ένα πρακτικό παράδειγμα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτής της συνεδρίας, οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Αξιολογούν κατά πόσον μια πηγή ψηφιακών πληροφοριών είναι αξιόπιστη.
- Εξηγούν αποτελεσματικά στα παιδιά πώς να διακρίνουν αξιόπιστες και παραπλανητικές πηγές πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Μια σημαντική σημείωση: Οι όροι **μαθησιακοί στόχοι** και **μαθησιακά αποτελέσματα** συνδέονται στενά και, ως εκ τούτου, συχνά υπάρχει σύγχυση και αλληλεπικάλυψη όσον αφορά τη χρήση τους

Καθορισμός της σωστής μεθοδολογίας

Οι δραστηριότητες εκπαίδευσης λαμβάνουν διαφορετικές μορφές ανάλογα με τη μεθοδολογία που επιλέγει ο εκπαιδευτής. Μια κοινή διάκριση είναι μεταξύ τυπικής, μη-τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, οι οποίες συνδέονται με την αντίστοιχη κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτών μεθόδων.

Τυπική Εκπαίδευση	Μη-τυπική Εκπαίδευση	Άτυπη Εκπαίδευση
«Το δομημένο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης που εκτείνεται από την προσχολική και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το πανεπιστήμιο. Κατά κανόνα, πραγματοποιείται σε γενικά ή επαγγελματικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και οδηγεί σε πιστοποίηση»	«Οποιοδήποτε προγραμματισμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, που έχει σχεδιαστεί για να βελτιώσει μια σειρά δεξιοτήτων και ικανοτήτων (για παράδειγμα, την εργασία των νέων). Η μη-τυπική εκπαίδευση αναφέρεται επίσης ως μη-τυπική μάθηση»	«Η δια βίου διαδικασία με την οποία κάθε άτομο αποκτά στάσεις, αξίες, δεξιότητες και γνώσεις από την καθημερινή εμπειρία και τις εκπαιδευτικές επιρροές και πόρους στο δικό του περιβάλλον (οικογένεια, ομάδα ομοτίμων, γείτονες, εργασιακό περιβάλλον, βιβλιοθήκη, μέσα μαζικής ενημέρωσης, παιχνίδια, κ.λπ.)»
Η επίσημη μάθηση συνδέεται συνήθως με μια μάλλον αυστηρή δομή και παραδοσιακά μέσα παράδοσης (όπως η χρήση παρουσιάσεων, η διεξαγωγή διαλέξεων και αναγνώσεων)	Η μη-τυπική εκπαίδευση μπορεί να υλοποιηθεί μέσω δομημένων δραστηριοτήτων που είναι συνήθως πιο βιωματικές (όπως παιχνίδια, προσομοιώσεις, και ομαδικές συζητήσεις).	Η άτυπη εκπαίδευση είναι σε μεγάλο βαθμό απρογραμματίστη και εφαρμόζεται φυσικά κατά τη διάρκεια καθημερινών δραστηριοτήτων ή στο πλαίσιο άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με διαφορετικούς στόχους.
Ελεύθερη μετάφραση των πιο πάνω ορισμών, από το Εγχειρίδιο από το «Compass: Manual for Human Rights Education with Young people» (Brander, 2021, σ. 478)		

Κάθε μεθοδολογία έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της, όπως φαίνεται παρακάτω:

	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Τυπική Εκπαίδευση	• Ιδανική για την παρουσίαση νέων υλικών και θεωρητικών πληροφοριών • Ακολουθεί μια συγκεκριμένη δομή παράδοσης (βήμα-προς-βήμα συστηματικός τρόπος) • Παρέχει βασικές γνώσεις που πρέπει να αποκτώνται από κάθε άτομο • Εξαιρετικά σχεδιασμένα και σκόπιμη • Συστηματική	• Δεν είναι ιδιαίτερα διαδραστική • Απαιτεί εξειδικευμένα άτομα για την εκπαίδευση • Χρονικά περιορισμένη και προσανατολισμένη στη διδασκόμενη ύλη • Δαπανηρή και άκαμπτη εκπαίδευση
Μη-τυπική Εκπαίδευση	• Ανοικτό εκπαιδευτικό σύστημα, διαθέσιμο σε δημόσιους και ιδιωτικούς τομείς • Περιλαμβάνει την πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που αποκτώνται • Ιδιαίτερα ευέλικτη και διευθετήσιμη • Προτρέπει τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές • Περιλαμβάνει τόσο θεωρητικές όσο και πρακτικές μαθησιακές προσεγγίσεις	• Δεν περιλαμβάνει πάντα επαγγελματίες ή εξειδικευμένους εκπαιδευτές • Ασταθής συμμετοχή των εκπαιδευόμενων • Υψηλή δυνατότητα παροχής πλαστών πιστοποιήσεων ή διπλωμάτων • Οι μαθητές δεν χτίζουν την ίδια εμπιστοσύνη όπως οι μαθητές της τυπικής εκπαίδευσης
Άτυπη Εκπαίδευση	• Επιτρέπει τον προβληματισμό σχετικά με την ακούσια μάθηση • Μια φυσική και δια βίου διαδικασία μάθησης που μπορεί να διδαχθεί ανά πάσα στιγμή και χώρο • Δεν υπάρχει προσχεδιασμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα • Χρησιμοποιεί μια ποικιλία τεχνικών • Μη-δομημένο και απρογραμματίστο – δεν απαιτείται συγκεκριμένο χρονικό διάστημα	• Μπορεί να περιλαμβάνει παραπληροφόρηση λόγω της μη-δομημένης της φύσης • Δεν υπάρχει κατάλληλο χρονοδιάγραμμα ή πρόγραμμα • Δεν υπάρχει πειθαρχία ή καλής στάσης μεταξύ των εκπαιδευόμενων • Τα αποτελέσματα είναι εξαιρετικά απρόβλεπτα • Οι χρησιμοποιούμενες τεχνικές ενδέχεται να είναι ακατάλληλες ή άσχετες

Αν και όλες οι εκπαιδευτικές μεθοδολογίες είναι χρήσιμες και πολύτιμες στη χρήση τους, μερικές είναι πιο κατάλληλες από άλλες ανάλογα με την περίπτωση. Για να αποφασίσετε ποια μεθοδολογία ταιριάζει καλύτερα στους γονείς, καθώς και το πλαίσιο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, εξετάστε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποιοι είναι οι γονείς; Ποιο είναι το υπόβαθρό τους (κοινωνικό, οικονομικό, κ.λπ.); Υποδεικνύουν ενδιάμεσες σχέσεις;
- Ποιο είναι το επίπεδο ψηφιακής παιδείας των γονέων; Με ποιες συσκευές ΤΠΕ είναι εξοικειωμένοι και ποιες χρησιμοποιούν τα παιδιά τους;

- Ποιες εγκαταστάσεις/πόρους έχετε διαθέσιμους; (π.χ. χώρος/αίθουσα, σύνδεση στο διαδίκτυο, προβολέας, γραφική ύλη, υλικά χειροτεχνίας κ.λπ.)
- Ποια είναι η φύση των πληροφοριών που θέλετε να μεταβιβάσετε; Παρέχετε θεωρητικές πληροφορίες (π.χ. ορισμοί, νομοθεσίες κ.λπ.) ή ενδιαφέρεστε να βοηθήσετε τους γονείς να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες (π.χ. χρήση λογισμικού, δεξιότητες επικοινωνίας κ.λπ.)
- Πόσο χρόνο θα αφιερώσετε στη διαδικασία μάθησης; Θα ολοκληρωθεί η εκπαιδευτική δραστηριότητα σε μία συνεδρία ή σε μια σειρά συνεδριών; Πόσο συχνά πραγματοποιούνται οι εκπαιδεύσεις;

Μερικές ακόμα συμβουλές που θα σας βοηθήσουν να αποφασίσετε...

- Αν και είναι χρήσιμο να θεωρούμε αυτές τις μεθοδολογίες ως διακριτές, στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν σαφή όρια μεταξύ τους, καθώς αποτελούν μέρος μιας συνέχειας που εκτείνεται από την τυπική στην άτυπη μάθηση (Rogers, 2004). Ως εκ τούτου, είναι πολύ πιθανό μια δραστηριότητα να περιλαμβάνει στοιχεία από πολλαπλές μεθοδολογίες. Για παράδειγμα, μια παρουσίαση θεωρητικών πληροφοριών μπορεί να περιλαμβάνει μια πιο διαδραστική ή βιωματική δραστηριότητα.
- Ορισμένοι μαθητές τείνουν να προτιμούν ορισμένες μεθοδολογίες από άλλες, ανάλογα με τις μαθησιακές προτιμήσεις και τα προσωπικά τους χαρακτηριστικά. Θα ήταν ίσως καλή ιδέα να συμπεριληφθούν ποικίλες δραστηριότητες, προκειμένου η εκπαίδευση να απευθύνεται σε όσο το δυνατόν περισσότερους εκπαιδευόμενους.
- Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, ίσως χρειαστεί να προσαρμόσετε τη μεθοδολογία σας ανάλογα με την ανατροφοδότηση και την ανταπόκριση των εκπαιδευόμενων.



Προετοιμασία της εκπαίδευσης: βήμα προς βήμα

Μια αποτελεσματική εκπαιδευτική δραστηριότητα που έχει ισχυρό αντίκτυπο στους εκπαιδευόμενους απαιτεί ενδεδειγμένο σχεδιασμό και προετοιμασία. Ένα μοντέλο που μπορεί να καθοδηγήσει τη διαδικασία προετοιμασίας της εκπαίδευσης είναι το μοντέλο ADDIE, το οποίο σημαίνει «Εφαρμογή, Αξιολόγηση, Ανάπτυξη, Σχεδιασμός, και Ανάλυση (Analysis Design Development Implementation and Evaluation)». Τα βήματα που ορίζονται από το μοντέλο ADDIE δεν είναι πάντα γραμμικά, καθώς συχνά επικαλύπτονται και θα πρέπει να αναθεωρούνται τακτικά με βάση μια συνεχή αξιολόγηση. Επιπλέον, αυτή η διαδικασία θα πρέπει να καθοδηγήσει το σχεδιασμό μιας εκπαίδευσης σε μικρό και ένα μακροοικονομικό επίπεδο που είναι κατά τον προγραμματισμό μιας ενιαίας εκπαίδευσης και μιας σειράς εκπαιδεύσεων (ELearning Infographics, 2017).

ΒΗΜΑ

1

ΑΝΑΛΥΣΗ

Εκπαιδευτικές στρατηγικές:

- Ποιες είναι οι γνώσεις ή/και οι δεξιότητες ή τα εκπαιδευτικά κενά που παρουσιάζουν οι εκπαιδευόμενοι και που αυτή η εκπαίδευση στοχεύει να παρέχει; (π.χ. «οι γονείς δεν έχουν επίγνωση των πιθανών κινδύνων στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης»)
- Ποια θα είναι τα αποτελέσματα με την επιτυχή ολοκλήρωση της εκπαίδευσης; (π.χ. «βελτιωμένος ψηφιακός αλφαριθμητισμός», «δεξιότητες γονικής καθοδήγησης σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση» κ.λπ.)

Χαρακτηριστικά του μαθησιακού κοινού (εκπαιδευόμενων):

Μια εκπαίδευση που απευθύνεται στους γονείς θα πρέπει να προετοιμάζεται λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες αντιλήψεις σχετικά με τους ενήλικες μαθητές, όπως ορίζεται από τον Malcom Knowles, διακεκριμένο θεωρητικό στον τομέα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Καθώς τα άτομα ωριμάζουν, γίνονται πιο αυτοκατευθυνόμενα

Συσσωρεύουν εμπειρία, η οποία μπορεί να αποτελέσει πηγή μάθησης

Η ετοιμότητά τους να μάθουν σχετίζεται με τα αναπτυξιακά τους καθήκοντα του κοινωνικού τους ρόλου

Η μάθασή τους είναι περισσότερο προσανατολισμένη στο πρόβλημα παρά στο μαθησιακό υλικό (ελεύθερη μετάφραση από: Knowles, 1980)

Όπως έχουμε ήδη εξετάσει στην Ενότητα 5, κατά τη διαδικασία προσδιορισμού του μαθησιακού κοινού, θα πρέπει να εξεταστούν οι ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποιοι είναι οι συμμετέχοντες, τι γνωρίζουν ήδη για το θέμα, ποια είναι η εμπειρία τους με αυτό;
- Ποιο είναι το εκπαιδευτικό, κοινωνικοοικονομικό και πολιτιστικό υπόβαθρο των εκπαιδευόμενων;
- Γιατί συμμετέχουν στην εκπαίδευση; Τι κίνητρο έχουν; Η συμμετοχή είναι εθελοντική ή υποχρεωτική;

Απαιτούμενοι πόροι:

- Ποιοι πόροι είναι διαθέσιμοι όσον αφορά το περιεχόμενο, τις εγκαταστάσεις, το προσωπικό και άλλα;
- Με βάση την επιλεγμένη μεθοδολογία και τους διαθέσιμους πόρους, ποιες μέθοδοι παράδοσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν; (π.χ. παρουσίαση, βιωματικές δραστηριότητες, παιχνίδια, προσομοιώσεις, εικόνες)

Εκπαιδευτικές στρατηγικές:

- Ποιες συγκεκριμένες και μετρήσιμες δράσεις θα επιτρέψουν στους εκπαιδευόμενους να επιτύχουν τους μαθησιακούς στόχους; (π.χ. «παρακολούθηση ενημερωτικού βίντεο διάρκειας 15'», «σύγκριση διαφορετικών πηγών ψηφιακών πληροφοριών», κ.λπ.)

Μαθησιακοί στόχοι:

- Πώς συνδέονται οι μαθησιακοί στόχοι με το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας;
- Οι διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες πρέπει να ακολουθούν ή μια την άλλη με τρόπο που να επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να αποκτούν νέες γνώσεις και δεξιότητες (π.χ. «Για περιπτώσεις στις οποίες οι γονείς δεν είναι επαρκώς εξοικειωμένοι με τις τεχνολογίες ΤΠΕ, οι πρώτες δραστηριότητες θα πρέπει να είναι αφιερωμένες στην κάλυψη αυτού του χάσματος γνώσεων και δεξιοτήτων»)

Στρατηγικές αξιολόγησης:

- Πώς θα παρέχονται τα σχόλια στους εκπαιδευόμενους σχετικά με την πρόοδό τους στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων; (π.χ. «βαθμολογημένη δοκιμή, ομάδες προβληματισμού, ανατροφοδότηση από ομότιμους, κ.λπ.)

Μαθησιακοί πόροι:

- Το υλικό και οι δραστηριότητες που θα χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση αναπτύσσονται έχοντας κατά νου το περιεχόμενο, τις επιλεγμένες στρατηγικές και τα διαθέσιμα μέσα (π.χ. παρουσιάσεις, ενημερωτικά έγγραφα, υλικό παιχνιδιού κ.λπ.)

Επικύρωση και δοκιμή των υλικών:

- Τα υλικά και οι δραστηριότητες αναθεωρούνται και οριστικοποιούνται.

Παράγοντες προετοιμασίας:

- Είναι οι πόροι άμεσα διαθέσιμοι για χρήση; (π.χ. αίθουσα ΤΠΕ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, άλλες συσκευές ΤΠΕ, πίνακας, ηχεία, λογισμικό κ.λπ.)
- Είναι το περιβάλλον κατάλληλα προσαρμοσμένο στις ανάγκες της εκπαιδευτικής δραστηριότητας; (π.χ. κατάλληλος φωτισμός, διάταξη του χώρου κ.λπ.)

Εφαρμογή

- Η εκπαίδευση θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με το σχέδιο, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τις απαραίτητες προσαρμογές ανάλογα με την ανταπόκριση και την ανατροφοδότηση από τους εκπαιδευόμενους.

Η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία που πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού και υλοποίησης της εκπαίδευσης. Μπορεί να εφαρμοστεί **πριν, κατά τη διάρκεια, ή/και μετά** την εκπαίδευση.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι και μέθοδοι για τη διεξαγωγή μιας αξιολόγησης, με στόχο την αξιολόγηση της:

1. Ικανοποίησης των εκπαιδευόμενων (π.χ. ομαδική συζήτηση, έντυπα αξιολόγησης)
2. Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων από τους εκπαιδευόμενους (π.χ. επίσημη εξέταση, ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης)
3. Εφαρμογή νέων γνώσεων και δεξιοτήτων από τους εκπαιδευόμενους σε πραγματικά πλαίσια (π.χ. πρακτική άσκηση και παρατηρήσεις, δραστηριότητα προσομοίωσης)

Οργάνωση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας – Παράδειγμα

Τώρα που έχουμε διερευνήσει τα βασικά θεωρητικά και πρακτικά βήματα για την οργάνωση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας, ας δούμε ένα παράδειγμα μιας 5ήμερης εκπαίδευσης που μπορεί να πραγματοποιηθεί με τους γονείς, με βάση το εκπαιδευτικό υλικό αυτού του εγχειριδίου. Περιλαμβάνει το Σκοπό, τους Μαθησιακούς Στόχους και τα Μαθησιακά Αποτελέσματα της εκπαίδευσης, καθώς και μια προκαταρκτικής ημερήσιας διάταξη (ατζέντα).

ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ – ΕΙΜΑΣΤΕΓΟΝΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ		
ΣΚΟΠΟΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Αυτή η εκπαίδευση αποσκοπεί στη βελτίωση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού των γονέων ώστε να αποκτήσουν καλύτερες υγιέστερες σχέσεις με τα παιδιά τους σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας	Αυτή η εκπαίδευση έχει ως στόχο να: • Τονίσει τη σημασία της ψηφιακής μάθησης • Αναπτύξει τις γνώσεις και δεξιότητες των γονέων για την καθοδήγηση των παιδιών στην αποτελεσματική χρήση της τεχνολογίας. • Προωθήσει τις δεξιότητες ψηφιακής και γονικής διαμεσολάβησης, ώστε να εφαρμόζονται στην καθημερινή ζωή.	Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτής της εκπαίδευσης, οι γονείς θα είναι σε θέση να: • Εφαρμόζουν βασικές αρχές του διαδικτυακού πρωτοκόλλου (netiquette) • Αναγνωρίζουν τους διάφορους κινδύνους που μπορούν να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο • Εφαρμόζουν τεχνικές γονικού ελέγχου • Διδάσκουν στα παιδιά τους πώς να διακρίνουν τις αξιόπιστες από τις παραπλανητικές πηγές πληροφόρησης

ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗ - ΑΤΖΕΝΤΑ

Ημέρα 1η		Ημέρα 2η		Ημέρα 3η		Ημέρα 4η		Ημέρα 5η	
Εκτιμώμενος χρόνος	Θέμα	Εκτιμώμενος χρόνος	Θέμα	Εκτιμώμενος χρόνος	Θέμα	Εκτιμώμενος χρόνος	Θέμα	Εκτιμώμενος χρόνος	Θέμα
30'	Ας γνωριστούμε: ομαδική δραστηριότητα	20'	Δραστηριότητα για κτίσιμο της ομάδας	20'	Δραστηριότητα για κτίσιμο της ομάδας	20'	Δραστηριότητα για κτίσιμο της ομάδας	20'	Δραστηριότητα για κτίσιμο της ομάδας
30'	Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα	2 ώρες	Αναζητώντας στο Διαδίκτυο: Θεωρία	2 ώρες	Πρωώθηση της Ψηφιακής Ευημερίας: Θεωρία	2 ώρες	Ενδυναμώνοντας τους Γονείς: Θεωρία	20'	Ανακεφαλαίωση των προηγούμενων ημερών
2 ώρες	Εμπλέκοντας τους Γονείς:	1 ώρα	Αναζητώντας στο Διαδίκτυο: Άσκηση	1 ώρα	Πρωώθηση της Ψηφιακής Ευημερίας: Άσκηση	1 ώρα	Ενδυναμώνοντας τους Γονείς: Άσκηση	2 ώρες	Ανοικτή συζήτηση: Πώς μπορούν οι γονείς να συμμετέχουν ενεργά στην ψηφιακή ζωή των παιδιών τους;
Μεσημεριανό Διάλειμμα (1 ώρα)									
1 ώρα	Εμπλέκοντας τους Γονείς: Άσκηση	1 ώρα	Συζήτηση και Προβληματισμός	1 ώρα	Συζήτηση και Προβληματισμός	1 ώρα	Συζήτηση και Προβληματισμός	1 ώρα	Συζήτηση και Συμπεράσματα
1 ώρα	Συζήτηση και Προβληματισμός	15'	Αξιολόγηση της ημέρας και κλείσιμο	15'	Αξιολόγηση της ημέρας και κλείσιμο	15'	Αξιολόγηση της ημέρας και κλείσιμο	20'	Τελική Αξιολόγηση
15'	Αξιολόγηση της ημέρας και κλείσιμο	END OF DAYS 2-4						15'	Παροχή πιστοποιητικών και κλείσιμο

Προχωρήστε στην επόμενη και τελευταία ενότητα αυτού του εγχειριδίου για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις μεθόδους αξιολόγησης

Το γνωρίζατε αυτό;

#Digital γονείς: Διαγενεακή μάθηση μέσω ενός εργαστηρίου για τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό

Συχνά, τα παιδιά υπερτερούν των γονέων τους σε ψηφιακές δεξιότητες και οι γονείς δεν έχουν τα προσόντα για να τους προσφέρουν την απαραίτητη καθοδήγηση προκειμένου να χρησιμοποιήσουν τα διαθέσιμα εργαλεία ΤΠΕ με ασφάλεια.

Μια περιπτωσιολογική μελέτη των Hébert et al. (2020) αποσκοπούσε στη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων μιας μικρής ομάδας γονέων που ανήκουν σε φυλετικές μειονότητες, προκειμένου να συμμετάσχουν στις ψηφιακές πρακτικές των παιδιών τους που εφαρμόζονται στα σχολεία, μέσω ενός εργαστηρίου ψηφιακής παραγωγής διάρκειας 10 εβδομάδων. Η μελέτη διαπίστωσε ότι οι γονείς βελτίωσαν τις δεξιότητές τους και ήταν πιο σίγουροι σχετικά με τη χρήση εφαρμογών που χρησιμοποιούν τα παιδιά τους στην τάξη. Επιπλέον, η συνεργατική δημιουργία μιας ψηφιακής ιστορίας προώθησε τη διαγενεακή μάθηση, τη δημιουργία «κοινών αφηγήσεων που αντικατοπτρίζουν τη ζωή και τα ενδιαφέροντα των οικογενειών και τον χρόνο που αφιερώνουν μαζί μέσα στο σχολικό περιβάλλον, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ σχολείου και σπιτιού».

Πηγή

Hébert, C., Thumlert, K. and Jenson, J. (2020) '#Digital parents: Intergenerational learning through a digital literacy workshop', Journal of Research on Technology in Education, pp. 1-58.



Μια λίστα ελέγχου για την εκπαιδευτική σας δραστηριότητα

Η ακόλουθη δραστηριότητα αντικατοπτρίζει τις γνώσεις που παρέχονται στις Ενότητες 5 και 6.

Η προετοιμασία είναι το κλειδί της επιτυχίας. Το ακόλουθο υπόδειγμα παρέχει μια λίστα βασικών στοιχείων που πρέπει να λάβετε υπόψη για την οργάνωση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Βεβαιωθείτε ότι τα έχετε εξετάσει όλα και ελέγξτε τα ανάλογα με τα άτομα που πρόκειται να διδάξετε, τους στόχους που θέσατε, τις διαθέσιμες εγκαταστάσεις και τις προσωπικές σας δυνατότητές ως εκπαιδευτής.

- **Πληροφορίες σχετικά με τους εκπαιδευόμενους:** όνομα, στοιχεία επικοινωνίας και λόγος συμμετοχής. Γνωρίζετε τους παρευρισκόμενους εκ των προτέρων; Τι τύποι εκπαιδευόμενων είναι; Υποδεικνύουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ή χαρακτηριστικά που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη;
- **Σκοπός:** καθορίστε τη δήλωση αποστολής σας - ποιος είναι ο γενικός σκοπός αυτής της εκπαιδευτικής δραστηριότητας;
- **Μαθησιακοί στόχοι:** πώς θα επιτευχθεί ο στόχος της εκπαιδευτικής σας δραστηριότητας; Ποιες μέθοδοι και τεχνικές θα χρησιμοποιηθούν;
- **Μαθησιακά αποτελέσματα:** τι θα μπορέσουν να επιτύχουν οι εκπαιδευόμενοι μέσω των γνώσεων ή των δεξιοτήτων που τους παρέχονται; Ποια είναι τα υλικά ή άλλα στοιχεία αυτής της εκπαίδευσης;
- **Χρόνος:** πότε είναι η ιδανική μέρα και ώρα για να συναντηθείτε με τους εκπαιδευόμενους; Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για να εφαρμόσετε την εκπαιδευτική δραστηριότητα;
- **Αίθουσα:** θα χρειαστείτε προσβάσιμο χώρο ή αίθουσα με συγκεκριμένες εγκαταστάσεις; Ποιον εξοπλισμό ή υλικά θα χρειαστείτε; Η αίθουσα βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή, με αρκετό φως και εξαερισμό; Θα προσφέρετε φαγητό ή ποτά;

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου ή με άλλον εκπαιδευτή

Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Η οργάνωση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας με τους γονείς περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων που πρέπει να ληφθούν υπόψη.
- Υπάρχουν συγκεκριμένα καθήκοντα που πρέπει να εκτελούνται σε καθεμία από τις φάσεις σχεδιασμού της εκπαίδευσης.
- Υπάρχουν τρεις κύριες εκπαιδευτικές μεθοδολογίες: τυπική, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Κάθε μεθοδολογία φέρει τις δικές της τεχνικές και χρησιμοποιείται για την επίτευξη διαφορετικών στόχων.
- Κατά τη διεξαγωγή μιας εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίσουν σχετικά με την καταλληλότερη μεθοδολογία, σύμφωνα με τον σκοπό της εκπαίδευσης, καθώς και τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων και το σύνολο των δεξιοτήτων τους.

Ερωτήσεις για προβληματισμό

- Ποιες είναι οι κύριες διαφορές μεταξύ τυπικής, μη-τυπικής, και άτυπης εκπαίδευσης;
- Ποια μέτρα πρέπει να λάβω υπόψη σε περίπτωση που μια εκπαιδευτική ομάδα επιδειξει διαφορετικά επίπεδα ψηφιακού αλφαριθμητισμού ή άλλες σχετικές δεξιότητες;
- Πώς μπορώ να διατηρήσω τα κίνητρα και το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων πριν και κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δραστηριότητας;



ΕΝΟΤΗΤΑ 7: Αξιολόγηση

Εν συντομία

Η τελευταία ενότητα αυτού του εγχειριδίου διερευνά τις διαφορετικές διαδικασίες αξιολόγησης που μπορούν να εφαρμόσουν οι εκπαιδευτές πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από μια εκπαίδευση. Παρέχει τεχνικές για τη διεξαγωγή της αξιολόγησης, ώστε οι εκπαιδευτές να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, να προσαρμόζουν τις μεθόδους τους, και να βελτιώνουν τις στρατηγικές τους.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτές θα μάθουν για:

- Την έννοια και τη σημασία της αξιολόγησης
- Τα εργαλεία και μεθόδους αξιολόγησης
- Το μοντέλο αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης Kirkpatrick
- Τα διάφορα εργαλεία ΤΠΕ και μέθοδος συλλογής σχολίων

Ας περιηγηθούμε...

Τώρα που έχουμε δει, βήμα προς βήμα, πώς να οργανώσουμε αποτελεσματικά μια εκπαιδευτική δραστηριότητα, ένας τελικός παράγοντας που πρέπει να εξετάσουμε είναι η **αξιολόγηση** και **αυτοαξιολόγηση** και πώς να εφαρμόζουμε με επιτυχία μεθόδους παρακολούθησης πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από μια διαδικασία εκπαίδευσης.

Αλλά, πρώτα, τι σημαίνει η αξιολόγηση;

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της ποιότητας μιας εκπαίδευσης σημαίνει τον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο μια εκπαίδευση **γίνεται αντιληπτή από τους συμμετέχοντες**, τι θα μπορούσε να **αλλάξει** ή να **βελτιωθεί**. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο ικανοποίησης των εκπαιδευομένων σχετικά με διάφορες πτυχές της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων εργασίας, των εκπαιδευτών, της οργάνωσης και της ικανοποίησης των αναγκών των συμμετεχόντων (Laguna, 2004). Στην περίπτωση μας, η αξιολόγηση των εκπαιδεύσεων με τους γονείς θα σας βοηθήσει:

- Στη δημιουργία αποδοτικότερων μαθησιακών μεθόδων και ευκαιριών για συζητήσεις
- Στην αύξηση της συμμετοχής των γονέων ως εκπαιδευόμενοι
- Στον εντοπισμό πιθανών αδυναμιών που έχουν οι γονείς και επηρεάζουν την ψηφιακή διαμεσολάβηση με τα παιδιά τους.

Ως αποτέλεσμα, η αξιολόγηση παρουσιάζει τον βαθμό στον οποίο:

1. η εκπαίδευση έχει επιτύχει τους στόχους της, και
2. οι συμμετέχοντες βελτίωσαν το επίπεδο των ικανοτήτων τους.

Σε πολλές περιπτώσεις, χρησιμοποιούνται τεστ γνώσεων που περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με τις βασικές πληροφορίες που παρέχονται κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης. Η δοκιμή αυτή μπορεί να επαναληφθεί μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης για την αξιολόγηση του επιπέδου γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης (Laguna, 2004).

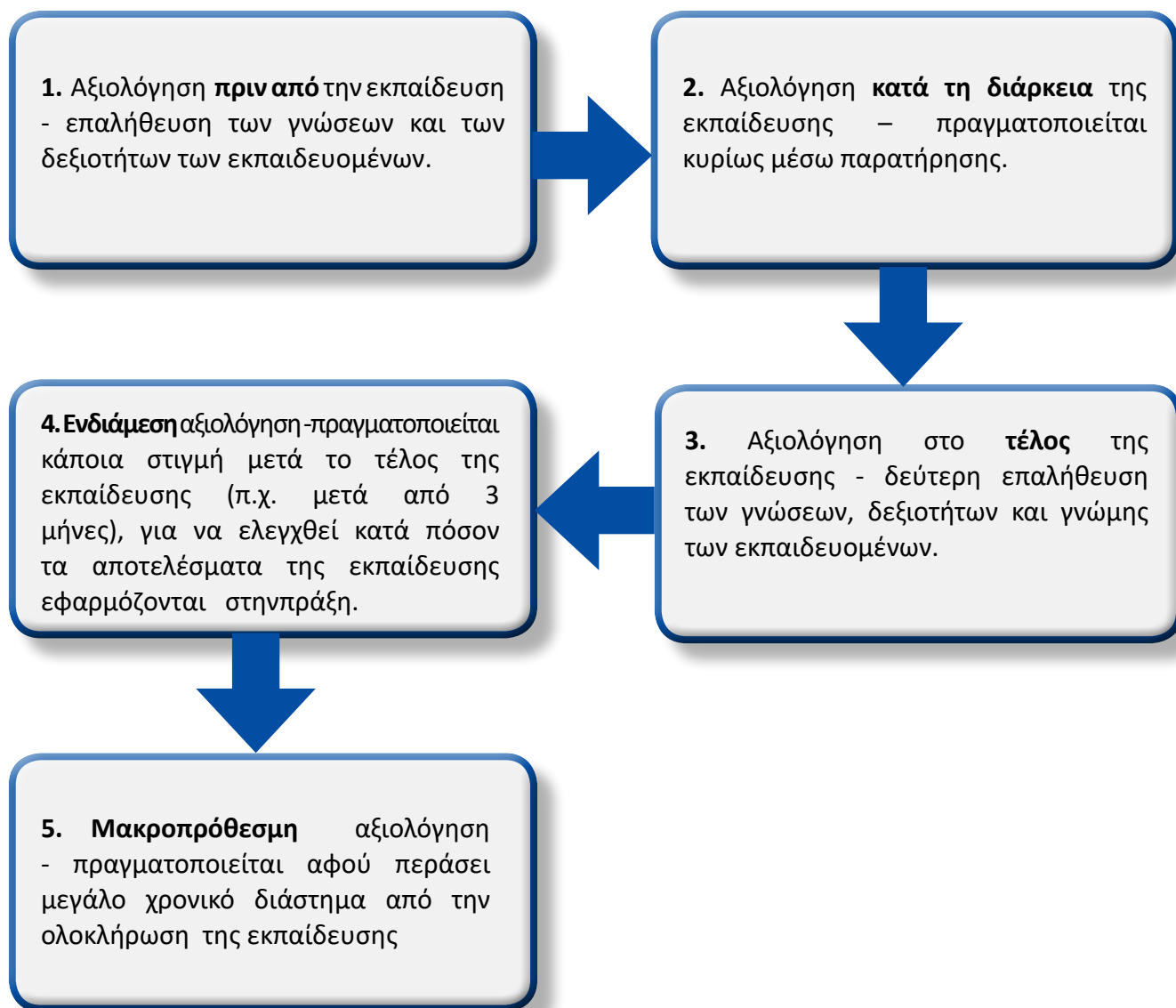
Η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί από εκπαιδευόμενους (για την αξιολόγηση των εκπαιδευτών), καθώς και από εκπαιδευτές (για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων). Υπάρχουν πολλά διαθέσιμα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διεξαγωγή μιας διαδικασίας αξιολόγησης. **Τα πιο δημοφιλή εργαλεία περιλαμβάνουν:**

- Έρευνες
- Δοκιμές
- Ερωτηματολόγια
- Παρατήρηση (κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης και μετά την εκπαίδευση)
- Ατομική περίληψη των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Συνέντευξη

Η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε όλα τα στάδια μιας εκπαίδευσης – **ΠΡΙΝ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ, ΚΑΙ ΜΕΤΑ**. Για παράδειγμα, τα ερωτηματολόγια/έρευνες μπορούν να διανεμηθούν μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης ή με τη μορφή σύνοψης και αξιολόγησης της ικανοποίησης των εκπαιδευομένων (συλλογή των δηλώσεών τους και ανάπτυξη γραφικών για την αναφορά των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης).

Η Leslie Rae (2006) πρότεινε ένα μοντέλο πέντε βημάτων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μιας εκπαίδευσης. Διάφορες μέθοδοι αξιολόγησης μπορούν να εφαρμοστούν σε καθένα από αυτά





Τα τρία πρώτα στάδια μπορούν να πραγματοποιηθούν για μια εκπαίδευση που είτε έχει ολοκληρωθεί είτε βρίσκεται σε εξέλιξη, ενώ τα δύο τελευταία στάδια ισχύουν μόνο για μια εκπαίδευση που έχει ολοκληρωθεί. Ωστόσο, η αξιολόγηση στα δύο τελευταία στάδια είναι επίσης αποτελεσματική εάν ένας εκπαιδευτής επιθυμεί να υλοποιήσει δραστηριότητες μετά την εκπαίδευση ή/και να δημιουργήσει συνεχή επαφή με τους γονείς σχετικά με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών (μέσω, για παράδειγμα, ενός σύντομου ερωτηματολογίου, συνέντευξης, ή συζήτησης σχετικά με το επίπεδο εφαρμογής των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης και την αποτελεσματικότητά τους).

Αξιολόγηση της απόδοσής σας - Μαθαίνοντας εμπειρικά

Το γεγονός ότι μια εκπαίδευση έχει ολοκληρωθεί δε σημαίνει ότι η διαδικασία εκπαίδευσης έχει επίσης ολοκληρωθεί. Εκτός από την αξιολόγηση και την ανάλυση των συλλεγόμενων δεδομένων, οι εκπαιδευτές πρέπει να αναλύουν τις μεθόδους και τις τεχνικές τους. Αυτό σημαίνει ότι είστε ανοιχτοί στο να λαμβάνετε σχόλια από συμμετέχοντες μιας εκπαίδευσης και από έναν άλλο εκπαιδευτή ή επόπτη και να είστε σε θέση να αξιολογήσετε τον εαυτό σας.

Θυμηθείτε: Μόνο η επίγνωση των περιορισμών σας σας επιτρέπει να εργαστείτε σε αυτούς. Η εκμάθηση από τη δική σας εμπειρία και λάθη είναι μία από τις πιο σημαντικές ικανότητες ενός εκπαιδευτή.

Είναι σημαντικό η περίληψη της εκπαίδευσης που γίνεται από έναν εκπαιδευτή να βασίζεται, για παράδειγμα, στο προφίλ ικανοτήτων του εκπαιδευτή ή σε μια αυτοπαρατήρηση. Οι συμμετέχοντες στην εκπαίδευση (οι γονείς) μπορούν να ερωτηθούν για την προσέγγιση του τρόπου εργασίας του εκπαιδευτή, τις μεθόδους εκπαίδευσης που εφαρμόζονται, το περιεχόμενο που μοιράζεται, τη φιλικότητα προς τους συμμετέχοντες κ.λπ. Ο εκπαιδευτής πρέπει να διασφαλίζει ότι το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει όχι μόνο ερωτήσεις κλειστού τύπου (π.χ. με κλίμακα αξιολόγησης), αλλά και ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επιτρέποντας στους γονείς να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους σχετικά με το έργο του εκπαιδευτή.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΚΑΙ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ
Τι σου άρεσε περισσότερο σε αυτή την εκπαίδευση;	Συνολικά, είσαι ικανοποιημένος/η με αυτή την εκπαίδευση; (ναι/όχι)
Τι σου άρεσε λιγότερο σε αυτή την εκπαίδευση;	Η εκπαίδευση έχει εκπληρώσει τις προσδοκίες σου (ναι/όχι)
Κατά τη γνώμη σου, με ποιους τρόπους θα μπορούσε να βελτιωθεί αυτή η εκπαίδευση;	Πόσο ικανοποιημένος/η είσαι με την εκπαιδευτική διαδικασία; (ερώτηση κλίμακας Likert με διαθέσιμες επιλογές)
Υπάρχει κάτι που επιθυμείς να γνωρίζει ο εκπαιδευτής;	Θα πρότεινες αυτή την εκπαίδευση σε κάποιο άλλο άτομο; (ναι/όχι)

Τι γίνεται με τους λιγότερο έμπειρους εκπαιδευτές;

Στους λιγότερο έμπειρους εκπαιδευτές Συνιστάται να χρησιμοποιούν την επίβλεψη - η επίβλεψη είναι ένα σημαντικό στοιχείο της ανάπτυξης ενός εκπαιδευτή. Είναι μια ευκαιρία να διευρυνθεί το πεδίο κατανόησης μιας κατάστασης που συμβαίνει σε μια αίθουσα εκπαίδευσης και την απελευθέρωση συναισθημάτων. Ένας εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει (Matras και Žak, 2018):

1. **Συμμετοχική εποπτεία** - ένας επόπτης παρατηρεί το έργο ενός εκπαιδευτή
2. **Έμμεση εποπτεία** - ένας επόπτης δεν συμμετέχει στην εκπαίδευση, ο εκπαιδευτής περιγράφει τι συνέβη κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης
3. **Ομάδα, παρακολούθηση από συνάδελφους** - συνάντηση εκπαιδευτών για να συζητήσουν τις δυσκολίες που συναντούν

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Η προσεκτική παρατήρηση των συμμετεχόντων στην εκπαίδευση - οι αντιδράσεις τους στις προτεινόμενες μεθόδους εκπαίδευσης, η συμμετοχή στην υλοποίηση των στόχων εκπαίδευσης κ.λπ., αποτελεί εξαιρετικά σημαντική ικανότητα ενός εκπαιδευτή. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να αναλύει το επίπεδο κούρασης και εξάντλησης των συμμετεχόντων και δραστηριότητας των συμμετεχόντων στην εκπαίδευση σε συνεχή βάση καθώς και τις συναισθηματικές αντιδράσεις των συμμετεχόντων, αντίσταση στην αλλαγή, και τον ρυθμό εργασίας τους. Αυτό το είδος ποιότητας επιτρέπει αλλαγές και λήψη κατάλληλων ενεργειών από έναν εκπαιδευτή, οι οποίες παρεμβαίνουν στη διαδικασία της ομάδας ή αναφέρονται στη μεθοδολογία διεξαγωγής της εκπαίδευσης.

Επιπρόσθετα, ένας εκπαιδευτής μπορεί να υιοθετήσει ευέλικτες προσεγγίσεις στην προγραμματισμένη εκπαίδευση, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί και να προσαρμοστούν οι μέθοδοι στις ανάγκες και τα προσωπικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων.

Στο τέλος μιας εκπαίδευσης, ο εκπαιδευτής μπορεί να ζητήσει από όλους τους συμμετέχοντες να την συνοψίσουν και να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και τον τρόπο διεξαγωγής. Για παράδειγμα:

- Ποιες σκέψεις ή προβληματισμούς έχετε με το πέρας της σημερινής εκπαίδευσης;
- Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα που μάθατε;
- Ποια είναι η πιο σημαντική ερώτηση που πιθανώς έχετε μετά την εκπαίδευση;
- Ποιες από τις γνώσεις και δεξιότητες που έχετε αποκτήσει σήμερα θα χρησιμοποιήσετε;
- Τι σας βοήθησε να μάθετε;
- Τι χρειάζεστε από τον εκπαιδευτή κατά τις επόμενες ημέρες εκπαίδευσης / κατά τη διάρκεια των επόμενων μαθημάτων;
- Πώς αξιολογείτε τις εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις (π.χ. δωμάτιο, φαγητό & ποτά);

Η αξιολόγηση αυτή μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί σε **γραφική μορφή**. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευόμενοι επισημαίνουν το επίπεδο ικανοποίησης τους σε φύλλα αξιολόγησης, χρησιμοποιώντας μια εικόνα ενός θερμόμετρου και χρωματίζοντας τη ζυγαριά στο θερμόμετρο από 0 έως 100 °C (όσο περισσότεροι βαθμοί, τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανοποίηση), παρέχοντας έπειτα μια σύντομη αιτιολόγηση. Κάθε συμμετέχοντας μπορεί να τοποθετήσει το φύλλο αξιολόγησης στον τοίχο και να το συγκρίνει με αυτό των άλλων συμμετεχόντων.



Το Μοντέλο Kirkpatrick

4 επίπεδα αξιολόγησης της εκπαίδευσης

Το 1950, ο Donald Kirkpatrick πρότεινε ένα μοντέλο αξιολόγησης 4 επιπέδων σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης (Kirkpatrick, 1994), το οποίο αναπτύχθηκε από τον γιο του Jim Kirkpatrick και ορίστηκε ως "Το μοντέλο Kirkpatrick" (Kirkpatrick Partners, 2021). Το μοντέλο αποσαφήνισε και επικαιροποίησε τα αρχικά τέσσερα επίπεδα αξιολόγησης μιας εκπαίδευσης:

Επίπεδο 1: Αντίδραση

- εμπλοκή
- συνάφεια
- ικανοποίηση

Επίπεδο 2: Μάθηση

- γνώση
- δεξιότητες
- στάση
- εμπιστοσύνη
- δέσμευση

Επίπεδο 3: Συμπεριφορά

- παρακολούθηση
- ενίσχυση
- ενθάρρυνση
- ανταμοιβή

Επίπεδο 4: Αποτελέσματα

- κύριοι δείκτες
- επιθυμητά αποτελέσματα

ΕΠΙΠΕΔΟ 1: ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ

Στο πρώτο επίπεδο, αξιολογούμε σε ποιο βαθμό οι συμμετέχοντες αντέδρασαν θετικά σε μια εκπαίδευση. Στη διαδικασία αξιολόγησης, ρωτάμε για την ικανοποίησή τους και τη συμμετοχή τους στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και για τη συμμόρφωση (δηλαδή σε ποιο βαθμό θα εφαρμόσουν αυτά που έχουν μάθει). Αυτό το στάδιο μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση ερωτηματολογίου που οι εκπαιδευόμενοι συμπληρώνουν ανώνυμα στο τέλος μιας εκπαίδευσης.

ΕΠΙΠΕΔΟ 2: ΜΑΘΗΣΗ

Στο δεύτερο επίπεδο, αξιολογούμε το βαθμό στον οποίο οι συμμετέχοντες έχουν αποκτήσει γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις, και αυτοπεποίθηση χάρη στη συμμετοχή τους σε μια εκπαίδευση. Η αξιολόγηση σε αυτό το επίπεδο μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση τεστ γνώσεων ή παιχνιδι ρόλων (role-play) που πραγματοποιούνται από τους ίδιους τους συμμετέχοντες (προσομοίωση μιας συνομιλίας με ένα παιδί σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ηλεκτρονικών συσκευών).

ΕΠΙΠΕΔΟ 3: ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Το τρίτο επίπεδο αφορά τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τον βαθμό στον οποίο οι συμμετέχοντες εφαρμόζουν τις γνώσεις/δεξιότητες που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης, μετά από σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα. Με αυτόν τον τρόπο, το επίπεδο 3 αξιολογεί αυτά που έχουν μάθει οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση σε αυτό το επίπεδο μπορεί να γίνει με τη διεξαγωγή συνέντευξης ή την αποστολή ερωτηματολογίου στους γονείς, για παράδειγμα, 3 μήνες μετά τη λήξη της εκπαίδευσης, θέτοντας ερωτήματα σχετικά με τη χρήση εργαλείων και τεχνικών που έχουν μάθει και την αποτελεσματικότητά τους στην εκπαίδευση των παιδιών να χρησιμοποιούν υπεύθυνα τις ηλεκτρονικές συσκευές.

ΕΠΙΠΕΔΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το τέταρτο και τελευταίο επίπεδο αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο έχουν επιτευχθεί τα αναμενόμενα αποτελέσματα της εκπαίδευσης. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αλλαγών στη συμπεριφορά των γονέων και τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν τις ψηφιακές συσκευές. Αυτό το επίπεδο αξιολόγησης θεωρείται το τελευταίο, καθώς εφαρμόζεται μετά το τέλος μιας εκπαίδευσης (Kurt, 2016).

Εδώ, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ενώ η αξιολόγηση σε πρώτο και δεύτερο επίπεδο είναι σχετικά εύκολη στην εκτέλεση (συμβαίνει συνήθως στα τελευταία λεπτά της διάρκειας μιας εκπαίδευσης), η αξιολόγηση στο τρίτο και τέταρτο επίπεδο απαιτεί συνεχή επαφή με τους γονείς και την προθυμία τους να συζητήσουν τα μέτρα που έχουν λάβει και τις παρατηρήσεις τους στη συμπεριφορά και τις ενέργειες των παιδιών.

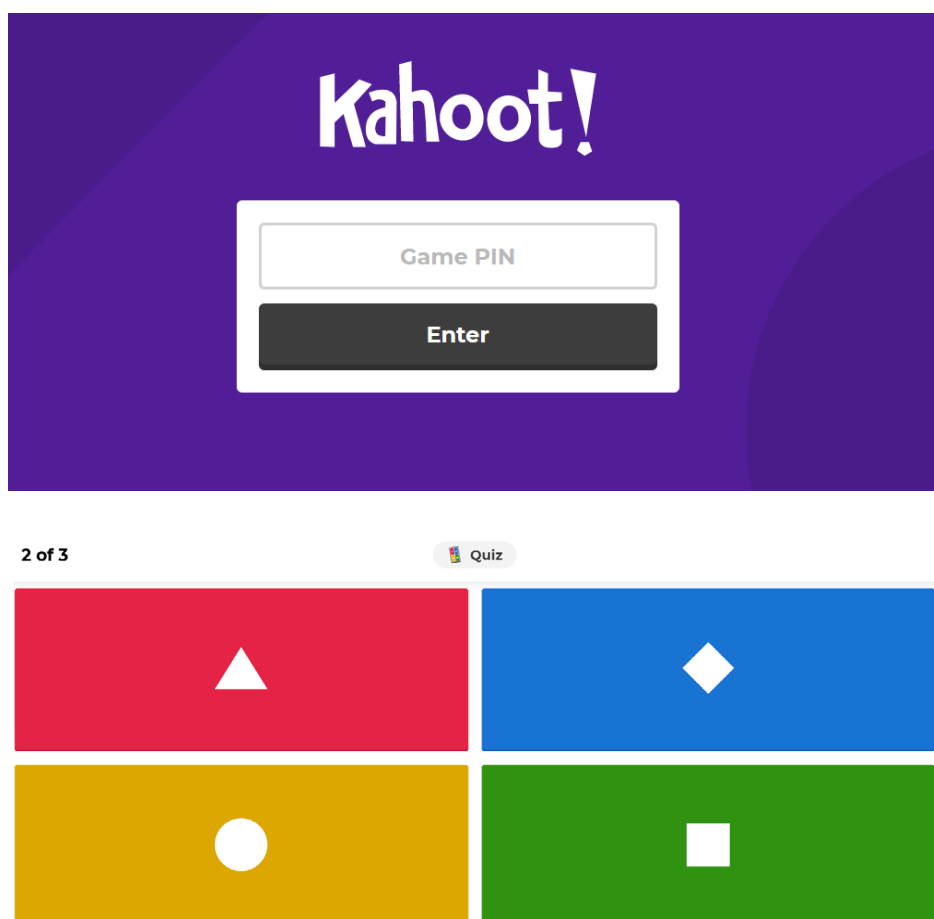
Εργαλεία ΤΠΕ και Συλλογή Ανατροφοδότησης

Η αξιολόγηση της εκπαίδευσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορες μεθόδους και εργαλεία ΤΠΕ, τα οποία χρησιμοποιούνται πλέον όλο και συχνότερα. Ακολουθούν τέσσερα δωρεάν εργαλεία ΤΠΕ που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης με τους γονείς για να αξιολογήσουν τη διαδικασία εκπαίδευσης και να παρέχουν τα σχόλιά τους. Αυτά είναι μερικά πολύ ευέλικτα εργαλεία, καθώς μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν είτε πρόσωπο με πρόσωπο, είτε μέσω τηλεφώνου και διαδικτύου.

Ας εξετάσουμε αυτά τα εργαλεία ένα προς ένα:

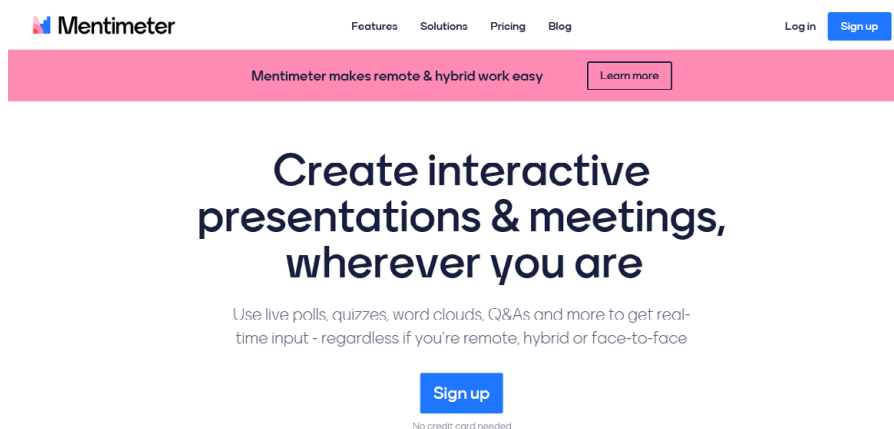
1. Kahoot (www.kahoot.it και www.kahoot.com)

Είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία **κουίζ** και **ερευνών** (surveys). Αφού συνδεθούν στην πλατφόρμα, οι εκπαιδευτές μπορούν να ετοιμάσουν ερωτήσεις αξιολόγησης (π.χ. σε μορφή κουίζ). Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες πρέπει να μπουν στην ιστοσελίδα www.kahoot.it και να εισάγουν τον κωδικό PIN που δίνεται από τον εκπαιδευτή (που αποδίδεται αυτόματα στο κουίζ/έρευνα). Όταν ξεκινήσει το κουίζ ή η έρευνα, οι συμμετέχοντες πρέπει να απαντήσουν στις ερωτήσεις κάνοντας κλικ στα εικονίδια με χρώματα και σχήματα. Όσο πιο γρήγορα απαντήσουν οι συμμετέχοντες, τόσο περισσότερους πόντους παίρνουν! Οι απαντήσεις που αποδίδονται στα εικονίδια είναι ορατές στον πίνακα ενός εκπαιδευτή και θα πρέπει να εμφανίζονται σε προβολέα.



2. Mentimeter (www.mentimeter.com)

Είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που προσφέρει διάφορους τύπους παρουσιάσεων και σας επιτρέπει να συλλέξετε σχόλια από τους συμμετέχοντες. Αφού εισάγουν έναν κωδικό στην ιστοσελίδα, οι συμμετέχοντες μπορούν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που ετοιμάζει ο εκπαιδευτής από πριν. Η πλατφόρμα σας επιτρέπει να εισάγετε κείμενο σε πολλές μορφές - ανοιχτές ερωτήσεις, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ιεράρχηση απαντήσεων, αξιολόγηση σε κλίμακα, κ.λπ. Το σύστημα συνοψίζει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, οι οποίες μπορούν να προβληθούν στους συμμετέχοντες από τον εκπαιδευτή σε πραγματικό χρόνο.



3. AnswerGarden (www.answergarden.ch)

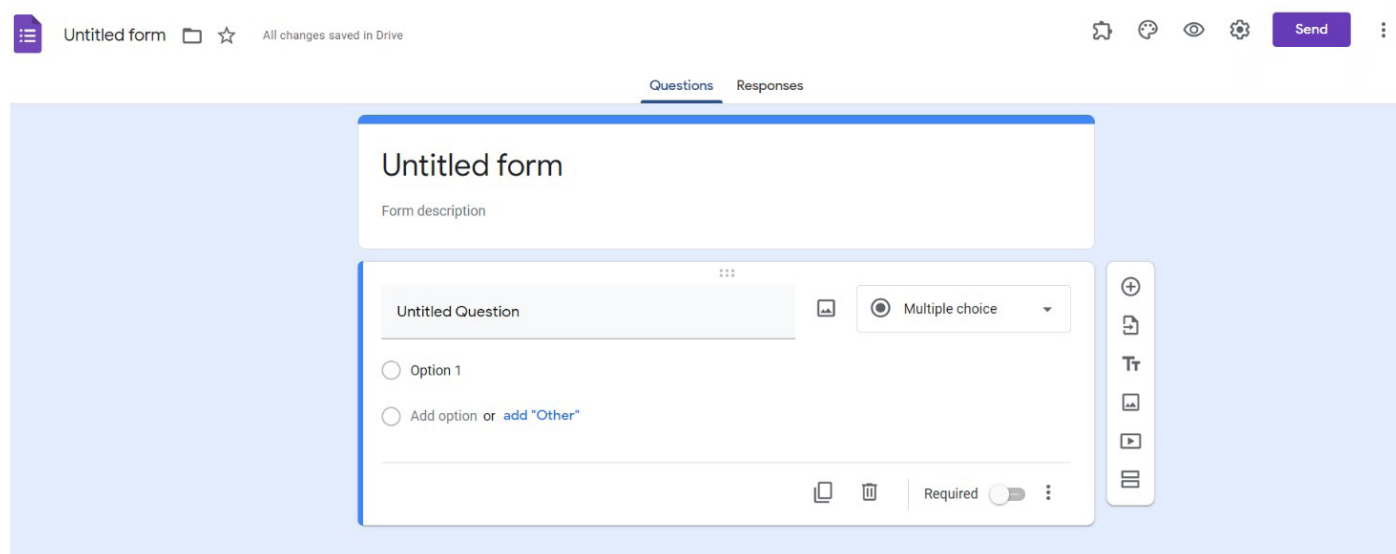
Είναι ένα απλό εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη συλλογή απαντήσεων από τους συμμετέχοντες και δεν απαιτεί τη δημιουργία λογαριασμού. Απλά μεταβείτε στην ιστοσελίδα και εισαγάγετε μια ερώτηση, ορίστε το μήκος της απάντησης (20 ή 40 χαρακτήρες) και κάντε κλικ στο κουμπί "Submit" στο κάτω μέρος της σελίδας. Θα δημιουργηθεί καινούριο παράθυρο όπου οι συμμετέχοντες θα μπορούν να εισάγουν τις απαντήσεις τους ανώνυμα.

Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων θα εμφανιστούν με τη μορφή ενός «σύννεφου». Οι ίδιες απαντήσεις υπολογίζονται και όσο πιο πανομοιότυπες είναι οι απαντήσεις, τόσο μεγαλύτερη γίνεται η γραμματοσειρά τους.

4. Google Forms (<https://www.google.com/forms/about/>)

Σχεδόν όλοι γνωρίζουν την Google! Είναι ένα απλό σύστημα που συνδέεται με το λογαριασμό σας στο Gmail. Σας επιτρέπει να δημιουργήσετε διαδικτυακές έρευνες με πολλαπλές μορφές απαντήσεων (π.χ. ανοιχτές ή ερωτήσεις, ερωτήσεις κλίμακας, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, κ.λπ.). Οι απαντήσεις των ερωτηθέντων αποθηκεύονται στο λογαριασμό του διαχειριστή (δημιουργός της έρευνας), σε γραφική μορφή και σε ξεχωριστό φύλλο δεδομένων.

Απλά μεταβείτε στην ιστοσελίδα και δημιουργήστε μια νέα φόρμα. Η Google σας επιτρέπει είτε να δημιουργήσετε μια **κενή φόρμα**, όπου μπορείτε να αναπτύξετε ερωτήσεις ξεκινώντας από το μηδέν, είτε να επιλέξετε διάφορα πρότυπα με έτοιμες ερωτήσεις, ανάλογα με την περίπτωση και το σκοπό. Αφού δημιουργήσετε τη φόρμα, μπορείτε να την μοιραστείτε με τους εκπαιδευόμενους αντιγράφοντας τη διεύθυνση URL (κάνοντας κλικ στο εικονίδιο "Προεπισκόπηση"). *Προσέξτε να μην μοιραστείτε τη διεύθυνση URL επεξεργασίας, διαφορετικά οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να επεξεργαστούν τη φόρμα και να δουν τις απαντήσεις όλων των άλλων!*



Το γνωρίζατε αυτό;

Το μοντέλο CIPP

Το μοντέλο CIPP που αναπτύχθηκε από τον Daniel Sufflebeam παρουσιάζει την αξιολόγηση σε 4 διαστάσεις: **Πλαίσιο** (στόχοι) - **Είσοδος** (ένα σχέδιο για την επίτευξη στόχων) - Διαδικασία (αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν χάρη στην επίτευξη των σχεδίων) - Αποτέλεσμα (Stufflebeam, 2003). Σε έρευνά τους, οι Matthews και Hudson (2001) περιέγραψαν τους κανόνες και τα παραδείγματα αξιολόγησης της εκπαίδευσης στην οποία συμμετείχαν γονείς, με βάση το μοντέλο CIPP. Η αξιολόγηση θα πρέπει να διενεργείται **πριν, κατά τη διάρκεια, και μετά** την εκπαίδευση. Στην περίπτωση της εκπαίδευσης των γονέων, το περιεχόμενο του προγράμματος και οι αποτελεσματικές μέθοδοι εκπαίδευσης είναι σημαντικά, και η αξιολόγηση θα πρέπει να βασίζεται στους δείκτες συμπεριφοράς των γονέων και των παιδιών. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο προσαρμογής του μοντέλου CIPP στην εκπαίδευση των γονέων, ανατρέξτε στο άρθρο των Matthews και Hudson.

Στόχοι

- Σκοπός
- Δικαιούχοι
- Ανάγκες
- Πηγές
- Προβλήματα
- Ιστορικό
- Περιβάλλον

Σχέδια

- Ενδιαφερόμενα μέρη
- Στρατηγικές
- Προϋπολογισμός
- Κάλυψη
- Ερευνα

**Αξιολόγηση
περιβάλλοντος**

**Αξιολόγηση
Εισόδου**

**Αξιολόγηση
Αποτελεσμάτων**

**Αξιολόγηση
Διαδικασιών**

Αποτελέσματα

- Επιπτώσεις
- Αποτελεσματικότητα
- Προσαρμογή
- Βιωσιμότητα

Ενέργειες

- Ανάπτυξη
- Υλοποίηση
- Παρακολούθηση
- Ανατροφοδότηση

Πηγή:

Matthews, J. M., & Hudson, A. M. (2001). Guidelines for Evaluating Parent Training Programs. *Family Relations*, 50(1), 77–86.

Πηγή εικόνας:

Sufflebeam, D. L. (2003) 'The CIPP Model for Evaluation', in Kellaghan, T. and Sufflebeam, D. L. (eds.) *Springer international handbooks of education: International handbook of educational evaluation*. Dordrecht, Boston: Kluwer Academic Publishers.

Ας εξασκηθούμε

Μαθαίνω από τα λάθη μου

Προσπαθήστε να θυμηθείτε και να γράψετε κάποια λάθη που έχετε κάνει στο παρελθόν ως εκπαιδευτής. Περιγράψτε αυτές τις καταστάσεις χωρίς να εκφράσετε συναισθήματα - γράψτε ακριβώς τι συνέβη, τι προηγήθηκε της κατάστασης, πώς συμπεριφερθήκατε και πώς κατέληξε. Αναλύστε αυτές τις καταστάσεις μαζί με έναν έμπειρο εκπαιδευτή, φίλο, ή συνάδελφο και σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να έχετε συμπεριφερθεί διαφορετικά σε αυτές τις καταστάσεις και ποια συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν από αυτές τις εμπειρίες.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου

Η συνεχής αξιολόγηση των εκπαιδεύσεών μου

Σκεφτείτε ποιες ερωτήσεις μπορούν να τεθούν στους γονείς κατά τη διάρκεια της σύνοψης μιας συγκεκριμένης εκπαίδευσης, προκειμένου να συλλέξετε πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση και την επάρκεια των μεθόδων που έχετε εφαρμόσει (σκεφτείτε ερωτήσεις εκτός από αυτές που προτείνονται σε αυτή την ενότητα). Εξετάστε επίσης τη γραφική μέθοδο της τρέχουσας αξιολόγησης. Μοιραστείτε τις ιδέες σας με άλλον εκπαιδευτή. Συζητήστε πώς οι μορφές αξιολόγησης θα αποδειχθούν χρήσιμες κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης με τους γονείς.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου

Εφαρμογή του μοντέλου Kirkpatrick

Διαβάστε για το μοντέλο για να πάρετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό. Για κάθε ένα από τα 4 επίπεδα του μοντέλου, σχεδιάστε μια αξιολόγηση μιας εκπαίδευσης με γονείς σχετικά με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από παιδιά. Σύμφωνα με το μοντέλο, ετοιμάστε ερωτηματολόγια αξιολόγησης για τα επίπεδα 1 και 2 και ένα εργαλείο για την αξιολόγηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων για το επίπεδο 2. Ετοιμάστε ακόμη ένα εργαλείο αξιολόγησης για τα επίπεδα 3 και 4 που σχετίζονται με το αναπτυγμένο σχέδιο (ερωτηματολόγια, υποδείγματα συνεντεύξεων, δελτία παρατήρησης κ.λπ.).

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου

Πηγές:

Kirkpatrick Partners (2021) The Kirkpatrick Methodology - A Brief History. Retrieved from: www.kirkpatrickpartners.com/Our-Philosophy

MindTools (2021) Kirkpatrick's Four-Level Training Evaluation Model. Retrieved from: www.mindtools.com/pages/article/kirkpatrick.htm

Εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των εκπαιδεύσεών μου

Εξοικειωθείτε με τα ακόλουθα εργαλεία ΤΠΕ:

- Kahoot
- Mentimeter
- AnswerGarden
- Google Forms

Ελέγξτε πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτά τα εργαλεία ΤΠΕ. Επιλέξτε ένα από αυτά και μια αξιολόγηση για τους συμμετέχοντες στην επόμενη εκπαίδευσή σας.

Μπορώ να δοκιμάσω αυτή τη δραστηριότητα: μόνος μου

Πηγές:

Kahoot: www.kahoot.it

Mentimeter: www.mentimeter.com

AnswerGarden: www.answergarden.ch

Φόρμες Google: www.google.com/forms/about

Χρήσιμα μαθήματα (διαθέσιμα στην αγγλική γλώσσα)

Οδηγός 5 λεπτών για το Kahoot: <https://www.youtube.com/watch?v=pAfnia7-rMk>

Οδηγός για το Mentimeter: <https://www.youtube.com/watch?v=rT90-aklzPQ> απάντηση

Οδηγός για το AnswerGarden: <https://www.youtube.com/watch?v=12XKqbMngKc> Πώς

Οδηγός για το Google - για αρχάριους: <https://www.youtube.com/watch?v=BtoOHhA3aPQ>

Σε αυτή την ενότητα, μάθαμε ότι...

- Η αξιολόγηση της εκπαίδευσης μπορεί να πραγματοποιηθεί σε πολλά επίπεδα με τη χρήση διαφόρων εργαλείων.
- Υπάρχουν πολλά διαφορετικά μοντέλα αξιολόγησης, ένα από τα πιο ευρέως χρησιμοποιούμενα είναι το μοντέλο Kirkpatrick.
- Το αποτέλεσμα της εκπαίδευσης με γονέων που αφορά τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από τα παιδιά τους θα πρέπει να είναι μια ορατή αλλαγή στο στυλ της ανατροφής των παιδιών και η προσέγγιση του παιδιού στις ηλεκτρονικές συσκευές – κάτι που πρέπει να αξιολογηθεί.
- Τα συμπεράσματα μιας αξιολόγησης είναι χρήσιμα για την περεταίρω βελτίωση μιας εκπαίδευσης - είναι σημαντικό να αυτοαξιολογήσετε το έργο σας, να μάθετε εμπειρίες σας, και να συναγάγετε συμπεράσματα από τα δικά σας λάθη.
- Κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης στην οποία συμμετείχαν γονείς που ασχολούνται με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από τα παιδιά, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση με τη χρήση εργαλείων ΤΠΕ.

Ερωτήσεις για προβληματισμό

1. Μέχρι στιγμής, πώς ήταν οι αξιολογήσεις των εκπαιδεύσεων μου με γονείς;
2. Ποιο από τα περιγραφόμενο μοντέλα, εργαλεία, και λύσεις μπορώ να εφαρμόσω για την αξιολόγηση των εκπαιδεύσεών μου;
3. Ποιο από τα περιγραφόμενο μοντέλα, εργαλεία, και λύσεις μπορώ να εφαρμόσω σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν γονείς σχετικά αφορά τη χρήση ψηφιακών συσκευών από τα παιδιά τους;



Επιπρόσθετο Διαδικτυακό Υλικό

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 1			
Digital Parenting: Raising and Protecting Children in Media World	Κεφάλαιο	Το κεφάλαιο εισάγει την έννοια της «ψηφιακής γονικής μέριμνας», κάνοντας αναφορές στα διάφορα στυλ γονικής μέριμνας, τις στρατηγικές γονικής διαμεσολάβησης και τις συμπεριφορές που πρέπει να υιοθετήσουν οι γονείς προκειμένου να ρυθμίσουν την εμπλοκή των παιδιών με τα ψηφιακά μέσα και το Διαδίκτυο.	https://www.intechopen.com/chapters/72249
Family Engagement Resources	Διαδικτυακές πηγές	Δωρεάν πηγές, πρότυπα και εργαλεία για εκπαιδευτές και οικογένειες για την προώθηση της οικογενειακής δέσμευσης χρησιμοποιώντας την τεχνολογία.	https://www.common sense.org/education/toolkit/family-engagement-resources
Parenting In the Digital Age: Positive parenting strategies for different scenarios	Οδηγός	Διαδικτυακός οδηγός που προτείνει ένα ψηφιακό μοντέλο γονικής μέριμνας που εφαρμόζεται σε διαφορετικά σενάρια και πλαίσια. Ο οδηγός αποσκοπεί στην ενίσχυση της επικοινωνίας και της εμπιστοσύνης μεταξύ παιδιών και γονέων	https://rm.coe.int/publication-parenting-in-the-digital-age-2020-eng/1680a0855a
Promoting Family Engagement: Communicating with Families	Διαδικτυακό Μάθημα	Διαδικτυακό μάθημα για τη δημιουργία ισχυρών οικογενειακών συνεργασιών και καλών συστημάτων επικοινωνίας, καθώς και ευκαιρίες για κοινή χρήση πληροφοριών με έναν κατανοητό τρόπο	https://www.virtuallabschool.org/preschool/family-engagement/lesson-3

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 2			
Certificate Resources (CC BY)	Διαδικτυακό μάθημα	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει δημιουργικούς πόρους σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα / άδειες χρήσης	https://certificates.creativecommons.org/about/certificate-resources-cc-by/
Google for Education	Διαδικτυακό μάθημα	Ένα πλήρες μάθημα αφιερωμένο στους εκπαιδευτές στον τομέα της διαδικτυακής μάθησης, με έμφαση στα εργαλεία που προσφέρει το Google Classroom	https://skillshop.exceedlms.com/student/catalog/list?category_ids=2559-google-for-education
How To Google Like A Pro! Top 10 Google Search Tips & Tricks 2020	Βίντεο	Βίντεο με τρόπους για να γίνει η διαδικτυακή αναζήτηση πιο αποτελεσματική, μέσω των τεχνικών αναζήτησης στην Google	https://www.youtube.com/watch?v=R0DQfwc72PM
Online news reading behavior: From habitual reading to stumbling upon news	Ερευνητική εργασία	Ερευνητική μελέτη που διερευνά την αντίληψη των ανθρώπων για τις ειδήσεις και τις συμπεριφορές ανάγνωσης ειδήσεων στο διαδίκτυο. Η μελέτη δείχνει ότι οι διαδικτυακές ειδήσεις έτοιμες διεξάγονται σε συνήθη βάση, χωρίς συνειδητές αποφάσεις από τους χρήστες του διαδικτύου	https://www.researchgate.net/publication/227828002_Online_news_reading_behavior_From_habitual_reading_to_stumbling_upon_news
Reading News Online: What are the important parts of an online news article?	Διαδικτυακό μάθημα	Σύντομο διαδικτυακό δωρεάν μάθημα από την Common Sense Education, με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγνωση ειδήσεων στο διαδίκτυο και την εύρεση αξιόπιστων πληροφοριών	https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/lesson/reading-news-online
Safe Internet Use	Άρθρο	Συμβουλές και πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο αποτελεσματικού κινδύνου που συνδέονται με την περιήγηση σε διαδικτυακές πληροφορίες, καθώς και πώς να εξοικειωθείτε με την ορολογία αναζήτησης στο διαδίκτυο	https://www.getsafeonline.org/personal/articles/safe-internet-use/
Scrolling news: The changing face of online news consumption	Έκθεση Έρευνας	Έρευνα που διεξήχθη από την Ofcom στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία δείχνει τον γρήγορο ρυθμό αλλαγής στην κατανάλωση διαδικτυακών ειδήσεων, καθώς και τις συχνά ανακριβείς αντιλήψεις των διαδικτυακών αναγνωστών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι ίδιοι καταναλώνουν ειδήσεις στο διαδίκτυο	https://www.ofcom.org.uk/__data/assets/pdf_file/0022/115915/Scrolling-News.pdf

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 3			
23 Great Lesson Plans for Internet Safety	Δικτυακός τόπος	Δραστηριότητες που επικεντρώνονται στην ασφάλεια στο διαδίκτυο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκπαιδευτές με παιδιά στην τάξη ή όταν εργάζονται με γονείς	https://www.commonsense.org/education/articles/23-great-lesson-plans-for-internet-safety
Digital wellbeing for you, your colleagues and students	Ενημερωτικό Έγγραφο	Ενημερωτικό έγγραφο για τους επαγγελματίες σχετικά με την ψηφιακή ευημερία και τις διάφορες πτυχές της, καθοδήγηση σχετικά με τις θετικές δράσεις που μπορούν να λάβουν τα άτομα και ορθές πρακτικές για την υποστήριξη της ευημερίας των άλλων	https://www.digitalcapability.jisc.ac.uk/what-is-digital-capability/digital-wellbeing/
Educating Parents about their Kid's Media and Technology Use	Βίντεο	Βίντεο για την υποστήριξη γονέων σχετικά με τη χρήση μέσων ενημέρωσης και τεχνολογίας από τα παιδιά	https://www.youtube.com/watch?v=nQf5v45lfxw&t=40s
Enhancing parents' knowledge and practice of online safety	Έκθεση	Ερευνητική έκθεση που δείχνει πώς οι νέοι κατανοούν τους διαδικτυακούς κινδύνους και τα χρήσιμα βήματα δράσης που μπορούν να εφαρμόσουν οι γονείς για να διασφαλίσουν την ασφάλειά τους	https://researchdirect.westernsydney.edu.au/islandora/object/uws%3A27352/datastream/PDF/view
eSafety Commissioner	Ιστότοπος	Ιστότοπος με χρήσιμο υλικό, δραστηριότητες, παιχνίδια και άλλους εκπαιδευτές πόρους για εκπαιδευτές και γονείς σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο	https://www.esafety.gov.au/watch?v=nQf5v45lfxw&t=40s
Families and screen time: Current advice and emerging research	Ενημέρωση πολιτικής	Ενημέρωση πολιτικής σχετικά με την οικογένεια και τον χρόνο χρήσης της οθόνης. Περιλαμβάνει την τρέχουσα έρευνα, πηγές και συστάσεις για τους γονείς, την κυβέρνηση, και ΜΚΟ.	http://eprints.lse.ac.uk/66927/1/Policy%20Brief%2017-%20Families%20Screen%20Time.pdf
Guidelines for parents and educators on Child Online Protection	Δημοσίευμα	Κατευθυντήριες γραμμές που απευθύνονται σε γονείς και εκπαιδευτές όσον αφορά την επιγραμμική και ψηφιακή προστασία των παιδιών	https://8a8e-3fff-ace4-4a3a-a495-4ea-51c5b4a3c.filesusr.com/ugd/24bbaa_f8a17ad2a-3b94490add9a586ce4b6db8.pdf

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 3			
Online safety leaflets & Resources	Ιστότοπος	Ηλεκτρονικά φυλλάδια και διαδικτυακοί οδηγοί σχετικά με τον χρόνο χρήσης της οθόνης, την ασφάλεια στο διαδίκτυο, και την ψηφιακή ευημερία	https://www.internetmatters.org/resources/esafety-leaflets-resources/
Online sexual harassment – Peer led Workshop	Εργαλειοθήκη	Σύνολο διαδραστικών θεατρικές δραστηριοτήτων που επικεντρώνονται στην διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση	https://www.childnet.com/ufi-les/Peer_Led_Workshop_Step_Up_Speak_Up.pdf
Through the Wild Web Woods – Teachers Guide	Οδηγός	Οδηγός για το παιχνίδι «Through the Wild Web Woods». Περιέχει πληροφορίες σχετικά με το παιχνίδι και τις διάφορες θεματικές του (ηλεκτρονική ταυτότητα, εθισμός, ιδιωτικότητα, ασφάλεια κ.λπ.)	https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168046cc09
ΕΝΟΤΗΤΑ 4			
20 Digital Tools for Classroom for Innovative Teachers & Students	Άρθρο	Άρθρο που απαριθμεί 20 καινοτόμα ψηφιακά εργαλεία για την τάξη, που προάγουν την ευθύνη, τις σχέσεις και το σεβασμό και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτές και μαθητές	https://graphicmama.com/blog/digital-tools-for-classroom/
Chasing rainbows: children's well-being in a digital world	Διαδικτυακό σεμινάριο	Διαδικτυακό σεμινάριο σχετικά με την ευημερία των παιδιών στον ψηφιακό κόσμο	https://core-evidence.eu/chasing-rainbows-childrens-well-being-in-a-digital-world/
Digital Citizenship Education Handbook	Δημοσίευμα	Διαδικτυακός οδηγός που παρέχει τις αρχές της διαδικτυακής δραστηριότητας, της ψηφιακής ευημερίας και των "δικαιωμάτων στο διαδίκτυο"	https://rm.coe.int/digital-citizenship-education-handbook/168093586f

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 4			
GOOGLE CLASSROOM TIP #17: HOW TO BOOST PARENTAL INVOLVEMENT	Άρθρο	Το Google Classroom είναι μια δωρεάν υπηρεσία για τους εκπαιδευτές για να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία και τη μάθηση. Το Tip #17 παραθέτει δεκαοκτώ τρόπους για την ενίσχυση της συμμετοχής των γονέων χρησιμοποιώντας το Google Classroom	https://www.thetechadvocate.org/google-classroom-tip-17-how-to-boost-parental-involvement/
Keep Learners At The Center Of The Design Process	Δημοσίευμα	Άρθρο που εξηγεί στον ορισμό της καθοδηγούμενης και της ενεργού μάθησης, τρόπους να εφαρμοστεί η καθοδηγούμενη μάθηση και γιατί είναι αποτελεσματική	https://www.smartsparrow.com/what-is-active-learning/
ΕΝΟΤΗΤΑ 5			
Brené Brown on Empathy	Βίντεο	Η δρ Brené Brown σε βίντεο που εξηγεί τη διαφορά μεταξύ ενσυναίσθησης και συμπάθειας	https://youtu.be/1Ewgu369Jw
Digital Learning Sector	Εργαλεία και δραστηριότητες	Το Υπουργείο Παιδείας της Νέας Νότιας Ουαλίας ανέπτυξε μια διαδικτυακή πλατφόρμα που περιέχει μια ποικιλία εργαλείων μάθησης και δραστηριοτήτων για εκπαιδευτές για να «υποστηρίξουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ» στις πρακτικές των εκπαιδευτών. Η πλατφόρμα περιέχει δωρεάν πρότυπα και άλλους πόρους, διαθέσιμους για λήψη, επεξεργασία και κοινή χρήση	https://app.education.nsw.gov.au/digital-learning-selector/?-cache_id=f39d4
Family and Parenting Support: Policy and Provision in a Global Context	Έκθεση	«Οι οικογένειες, οι γονείς και οι κηδεμόνες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ευημερία και την ανάπτυξη των παιδιών. [...] Σύμφωνα με την Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οικογενειακή και γονική υποστήριξη αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως σημαντικό μέρος των εθνικών κοινωνικών πολιτικών και των πακέτων κοινωνικών επενδύσεων που αποσκοπούν στη μείωση της φτώχειας, της ανισότητας και της προώθηση της θετικής γονικής και παιδικής ευημερίας. Η παρούσα έκθεση επιδιώκει να αναπτύξει ένα ερευνητικό θεματολόγιο για την οικογενειακή υποστήριξη και την υποστήριξη των γονέων σε παγκόσμιο επίπεδο	https://www.unicef-irc.org/publications/770-family-and-parenting-support-policy-and-provision-in-a-global-context.html

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 5			
Involving Parents In Digital Citizenship	Βίντεο	Το βίντεο δείχνει τους πολλούς τρόπους με τους οποίους ένα σχολείο μπορεί να εμπλέξει τους γονείς στην εκπαίδευση για την ψηφιακή ιθαγένεια	https://www.youtube.com/watch?v=DS2mKnqKVH0&t=68s
The Six Thinking Hats	Ιστότοπος	Παρουσίαση σχετικά με την τεχνική «Έξι Καπέλα της Σκέψης»	https://www.slideshare.net/ericw01/six-thinking-hats
ΕΝΟΤΗΤΑ 6			
Instructional Design Using the Dick and Carey Systems Approach	Ηλεκτρονικό άρθρο	Μια εναλλακτική λύση στο μοντέλο ADDIE	https://edis.ifas.ufl.edu/pdf/files/WC/WC29400.pdf
Learning Outcome vs. Learning Objective	Φύλλο συμβουλών προγραμματισμού ού μαθημάτων	Περαιτέρω πληροφορίες και παραδείγματα που θα βοηθήσουν στη διάκριση των όρων «Μαθησιακό Αποτέλεσμα» και «Μαθησιακός Στόχος»	https://www.uclahealth.org/nursing/workfiles/Education%20Courses/ContinuingEducation/ce-LearningOutcome-v-LearningObjective-052016.pdf
How to Design a Training Workshop	Άρθρο	Οδηγός για τον σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού εργαστηρίου	https://knowhow.ncvo.org.uk/how-to/how-to-design-a-training-workshop
The ADDIE Model Infographic	Ιστότοπος	Λεπτομερής ανάλυση του μοντέλου ADDIE	https://elearninginfographics.com/the-addie-model-infographic/
Tips For Parents On Using Digital Technology With Kids	Βίντεο	Βίντεο με συμβουλές σχετικά με το πώς οι γονείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά την ψηφιακή τεχνολογία με τα παιδιά τους	https://www.youtube.com/watch?v=bFHI4rdn1XU&t=54s
Using Bloom's Taxonomy to Write Effective Learning Objectives*	Ηλεκτρονική δημοσίευση	Περисσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την ταξινόμια του Bloom για τον όρο των μαθησιακών αποτελεσμάτων. *Σε αυτή την πηγή, ο όρος «μαθησιακοί στόχοι» χρησιμοποιείται ως αναφορά σε αυτό που έχει οριστεί στο Εγχειρίδιο ως «μαθησιακό αποτέλεσμα»	https://tips.uark.edu/using-blooms-taxonomy/
Writing SMART learning objectives*	Οδηγός	Περисσότερες λεπτομέρειες και παραδείγματα σχετικά με τον τρόπο σύνταξης μαθησιακών αποτελεσμάτων που θεωρούνται «SMART». *Σε αυτή την πηγή, ο όρος «μαθησιακοί στόχοι» χρησιμοποιείται ως αναφορά σε αυτό που έχει οριστεί στο Εγχειρίδιο ως «μαθησιακό αποτέλεσμα»	https://uncw.edu/career/documents/writingsmartlearningobjectives.pdf

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΝΟΤΗΤΑ 7			
5 Ways To Turn Your Mistake Into A Valuable Life Lesson	Δικτυακός τόπος	Πληροφορίες σχετικά με την εκμάθηση από τα λάθη κάποιου	https://www.forbes.com/sites/amymorin/2017/07/17/5-ways-to-turn-your-mistake-into-a-valuable-life-lesson/?sh=772923761c01
An Introduction to the New World Kirkpatrick® Model	Άρθρο	Λεπτομερής περιγραφή του μοντέλου Kirkpatrick	https://www.kirkpatrickpartners.com/Portals/0/Resources/White%20Papers/Introduction%20to%20the%20Kirkpatrick%20New%20World%20Model.pdf
How to evaluate a training program: The definitive guide to techniques & tools	Ιστότοπος	Πληροφορίες σχετικά με διάφορα μοντέλα αξιολόγησης της εκπαίδευσης	https://www.talentlms.com/blog/evaluate-employee-training-program/
Kirkpatrick Partners	Ιστότοπος	Λεπτομερής περιγραφή του μοντέλου Kirkpatrick	https://www.kirkpatrickpartners.com/
Products of the AAA-StepUp2-ICT project	Ιστότοπος	Κατάλογος εργαλείων ΤΠΕ για εκπαιδευτές, με περιγραφές	http://www.stepup2ict.eu/tools/
The Phillips ROI Methodology	Ιστότοπος	Περιγραφή της μεθόδου αξιολόγησης της εκπαίδευσης που σχετίζεται με την αποδοτικότητα ενός έργου	https://roiinstituteCanada.com/roi-methodology/

Γλωσσάριο

- **ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ (DIGITAL FOOTPRINT):** ένα σύνολο ανιχνεύσιμων δεδομένων που δημιουργούνται ενεργά ή ανενεργά από έναν χρήστη όταν χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των ιστοσελίδων που επισκέπτεται, των πληροφοριών που υποβάλλει, των μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποστέλλει, κ.λπ.
- **ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ:** σύστημα από αλληλένδετες συσκευές, αισθητήρες, ψηφιακές μηχανές και άλλα αντικείμενα που συνδέονται μέσω δικτύων πληροφορικής, συλλέγοντας και μοιράζοντας δεδομένα.
- **ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ:** ο χρόνος που αφιερώνει ένα άτομο μπροστά από την οθόνη, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υπολογιστών και κινητών συσκευών, της αναπαραγωγής συστημάτων βιντεοπαιχνιδιών, της παρακολούθησης τηλεόρασης, κ.λπ.
- **ΔΙΚΤΥΑΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ (NETIQUETTE):** οι κανόνες συμπεριφοράς που εφαρμόζει ένας χρήστης κατά την επικοινωνία στο διαδίκτυο.
- **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ (FACILITATOR):** το άτομο που βοηθά, υποστηρίζει και ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν τις δικές τους δεξιότητες και δυνατότητες, μέσα από ένα ασφαλές και συνεργατικό περιβάλλον.
- **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ:** το άτομο που δημιουργεί και υλοποιεί μαθησιακές δραστηριότητες και προγράμματα για μια ομάδα συμμετεχόντων.
- **ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ:** τα εργαλεία και οι στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική αναζήτηση διαδικτυακών βάσεων δεδομένων.
- **ΠΛΕΥΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ:** η διαδικασία επίλυσης ενός προβλήματος χρησιμοποιώντας πιο έμμεσες και δημιουργικές προσεγγίσεις παρά παραδοσιακές μεθόδους.
- **ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:** η χρήση ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογιών επικοινωνίας για εκπαιδευτικούς και μαθησιακούς σκοπούς.
- **ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑ:** ο αντίκτυπος των τεχνολογιών και των ψηφιακών υπηρεσιών στην ψυχική, σωματική, κοινωνική, και συναισθηματική υγεία ενός ατόμου.
- **ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ:** η δυνατότητα χρήσης της τεχνολογίας για την εύρεση, αξιολόγηση, δημιουργία και επικοινωνία πληροφοριών.
- **ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ:** το άτομο που είναι σε θέση να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά το διαδίκτυο και άλλες ψηφιακές τεχνολογίες για να συμμετέχει υπεύθυνα στην κοινωνική και πολιτική ζωή.

Βιβλιογραφία

Allen, K. and Rainie, L. (2002) Part 3: The Information Parents Seek Online. Retrieved from: www.pewresearch.org/internet/2002/11/17/part-3-the-information-parents-seek-online/

Anderson, L. W. Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J., and Wittrock, M. C. (2001) Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing, A: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, Complete Edition. New York: Longman.

Aula Planeta (n.d) Cómo desarrollar el pensamiento crítico de tus hijos [Infografía]. Retrieved from: <https://www.aulaplaneta.com/2015/06/30/en-familia/como-desarrollar-el-pensamiento-critico-de-tus-hijos/>

Brander, P. (2021). COMPASS: A manual on human rights education with young people. S.I: Council of Europe.

Brown, B. (2018) Dare to Lead: Brave Work. Tough Conversation. Whole Hearts. New York: Random House.

Center on the Social and Emotional Foundations for Early Learning (n.d) Facilitator's Guide - Positive Solutions for Families. Retrieved from: http://csefel.vanderbilt.edu/resources/trainings/facilitator_guide.pdf

Centre for Parenting Education (n.d.) THE MOST EFFECTIVE PARENTING STYLE FOR DISCIPLINE THAT WORKS. Retrieved from: <https://centerforparentingeducation.org/library-of-articles/discipline-topics/effective-parenting-style-discipline-works/>

CFI (2021) SMART Goal. Retrieved from: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/smart-goal/>

CSSP (2010) Growing and Sustaining Parent Engagement: A Toolkit for Parents and Community Partners. Retrieved from: <https://cssp.org/wp-content/uploads/2018/10/growingandsustainingparentengagementtoolkit.pdf>

Dewar, G. (2009-2012) Teaching critical thinking: An evidence-based guide. Retrieved from: <https://www.parentingscience.com/teaching-critical-thinking.html>

Dewey, C. (2015) Always click the first Google result? You might want to stop doing that. Retrieved from: <https://www.washingtonpost.com/news/the-intersect/wp/2015/06/30/always-click-the-first-google-result-you-might-want-to-stop-doing-that/>

Dilip, M. (n.d.) How to be a Creative Parent. Retrieved from: <https://www.parentcircle.com/article/how-to-be-a-creative-parent/>

ELearning Infographics (2017) The ADDIE Model Infographic. Retrieved from: <https://elearninginfographics.com/the-addie-model-infographic/>

Estilos de aprendizaje (n.d.) ¿Qué son los estilos de aprendizaje? Retrieved from: <https://estilosdeaprendizaje.org/>

EUIPO (2019) Online copyright infringement in the European Union. Retrieved from: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/online-copyright-infringement-in-eu>

European Commission (2021) Creating a better Internet for kids. Retrieved from: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/better-internet-kids>

Forman, G. E. and Kuschner, D. S. (1983) The Child's Construction of Knowledge: Piaget for Teaching Children (Washington, DC: National Association for the Education of Young Children)

Fox News (2021) 10 Principles of Good Parenting & How to Avoid Battles with Your Kids. Retrieved from: <https://okkii.com/parenting/article.htm>

Fuller, C., Lehman, E., Hicks, S. and Novick, M. B. (2017) 'Bedtime Use of Technology and Associated Sleep Problems in Children', Global Pediatric Health, 4, pp. 1-8

Gende, M. I. (2017) Estilos de aprendizaje: clasificación sensorial y propuesta de Kolb. Retrieved from: <https://www.unir.net/educacion/revista/estilos-de-aprendizaje-clasificacion-sensorial-y-propuesta-de-kolb/>

Granic, I., Morita, H. and Scholten, H. (2020) 'Beyond Screen Time: Identity Development in the Digital Age', Psychological Inquiry, 31(3), pp.195-223.

GUADUSD (2018) Children and Media Tips from the American Academy of Pediatrics. Retrieved from: <https://www.guadusd.org/District/Department/9-Health%20Services/1609-Untitled.html>

Harland T. (2003) Vygotsky's Zone of Proximal Development and Problem-based Learning: Linking a theoretical concept with practice through action research. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/233309078_Vygotsky%27s_Zone_of_Proximal_Development_and_Problem-based_Learning_Linking_a_theoretical_concept_with_practice_through_action_research

Imperial Collage London (2021) Intended learning outcomes. Retrieved from: <https://www.imperial.ac.uk/staff/educational-development/teaching-toolkit/intended-learning-outcomes>

International Council of Archives (2005) Aims, objectives and learning outcomes. Retrieved from: <http://www.ica-sae.org/trainer/english/p4.htm>

Jago, R., Stamatakis, E., Gama, A., Carvalhal, I. M., Nogueira, V. R. and Padez, C. (2012) 'Parent and child screen-viewing time and home media environment', Am J. Prev Med., 43(2), pp. 150-158

Jisc (2019) Digital wellbeing for you, your colleagues and students: Briefing paper for practitioners. Retrieved from: <https://digitalcapability.jisc.ac.uk/what-is-digital-capability/digital-wellbeing/>

Kirkpatrick Partners (2021) The New World Kirkpatrick Model. Retrieved from: <https://www.kirkpatrickpartners.com/Our-Philosophy/The-New-World-Kirkpatrick-Model>

Kirkpatrick, D. (1994) Evaluating Training Programs. San Francisco: Berrett-Koehler.

Knorr (n.d.) 5 Simple Steps to a Healthy Family Media Diet. Retrieved from: <https://www.common sense media.org/blog/5-simple-steps-to-a-healthy-family-media-diet>

Knowles, M. S. (1980) The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy. New York: Cambridge Books.

Knowles, M. S. (1984). The adult learner: A neglected species. Houston: Gulf.

Knowles, M. S. and Associates (1984) Andragogy in action: Applying modern principles of adult learning. San Francisco: Jossey-Bass.

Kurt, S. (2016) Kirkpatrick Model: Four Levels of Learning Evaluation. Retrieved from: <https://educationaltechnology.net/kirkpatrick-model-four-levels-learning-evaluation/>

Łaguna, M. (2004). Szkolenia. Jak je prowadzić, by... Gdańsk: GWP.

Literacy Planet (2017) How to engage the 7 types of learners in your classroom. Retrieved from: <https://www.literacyplanet.com/au/news/engage-7-types-learners-classroom/>

Livingstone, D. (1999) 'Exploring the icebergs of adult learning: Findings of the first Canadian survey of informal learning practices', Canadian Journal for the Study of Adult Education, 13(2), pp. 49-72

Livingstone, S. and Helsper, E. (2008) 'Parental mediation and children's internet use', Journal of Broadcasting & Electronic Media, 52, pp. 581-599

Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., and Kjartan, Ó. (2011) EU Kids Online: final report 2011. Retrieved from: <https://eprints.lse.ac.uk/45490/1/EU%20Kids%20Online%20final%20report%202011%28Isero%29.pdf>

LSE (2020) Global Kids Online New Zealand. Retrieve from: <http://globalkidsonline.net/new-zealand/>

Lukoff, K. (2019) Digital wellbeing is way more than just reducing screen time. Retrieved from: <https://uxdesign.cc/digital-wellbeing-more-than-just-reducing-screen-time-46223db9f057>

Matras, J., Żak, R. (2018). Trener w rolach głównych. Podręcznik pracy trenera. Warszawa: PWN.

McClain, L. R. (2018) Parent Roles and Facilitation Strategies as Influenced by a Mobile-Based Technology During a Family Nature Hike. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/332253925_Parent_Roles_and_Facilitation_Strategies_as_Influenced_by_a_Mobile-Based_Technology_During_a_Family_Nature_Hike/citation/download

McDaniel, B. T., and Radesky, J. S. (2017) 'Technoference: Parent Distraction With Technology and Associations With Child Behavior Problems', Child Development, 89(1), pp. 100–109

Milovidov, E. (2020) Parenting in digital age - Positive parenting strategies for different scenarios. Retrieved from: <https://edoc.coe.int/en/children-and-the-internet/8316-parenting-in-digital-age-positive-parenting-strategies-for-different-scenarios.html>

MindTools (2021) How to Set SMART Goals Video. Retrieved from: <https://www.mindtools.com/pages/videos/smart-transcript.htm>

Nikken, P. and de Haan, J. (2015) 'Guiding young children's internet use at home: Problems that parents experience in their parental mediation and the need for parenting support', Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace, 9(1), article 3

Norton (2021) 10 netiquette rules to maintain a good online reputation. Retrieved from: <https://us.norton.com/internetsecurity-kids-safety-what-is-netiquette.html>

Office of Educational Technology (n.d.) Guiding Principles for Use of Technology with Early Learners. Retrieved from: <https://tech.ed.gov/earlylearning/principles/>

Olson, C. K. (2010) 'Children's Motivations for Video Game Play in the Context of Normal Development', American Psychological Association, 14(2), pp. 180-187

Paradise, R. and Rogoff, B. (2009) 'Side by Side: Learning by Observing and Pitching In' Journal of the Society for Psychological Anthropology, 37(1), pp. 102-138

Patrikakou, E. N. (2016) 'Parent Involvement, Technology, and Media: Now What?', The School Community Journal, 26(2), pp. 9-24

PEHS (2018) Research Tips & MLA Works Cited. Retrieved from: <http://pehs.psd202.org/documents/swhalum/1515527147.pdf>

Plantin, L. and Daneback, K. (2009) 'Parenthood, information and support on the internet. A literature review of research on parents and professionals online', BMC Family Practice, 10(34), pp. 1-12

Pridham, K.F., Scott, A., and Limbo, R. (2018) Guided Participation Theory for Teaching and Learning in Clinical Practice. Retrieved from: https://connect.springerpub.com/binary/sgrworks/a6df0a1f26ae78c8/15b66990a3c376da9f877e418456db5777832ce7ce6a23d11446bc1c-c326e931/9780826140449_0001.pdf

Public Health Agency of Canada (2019) NOBODY'S PERFECT Parenting Program Viet Nam - Facilitator's Guide First Edition (Pilot). Retrieved from: <https://www.unicef.org/vietnam/media/3441/file/Facilitator's%20Guide.pdf>

Radesky, J. S., Kistin, C. J., Zuckerman, B., Nitzberg, K., Gross, J., Kaplan-Sanoff, M., Augustyn, M. and Silverstein, M. (2014) 'Patterns of mobile device use by caregivers and children during meals in fast food restaurants', Pediatrics, 133(4). Retrieved from: www.pediatrics.org/cgi/content/full/133/4/e843

Rae, L. (2006) Planowanie i projektowanie szkoleń. Kraków: Oficyna Ekonomiczna.

Razet, P. A. (2016) Estrategias para promover la participación de los padres en la educación de sus hijos: el potencial de la visita domiciliaria. Retrieved from: https://scielo.conicyt.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718-07052016000200026#:~:text=Esto%20se%20puede%20hacer%20a,clases%20o%20en%20otras%20%C3%A1reas

Rhodes, J. (2017) Too Much Screen Time? Develop a Summer Family Media Plan. Retrieved from: <https://www.literacyworldwide.org/blog%2Fliteracy-now%2F2017%2F06%2F23%2F-too-much-screen-time-develop-a-summer-family-media-plan>

Riess, H. (2017) 'The Science of Empathy', Journal of Patient Experience, 4(2), pp. 74-77.

Rogers, A. (2004) 'Looking again at non-formal and informal education – towards a new paradigm'. The encyclopedia of pedagogy and informal education. Retrieved from: http://www.infed.org/biblio/non_formal_paradigm.htm

Rogoff, B. (2003) The cultural nature of human development. New York: Oxford University Press

Ruiz Ahmed, Y. R. (2010) ESTILOS DE APRENDIZAJE EN EL AULA. Retrieved from: <https://www.feandalucia.ccoo.es/docu/p5sd7234.pdf>

Shea, V. (1994) The Core Rules of Netiquette. San Francisco: Albion Books.

Smahel, D., and Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., Livingstone, S. and Hasebrink, U. (2020) EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries. Retrieved from: <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/eu-kids-online/reports/EU-Kids-Online-2020-10Feb2020.pdf>

Smahelova, M., Juhová, D., Cermak, I. and Smahel, D. (2017) 'Mediation of young children's digital technology use: The parents' perspective'. Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace, 11(3), article 4

Stattin, H. and Kerr, M. (2000) 'Parental monitoring: a reinterpretation', Child Development, 71, pp. 1072-1085

Steinberg, L. (2005) The 10 basic principles of good parenting. New York: Simon & Schuster

Taneri, P. O. (2012) 'Roles of parents in enhancing children's creative thinking skills 1', Journal of Human Sciences, 9(2), pp. 91-108.

The Next Tech Thing (2017) The Digital Media Diet: Differing Types of Entertainment Screen Time. Retrieved from: <http://thenexttechthing.blogspot.com/2017/11/the-digital-media-diet-differing-types.html>

Trilar, J., Zavratnik, V., Čermelj, V., Hrast, B., Kos, A., and Stojmenova Duh, E. (2019) Rethinking Family-Centred Design Approach Towards Creating Digital Products and Services. Retrieved from: <https://www.mdpi.com/1424-8220/19/5/1232/htm>

UNED (n.d) Estilos de aprendizaje y métodos de enseñanza. Retrieved from: <http://portal.uned.es/Publicaciones/htdocs/pdf.jsp?articulo=2330249MR01A01>

Valcke, M. Bonte, S., Wever, B. D. and Rots, I. (2010) 'Internet parenting styles and the impact on Internet use of primary school children', Computers & Education, 55(2), pp. 454-464

Voltage Control (2019) What are Facilitation Skills and Why are They Important? Retrieved from: <https://voltagecontrol.com/blog/what-are-facilitation-skills-and-why-are-they-important/>

Zaman, B. and Mifsud, C. L. (2017), Editorial: Young children's use of digital media and parental mediation. Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/321245282_Zaman_B_Mifsud_C_L_2017_Editorial_Young_children's_use_of_digital_media_and_parental_mediation_Cyberpsychology_Journal_of_Psychosocial_Research_on_Cyberspace_113_httpdxdoiorg105817CP2017-3-xx

Ακολουθήστε μας



Website: <http://www.digitalparent.eu>



Facebook: <https://www.facebook.com/digitalparent.eu>



Instagram: <https://www.instagram.com/digitalparents/?hl=en>



LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/digitalparent/>

Επικοινωνήστε μαζί μας



info@digitalparent.eu



Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

glad

*Guidance and Learning
App for Adult Digital Education*